

06 JULI 2016

Fylkesmannen i Nordland,
Kommunal- og beredkapsavdelingen
Moloveien 10

8002 BODØ

Ballangen, 04.07.2016

Saksnr.	Løpenr./Vår ref	Arkivkode	Avd/Sek/Saksb	Deres ref.
14/562-50	3564/16	002	RÅD//KEH	

**KOMMUNEREFORMEN FRAM TIL ENDELIG VEDTAK I KOMMUNENE (1.JULI),
OG FYLKESMANNENS TILRÅDNING (INNEN 1. OKTOBER 2016)**

På grunn av dokumentets størrelse lot det seg ikke laste opp i skjema for elektronisk innsending av rapport iht til deres referanse 2014/4450 – dokumentasjonsinnhenting.

Dette gjelder vedlegg 3 – 0-alternayovet.

Med vennlig hilsen

Knut Einar Hanssen
ass. rådmann
Kst.

Vedlegg: Utredning 0-alternativet/Ballangen kommune.

Ballangen kommune

Fordeler og ulemper ved å fortsette som egen kommune

Kjetil Lie, Audun Thorstensen, Sondre Groven, Per Kristian Roko Kallager og Anja Hjelseth

TF-notat nr. xx/2016

Kolofonside

Tittel:	Ballangen kommune
Undertittel:	Fordeler og ulemper ved å fortsette som egen kommune
TF-notat nr:	xx/2016
Forfatter(e):	Kjetil Lie, Audun Thorstensen, Sondre Groven, Per Kristian Roko Kallager og Anja Hjelseth
Dato:	29.02.16
ISBN:	978-82-7401-938-6
ISSN:	1891-053X
Pris:	(Kan lastes ned gratis fra www.telemarksforsking.no)
Framsidedfoto:	Telemarksforsking og istockfoto.no
Prosjekt:	Ballangen kommune – utredning av nullalternativet
Prosjektnummer.:	
Prosjektleder:	Kjetil Lie
Oppdragsgiver(e):	Ballangen kommune

Spørsmål om dette notatet kan rettes til: Telemarksforsking, Postboks 4, 3833 Bø i Telemark – tlf 35 06 15 00 – www.telemarksforsking.no

Forord

Telemarksforskning har fått i oppdrag fra Ballangen kommune å vurdere hvorvidt Ballangen, i lys av mål og forutsetninger for kommunereformen, kan bestå som egen kommune. Utredningen tar for seg områdene samfunnsutvikling, økonomi, tjenester og lokaldemokrati. I økonomikapittelet har vi spesielt belyst mulige konsekvenser av forslaget til nytt inntektssystem.

I utredningen av fordeler og ulemper ved at Ballangen består som egen kommune, har Kjetil Lie vært prosjektleder, mens Sondre Groven, Audun Thorstensen, Per Kristian Roko Kallager og Anja Hjelseth har vært prosjektmedarbeidere.

Vår kontaktperson hos Ballangen kommune har vært Knut Einar Hanssen. Vi vil benytte anledning til å takke for samarbeidet, og takke alle i kommune som har stilt opp på intervju, deltatt i spørreundersøkelse og bidratt med annen informasjon.

Utredningsarbeidet er gjennomført i perioden mars – april 2016.

Bø, 19. april 2016

Kjetil Lie
Prosjektleder

Innholdsfortegnelse

- Innledning – side 5
- Samfunnsutvikling – side 12
 - Befolkningsutvikling –Næringsutvikling
 - Pendling og avstander
 - Samarbeid om samfunnsutvikling
 - Samlet vurdering samfunnsutvikling
- Økonomi – side 41
 - Inntekter og økonomiske nøkkeltall
 - Økonomiske virkemidler i kommunereformen
 - Forslag til nytt inntektssystem
 - Effektiviseringsmuligheter
 - Demografiske endringer
 - Samlet vurdering økonomi
- Tjenesteyting – side 81
 - Kompetanse og kapasitet
 - Interkommunalt tjenestesamarbeid
 - Valgfrihet
 - Framtidig tjenesteproduksjon
 - Samlet vurdering tjenesteyting
- Lokaldemokrati – side 114
 - Høy politisk deltagelse
 - Lokal politisk styring
 - Lokal identitet
 - Oppgavepotensial
 - Samlet vurdering lokaldemokrati
- Samlet vurdering «Ballangen som egen kommune» – side 144
- Referanser – side 154
- Vedlegg – side 150

Innledning

Bakgrunn for utredningen

- Stortinget har gjennom kommunereformen gitt alle kommuner i landet en utredningsplikt for å vurdere framtidig kommunestruktur og eventuell endring for egen kommune. Ballangen har bedt Telemarksforsking om en utredning av det såkalte «0-alternativet», det vil si Ballangen som fortsatt egen kommune.
- Ballangen har tidligere deltatt i utredningen av framtidig kommunestruktur i utredningen gjort på vegne av Ofoten regionråd. Telemarksforsking stod også bak denne utredningen.

Om kommunereformen

- Kommunereformen skal legge til rette for at flere kommuner slår seg sammen. Færre og større kommuner skal gi bedre kapasitet til å ivareta og videreutvikle lovpålagte oppgaver, gi bedre muligheter til å utvikle bærekraftige og gode lokalsamfunn, samt ivareta viktige frivillige oppgaver. Som et generelt prinsipp skal reformen legge grunnlaget for at alle kommuner kan løse sine lovpålagte oppgaver selv.
- Regjeringen framhever følgende overordnede mål med kommunereformen:
 - Gode og likeverdige tjenester til innbyggerne
 - Helhetlig og samordnet samfunnsutvikling
 - Bærekraftig og økonomisk robuste kommuner
 - Styrket lokaldemokrati
- Kommunene har fått et utredningsansvar når det gjelder framtidig kommunestruktur.

Regjeringens ekspertutvalg

- Ekspertutvalget for kommunereformen ble nedsatt 3. januar 2014. Den første delrapporten ble levert 31. mars 2014, og inneholdt kriterier kommunene bør oppfylle for å ivareta dagens kommunale oppgaver. Andre delrapport kom 1. desember. Denne delrapporten tok for seg flere regionale og statlige oppgaver som utvalget med utgangspunkt i kriteriene fra delrapport 1 har vurdert om kan overføres til kommunene.
- Tabellen under viser samfunnsmessige hensyn og kriterier for de fire ulike rollene kommunen har som tjenesteyter, myndighetsutøver, samfunnsutvikler og demokratisk arena. Det er blant annet tatt utgangspunkt i disse kriteriene når vi har laget vårt vurderingssystemet.

Samfunnsmessige hensyn	Kriterier	Samfunnsmessige hensyn	Kriterier
TJENESTEYTING		SAMFUNNSUTVIKLING	
Kvalitet i tjenestene Effektiv bruk av samfunnets ressurser Likeverdighet	Tilstrekkelig kapasitet Relevant kompetanse Effektiv tjenesteproduksjon Økonomisk soliditet Valgfrihet Statlig rammestyring	Helhetlig ivaretagelse av areal- og transportinteresser tilpasset klima- og miljøhensyn Tilrettelegging for positiv utvikling i lokalsamfunnet og storsamfunnet	Funksjonelle samfunnsutviklingsområder Tilstrekkelig kapasitet Relevant kompetanse
MYNDIGHETSUTØVELSE		DEMOKRATISK ARENA	
Rettsikkerhet	Tilstrekkelig kapasitet Relevant kompetanse Tilstrekkelig distanse	Betydningsfulle oppgaver og rammestyring Lokal politisk styring Levende lokalt folkestyre Aktiv lokal politisk arena	Høy politisk deltakelse Lokal politisk styring Lokal identitet Bred oppgaveportefølje Statlig rammestyring

Ekspertutvalgets kriterier for god kommunestruktur

Metode og gjennomføring (1)

- Den 16.03.2016 gjennomførte Telemarksforskning intervju med administrative ledere, og politikere i Ballangen kommune for å belyse ulike problemstillinger knyttet til det å fortsette som egen kommune. Intervjuene tok utgangspunkt i de fire overordnede målene med kommunereformen; samfunnsutvikling, kommunal tjenesteyting, økonomi og lokaldemokrati.
- Vi gjennomførte også en særskilt spørreundersøkelse rettet mot administrative ledere og enhetsledere, politikere og tillitsvalgte i kommunen. Av de 36 respondentene som fikk spørreskjemaet tilsendt, er det 26 personer som har svart på hele undersøkelsen, og 3 som har avgitt noen svar. Det tilsvarer en svarprosent på 72%. Undersøkelsen ble gjennomført vha. det elektroniske spørreskjemaverktøyet SurveyXact.
- Spørreundersøkelsen inngår som en del av vurderingsopplegget, men vi presiserer at dette ikke er en representativ undersøkelse, men er inkludert for å gi et bilde av hvordan sentrale personer i kommunen vurderer situasjonen i kommunen.
- I svarene fra spørreundersøken er et svar med gjennomsnitt på over 3,5 vurdert som at respondentene er mer positive til påstanden, mens et svar med gjennomsnitt under 3,5 blir vurdert som at respondentene er mer negative til påstanden
- Vi har også innhentet informasjon og statistikk fra flere ulike kilder: Herunder KOSTRA, SSB og Telemarksforskings egne datasett. Ikke alle KOSTRA-tallene for 2015 for Ballangen kommune er rapportert, og vi har da benyttet aktuelle tall for 2014.

Metode og gjennomføring (2) - kriteriesett for vurdering av null-alternativet

- For å belyse de overordnede målene med kommunereformen har vi i denne utredningen benyttet oss av et egenutviklet kriteriesett for vurdering av enkeltkommuner som vi tidligere har benyttet på tilsvarende utredninger i andre kommuner.
- Kriteriesettet baserer seg på Ekspertutvalgets kriterier for god kommunestruktur, og skal gi en vurdering av hvordan kommunen står seg mot disse kriteriene.
- Det er mulig å oppnå en maksimal poengscore på 400 poeng.
- De ulike kriteriene, med tilhørende terskler for poengscore, er nærmere beskrevet under den oppsummerende vurderingen i hvert delkapittel.
- En slik metodikk må ikke sees på som en «fasit» men er ment som et hjelpemiddel for å peke på utfordringer og muligheter dersom kommunen velger å bli stående som egen kommune.

Kriteriesett for vurdering av null-alternativet

Mål ved kommunereformen	Kriterium	Vekting
Helhetlig og samordnet samfunnsutvikling	Befolkningsstørrelse	20
	Tilstrekkelig kapasitet og relevant kompetanse	20
	Funksjonelle samfunnsutviklingsområder	20
	Styrket og samordnet samfunnsutvikling	10
	Avstand til kommunesenter	20
	Næringsstruktur	10
Bærekraftige og økonomisk robuste kommuner	Netto driftsresultat	10
	Disposisjonsfond	10
	Korrigerte frie inntekter	20
	Effektiviseringsgevinster administrasjon	20
	Effektiviseringsgevinster tjenesteproduksjon	10
	Forventet endring i demografikostnader	10
	Effekter av nytt inntektssystem	20
Gode og likeverdige tjenester	Befolkningsgrunnlag	20
	Tilstrekkelig kapasitet og relevant kompetanse – store tjenesteområder	20
	Tilstrekkelig kapasitet og relevant kompetanse – små/spesialiserte tjenesteområder	10
	Interkommunalt samarbeid på store tjenesteområder	10
	Interkommunalt samarbeid på små/spesialiserte tjenesteområder	10
	Framtidig tjenesteproduksjon	10
	Valgfrihet	10
	Tilstrekkelig distanse	10
	Interkommunalt samarbeid som alternativ til sammenslåing	10
Styrket lokaldemokrati	Valgdeltagelse	10
	Størrelse på kommunestyret	10
	Politisk representasjon	10
	Innbyggermedvirkning	10
	Politisk styring – handlingsrom	10
	Politisk styring – kompetanse i administrasjonen	10
	Politisk styring – interkommunale samarbeid	10
	Oppgavepotensial	20
	Lokal identitet	10
Samlet		400

Samfunnsutvikling

Samfunnsutvikling i kommunene

- Kommunene har en sentral rolle når det gjelder å skape en helhetlig utvikling av lokalsamfunnet og gode levekår for innbyggerne. I analyser av kommunenes rolle som samfunnsutviklingsaktør er det vanlig å legge til grunn en vid definisjon av samfunnsutvikling, noe som innebærer innsats på en rekke områder. Dette kan være arbeid knyttet til:
 - Areal- og samfunnsplanlegging
 - Næringsarbeid
 - Kulturtiltak
 - Nettverksbygging
 - Samarbeid med andre kommuner, lokalt næringsliv, fylkeskommuner, frivillige organisasjoner også videre
- Et av målene i kommunereformen er en mer helhetlig og samordnet samfunnsutvikling. Regjeringen ønsker at kommunesektoren skal bli i bedre stand til å løse nasjonale utfordringer. Reformen skal bedre forutsetningene for en styrket og samordnet lokal og regional utvikling i alle deler av landet både når det gjelder arealbruk, samfunnssikkerhet- og beredskap, transport, næring, miljø og klima, og også den sosiale utviklingen i kommunen. Regjeringen ønsker at kommunegrensene i større grad tilpasses naturlige bo- og arbeidsmarkedsregioner.
- Kommunesektoren skal bli bedre i stand til å løse nasjonale utfordringer. Reformen skal bedre forutsetningene for en styrket og samordnet lokal og regional utvikling i alle deler av landet både når det gjelder arealbruk, samfunnssikkerhet- og beredskap, transport, næring, miljø og klima, og også den sosiale utviklingen i kommunen. Det er ønskelig at kommunegrensene i større grad tilpasses naturlige bo- og arbeidsmarkedsregioner.
- En annen del av målet er at regjeringen ønsker at kommunene i større grad enn i dag skal ha kompetanse og kapasitet til å drive med samfunnsutvikling. En handlekraftig kommune kan spille en stor rolle som samfunnsutvikler, både lokalt og regionalt. Dette er blant annet avhengig av kommunenes evne til å drive god og effektiv planlegging, og legge til rette for aktiv oppfølging av dette arbeidet. Dersom kommunen har kapasitet og kompetanse vil den også stå sterkere når det gjelder muligheter til å skaffe utviklingsmidler, trekke til seg nye virksomheter (både offentlige og private) og delta i samarbeids- og utviklingsprosjekter både nasjonalt og internasjonalt.
- En viktig målsetting for kommunene er å stimulere til næringsutvikling og økt sysselsetting. Dette er noe som også krever kompetanse, evne til nettverksbygging, gode planer og god infrastruktur. Dersom flere kommuner innenfor den samme bo-, arbeids- og serviceregionen driver næringsrettet arbeid på hver sin måte, er det fare for at kommunene ender opp med konkurrerende tiltak i stedet for tiltak som støtter og bygger opp om hverandre. Dersom forutsetningene ellers er til stede, kan en samlet næringspolitikk hjelpe til med å styrke grunnlaget for næringsutviklingen i hele regionen.

Regjeringens ekspertutvalg

- Ekspertutvalget har gitt kriterier som i sum skal ivareta kommunenes fire funksjoner som lokaldemokratisk arena, tjenesteyter, samfunnsutvikler og myndighetsutøver.
- Tabellen under viser hvilke samfunnsmessige hensyn og kriterier ekspertutvalget har lagt til grunn for kommunens rolle som samfunnsutvikler.

Kommunens rolle	Samfunnsmessige hensyn	Kriterier
Samfunnsutvikling	Helhetlig ivaretagelse av areal- og transportinteresser tilpasset klima- og miljøhensyn Tilrettelegging for positiv utvikling i lokalsamfunnet og storsamfunnet	<ul style="list-style-type: none">• Funksjonelle samfunnsutviklingsområder• Tilstrekkelig kapasitet• Relevant kompetanse

- Som vist på forrige side er et av målene ved kommunereformen en mer helhetlig og samordnet samfunnsutvikling, og kommunegrenser som samsvarer bedre med bo- og arbeidsmarkedsregioner. I tillegg samsvarer også målet om bedre kapasitet og kompetanse i kommunene til samfunnsutvikling med kriteriene til ekspertutvalget.
- Vi har i våre vurderinger benyttet disse kriteriene for å vurdere mulighetene for å drive med samfunnsutvikling ved de ulike strukturalternativene.

Vurderingskriterier samfunnsutvikling

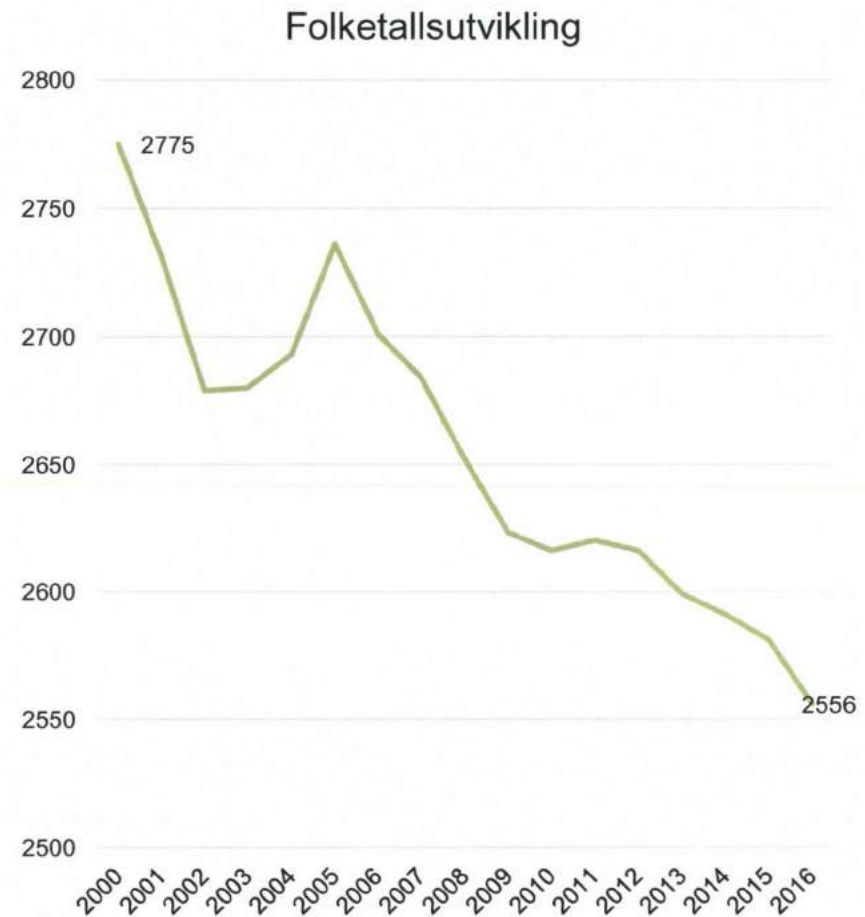
- Tabellen under viser kriteriene som er benyttet i vurderingen av samfunnsutvikling. En nærmere beskrivelse av kriteriene finnes under «samlet vurdering samfunnsutvikling».

Kriterier	Beskrivelse	Poengsum
Befolkningsstørrelse	Regjeringens ekspertutvalg har anbefalt en kommunestørrelse på 15 – 20 000 innbyggere for å ha tilstrekkelig kapasitet og relevant kompetanse til å ivareta rollen som samfunnsutvikler.	0-20
Tilstrekkelig kapasitet og relevant kompetanse	Vi har sett på alder på kommuneplanene, samt årsverk i kommunen knyttet til samfunns- og arealplanlegging.	0-20
Funksjonelle samfunnsutviklingsområder	Vi har sett på inndeling i bo- og arbeidsmarkedsregioner og pendlingsdata til nabokommune.	0-20
Styrket og samordnet samfunnsutvikling	Vi har sett om Ballangen allerede i dag inngår i samarbeid som ivaretar målet om styrket og samordnet samfunnsutvikling.	0-10
Avstand til kommunesenter	Vi har sett på interne avstander i kommunene.	0-20
Næringsstruktur	Vi har sett på næringsstrukturen i kommunen og vurdert om den er variert og om arbeidsplassene er i bransjer som har hatt vekst.	0-10

Befolkningsutvikling

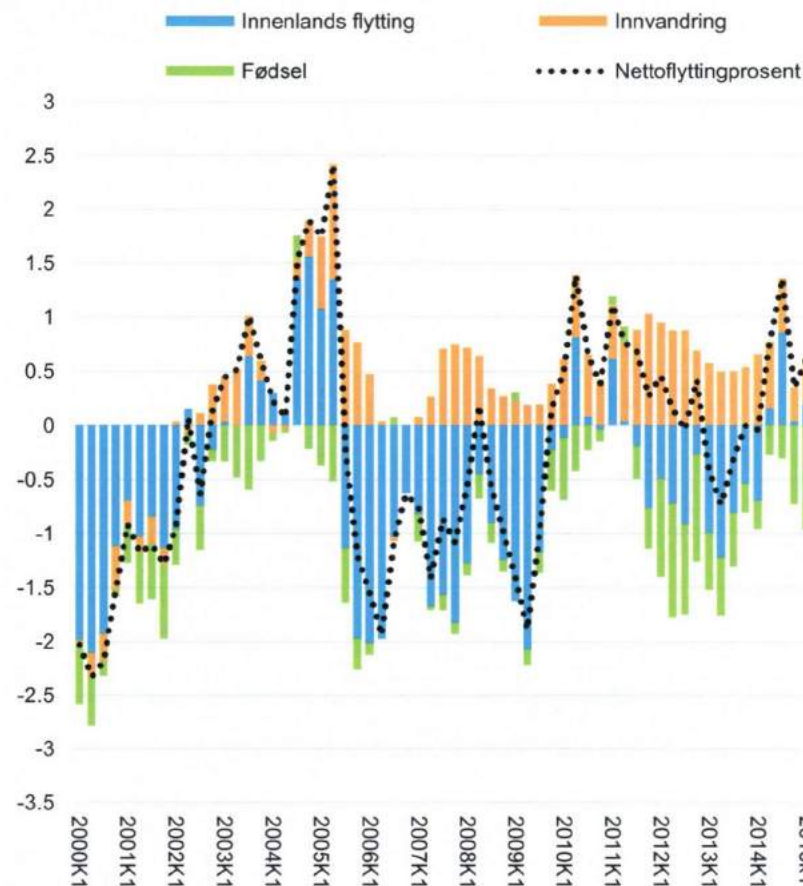
Folketallsutvikling

- Figuren til høyre viser folketallet per 1.1 for hvert år fra 2000 til 2016. Som vi ser har det fra 2005 og utover vært en nedgang i folketallet. 1.1.16 hadde Ballangen et folketall på 2 566 innbyggere. Til sammenlikning 2 775 innbyggere i 2000, dvs. en nedgang på 209 personer.

Befolkningsutvikling dekomponert

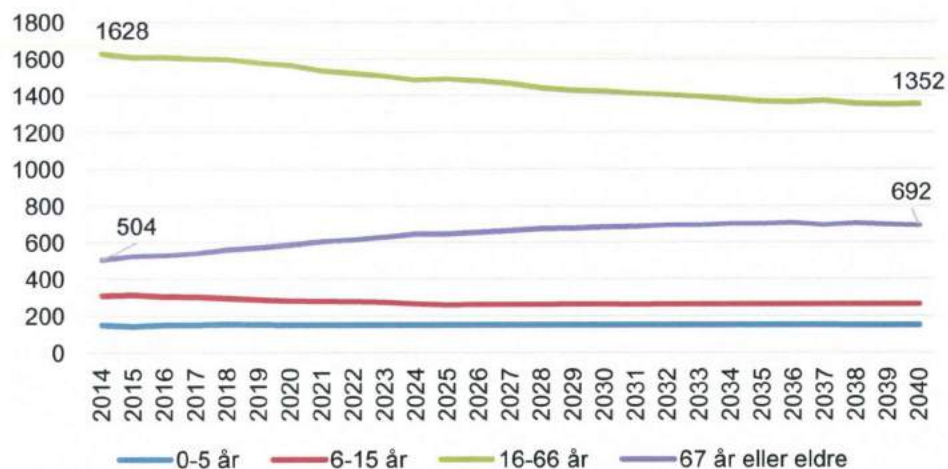
- Figuren til høyre viser årlig prosentvis befolkningsutvikling dekomponert i innenlands nettoflytting, netto innvandring og fødselsbalanse. Hver stolpe viser den årlige endringen, og dette er målt hvert kvartal. Det er derfor overlappende perioder.
- Som vi ser har det stort sett vært negativ innalands flytting og fødselsunderskudd i Ballangen. Innvandring har siden 2001 vært positiv.

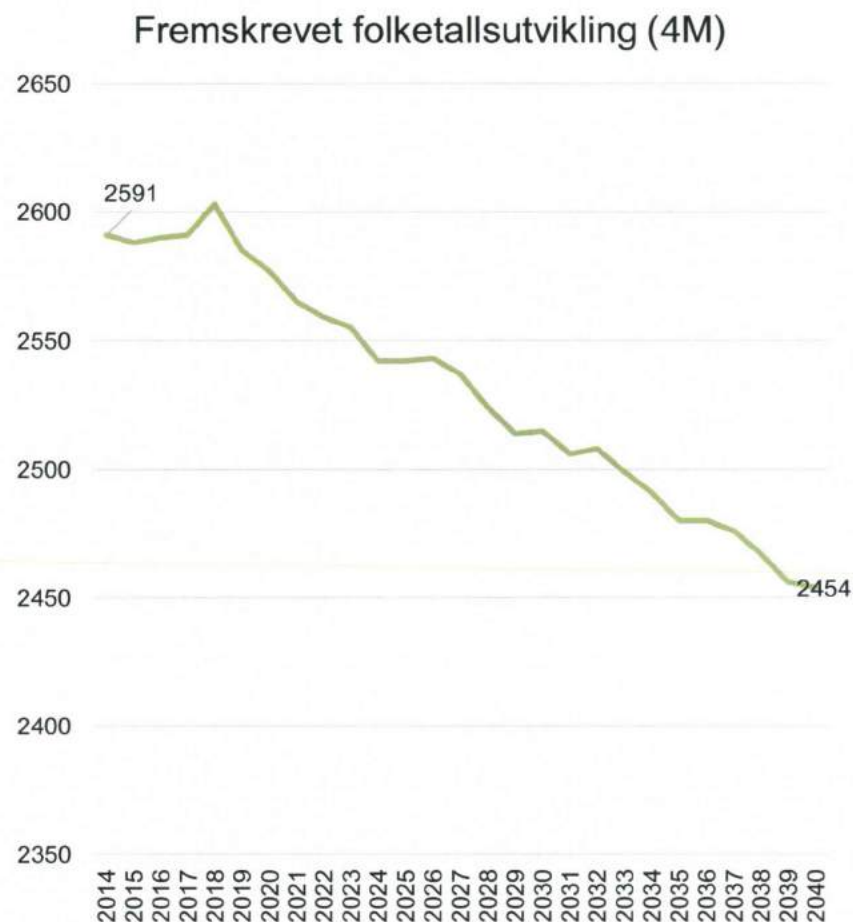
Kvartalsvis prosentvis befolkningsutvikling dekomponert i innenlands nettoflytting, netto innvandring og fødselsbalanse. 2000-2015. Kilde: SSB/Telemarksforsking

Fremskrevet befolkningsutvikling

- Figuren til høyre viser fremskrevet befolkningsutvikling (startår 2014) ved SSBs 4M alternativ. Som figuren viser forventes det en nedgang i folketallet frem mot 2040.
- Figuren under viser fremskrevet befolkningsutvikling fordelt på ulike aldersgrupper. Som vi ser vil veksten særlig være i de eldste aldersgruppene (67+). Det forventes nedgang i personer mellom 16-66 år frem mot 2040.

Framsikrevet befolkningsutvikling fra 2014 til 2040 – SSBs middelframsikrivning (MMMM).
Kilde: SSB

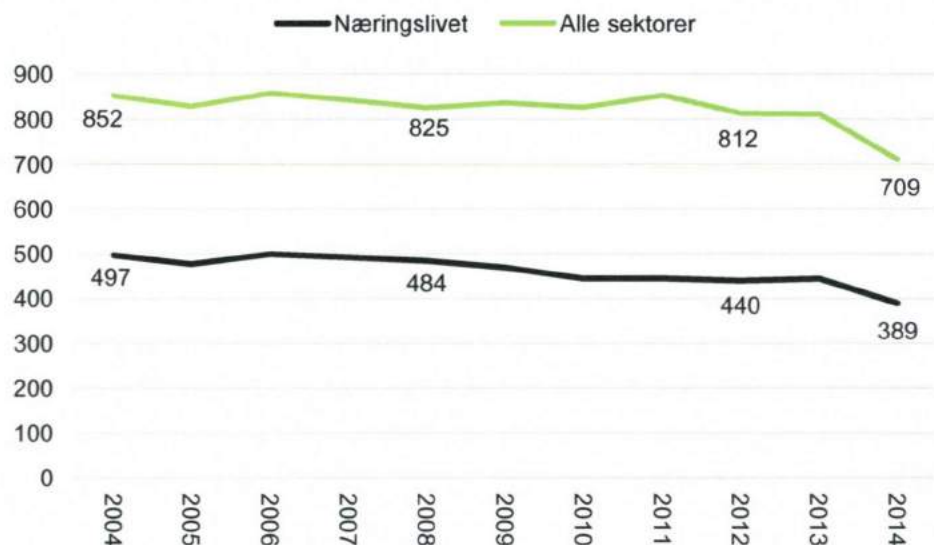

Framsikrevet befolkningsutvikling fra 2014 til 2040 – SSBs middelframsikrivning (MMMM). Kilde: SSB

Næringsutvikling

Arbeidsplassutvikling i Ballangen kommune

- Figuren til venstre viser utviklingen i antallet arbeidsplasser i Ballangen kommune fra 2004 frem til 2014. Etter 2008 ser det ut til at det har vært en nedgang i antallet arbeidsplasser i både offentlig og privat sektor. Figuren til høyre viser også denne trenden og det har vært en særlig nedgang fra 2013 til 2014
- Samlet sett finner vi derfor en negativ utvikling når det gjelder arbeidsplassutviklingen i Ballangen kommune de senere årene

Arbeidsplassutvikling i alle sektorer og i næringslivet i Ballangen. 2004-2014.
Kilde: SSB

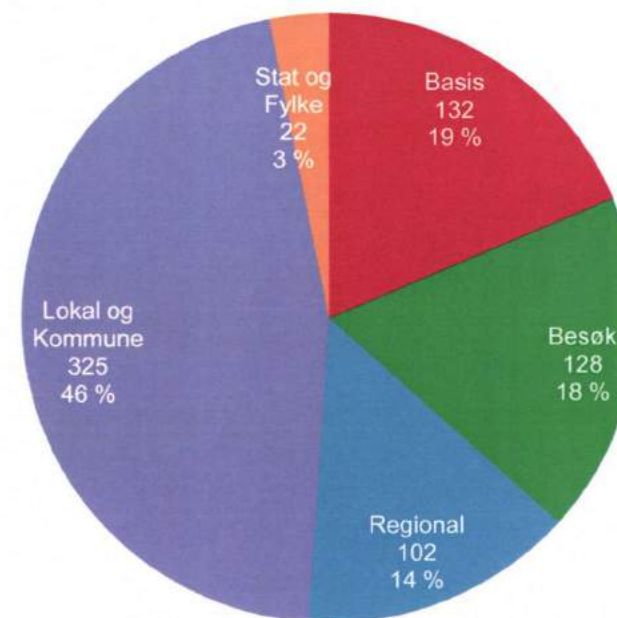
Antall arbeidsplasser i offentlig og privat sektor i Ballangen. 2004-2014.
Kilde: Telemarksforskning/SSB

Arbeidsplasser fordelt på sektorer –

Videre er det interessant å se på hvordan arbeidsplassene i kommunen er fordelt mellom ulike sektorer. Arbeidsplassene er fordelt etter:

- Fylke og stat
- Lokal og kommune
 - *Lokale næringer* er næringsliv som leverer tjenester til den lokale befolkningen, og som i stor grad substituerer tjenester fra offentlig sektor. Dette er tjenester som barnehager, skoler, primærhelsetjenester og renovasjon.
- Basisnæringer
 - *Basisnæringer* er næringsliv som konkurrerer på et nasjonalt eller internasjonalt marked. Basisnæringene produserer varer eller tjenester på et sted, som selges og konsumeres hovedsakelig utenfor stedet der produksjonen foregår. Primærnæringer som landbruk, gruver og industri, tilhører basisnæringene. Samtidig er det en del tjenesteproduksjon som også defineres som basisnæringer. Dette er tjenester som IT, telekom og teknologiske tjenester.
- Besøksnæringer
 - *Besøksnæringer* er næringsliv som kjennetegnes av at kunden må være personlig til stede. Besøksnæringene inkluderer all turisme, men også butikkhandel og en del personlige tjenester.
- Regionale næringer
 - De *regionale* næringene består av bransjer som både har annet næringsliv, offentlige institusjoner og befolkningen som kunder, og som hovedsakelig retter seg mot et regionalt marked. Det er bransjer som bygg og anlegg, transport og forretningsmessig tjenesteyting. Vi finner ofte en konsentrasjon av de regionale næringene i byer og sentra.

Kakediagrammet under viser hvordan de arbeidsplassene i Ballangen er fordelt på ulike sektorer i 2014. Det er lokal og kommune som er den største næringen. Deretter følger basisnæringene og besøk som er omtrent like store. Regionale næringer utgjør 14 prosent, mens stat og fylke står for 3 prosent av arbeidsplassene.

Absolutte tall og prosent i 2014. Kilde: Telemarksforsking

Private arbeidsplasser fordelt på næring

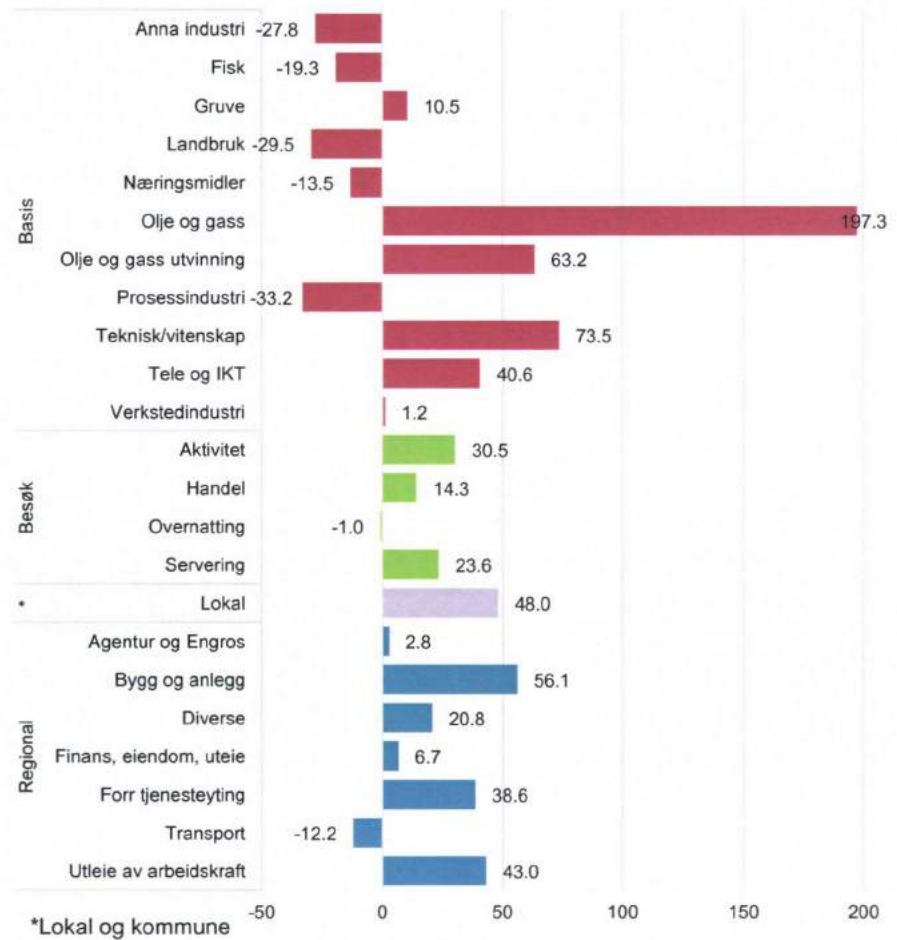
- Tabellen til høyre viser fordelingen av de private arbeidsplassene i Ballangen kommune fordelt på ulike typer næringer og bransjer.
- Innenfor basisnæringene er det landbruket som sysselsetter flest, deretter annen industri. Fisket sysselsetter også en del.
- Innenfor besøksnæringene er det handel som er den desidert største. De andre besøksnæringene sysselsetter ikke like mange.
- Det er bygg og anlegg som er den største av de regionale næringene. Deretter bygg og anlegg og diverse. De andre næringstypene sysselsetter en del færre personer.

Næring	Bransje	Antall arbeidsplasser Ballangen	
Basis	Anna industri	36	
	Prosessindustri	3	
	Verkstedindustri	15	
	Fisk	27	
	Gruve	8	
	Landbruk	40	
	Teknisk/vitenskap	1	
	Tele og IKT	2	
	Besøk	Aktivitet	12
		Handel	109
Overnatting		2	
Servering		5	
Lokal	Lokal	27	
Regional	Agentur og Engros	3	
	Bygg og anlegg	34	
	Diverse	7	
	Finans, eiendom, utleie	18	
	Forr tjenesteyting	23	
	Transport	17	
Totalsum		389	

Antall arbeidsplasser i de ulike bransjene som inngår under de ulike næringstypene i privat sektor i 2014 i Ballangen. Kilde: Telemarksforsking

Lokaliseringskvotient - forklaring

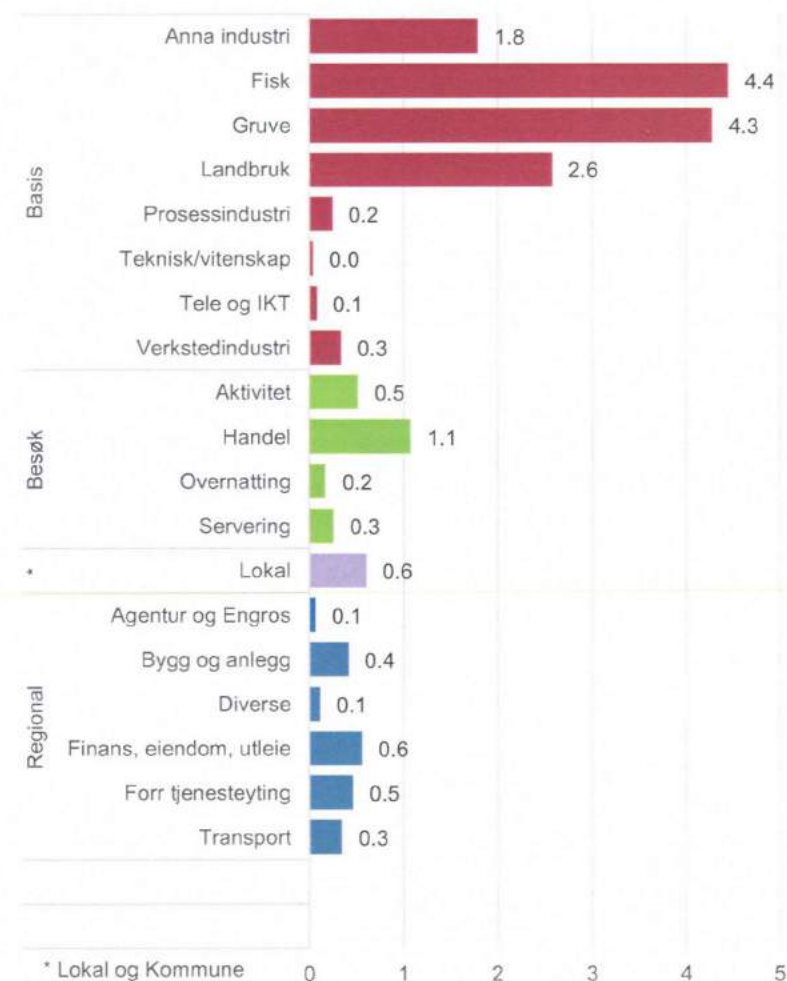
- Lokaliseringskvotienter sier noe om hvor store bransjene er i kommunen/på stedet relativt til resten av landet. Antall arbeidsplasser i bransjen er delt på totalt antall sysselsatte i kommunen. Denne andelen er delt på tilsvarende andel for landet. Når tallet er 1, er andelen den samme som for Norge. Det betyr at dersom andelen er lavere enn 1, er det en lavere andel som jobber i den bransjen sammenlignet med landet, og omvendt dersom tallet er høyere enn 1. Dersom tallet er for eksempel 2, er det dobbelt så mange som jobber i bransjen i den aktuelle kommunen enn landsgjennomsnittet.
- Figuren til høyre viser Norges vekst på landsbasis fra 2001 til 2014. Det gir et bilde av hvilke bransjer som er i vekst, og hvilke som er i nedgang.
- Bransjene som har hatt størst vekst siden 2001, er olje og gass, olje- og gassutvinning, teknisk/vitenskap, lokale næringer, bygg og anlegg, forretningsmessig tjenesteyting og utleie av arbeidsplass.
- Det har vært størst nedgang i anna industri, fisk, landbruk, næringsmidler, prosessindustri og transport.
- Lokaliseringskvotienten på neste side viser arbeidsplasser i Ballangen i 2014 relativt til landsgjennomsnittet i 2014.

*Lokal og kommune
Arbeidsplassvekst i de ulike bransjene i Norge i perioden 2001 - 2014.
I prosent.

Lokaliseringskvotient – Ballangen

- Lokaliseringskvotienten for Ballangen kommune viser at det er fem bransjer som er en del større enn på landsbasis. Fire av disse er innenfor basisnæringene: Annen industri, fisket, gruve og landbruk. Samtlige av disse næringene, med unntak av gruve, er nedgansbransjer dersom vi sammenlikner mot landssnittet
- Innenfor besøksnæringen er handel noe større enn på landsbasis. Handel er en bransje som har vært i vekst på landsbasis.
- Flere andre næringer er for øvrig også representert, men disse er i stor grad beskjedent representert i Ballangen dersom vi sammenlikner med «nivået» for landssnittet.
- Samlet sett viser lokaliseringskvotienten at de næringene som er størst i kommunen er næringer som på landsbasis har vært i nedgang.

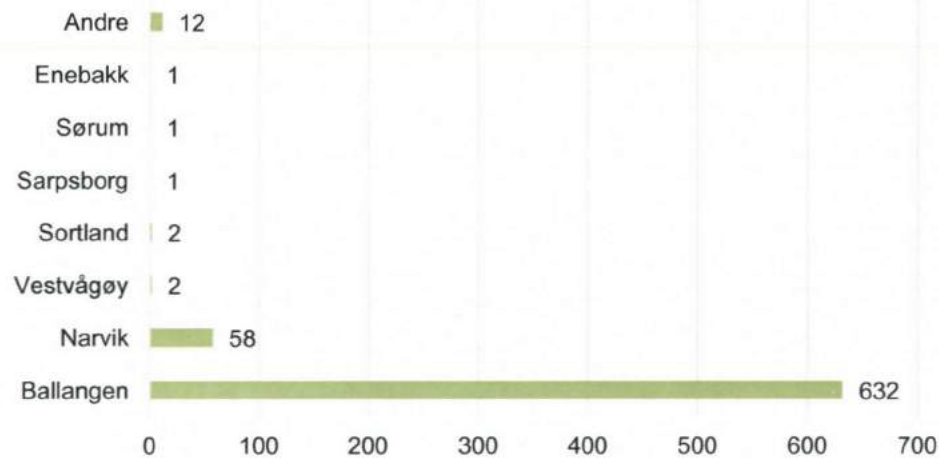
Lokaliseringskvotient for Ballangen , 2014.

Pendling og interne avstander

Innpendling

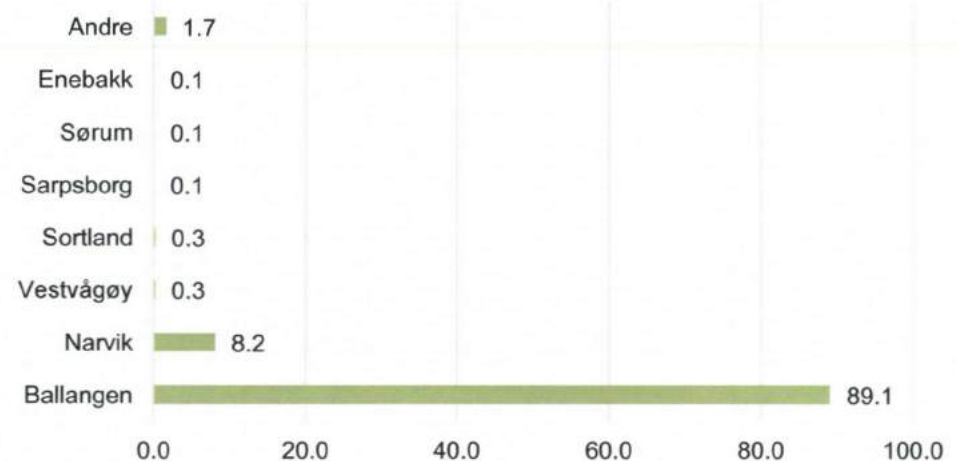
- Figurene nedenfor viser innpendling i absolutte tall og i prosent av arbeidsplassene i Ballangen kommune (pr. 4 kvartal 2014). Som vi ser er det en høy andel av arbeidsplassene i Ballangen kommune som er besatt av personer som både bor og jobber i Ballangen. Det er 8,2 prosent, eller 58 personer fra Narvik som har arbeidsplass i Ballangen. Ellers utgjør de resterende kommunene en relativt beskjeden andel av innpendlingen.

Absolutte tall

Innpendling til Ballangen kommune i absolutte tall. 2014.
Kilde: SSB

Prosent

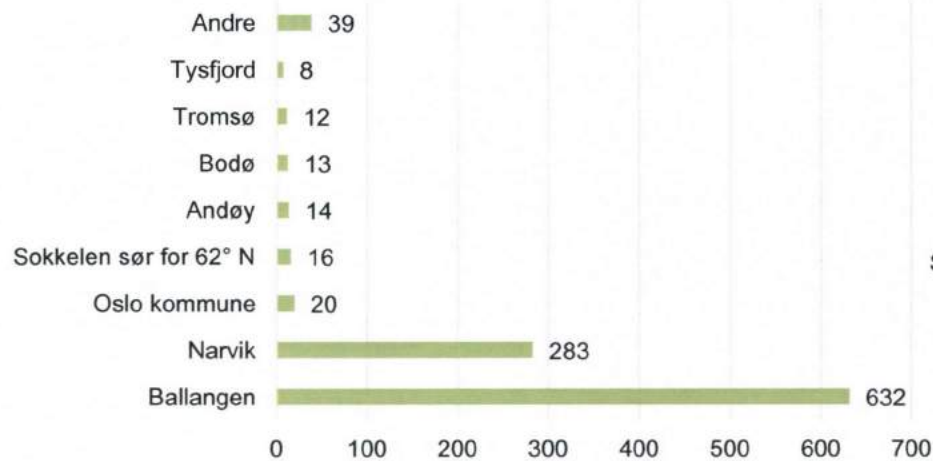

Innpendling til Ballangen kommune i prosent. 2014.
Kilde: SSB

Utpendling

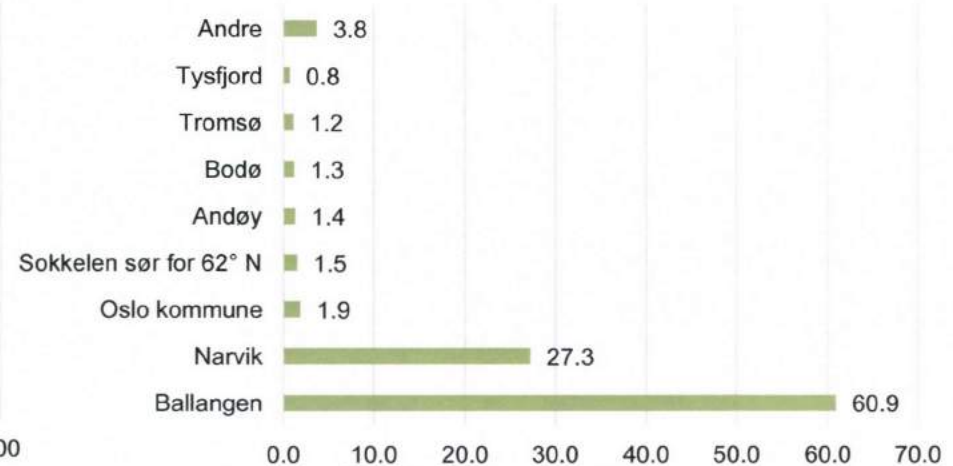
- Figurene under viser utpendlingen fra Ballangen kommune i absolutte tall og i prosent av de sysselsatte i kommunen. Som det fremgår av figuren er det en stor andel av de sysselsatte som pendler ut til Narvik. Ekspertutvalget lagt til grunn at kommunegrensene i størst mulig grad skal harmonisere med naturlige bo- og arbeidsmarkedsregioner, og at kommuner som har over 25 prosent utpendling til en annen kommune bør utgjøre én kommune. Basert på NIBRs klassifisering av bo- og arbeidsmarkedsregioner tilhører Ballangen BA-region Narvik (hvor også Gratangen og Narvik inngår), og som vi kan se av figuren er det 27,3 prosent av de sysselsatte i Ballangen som pendler til Narvik. I vår vurdering vil dette derfor slå negativt ut i vurderingen av «Ballangen som fortsatt egen kommune». Basert på en slik vurdering tilsier pendlerdataene og BA-regionklassifiseringen at kommunegrensen til Ballangen ikke samsvarer med en naturlig BA-region.

Absolutte tall

Utpendling fra Ballangen kommune i absolutte tall. 2014.
Kilde: SSB.no

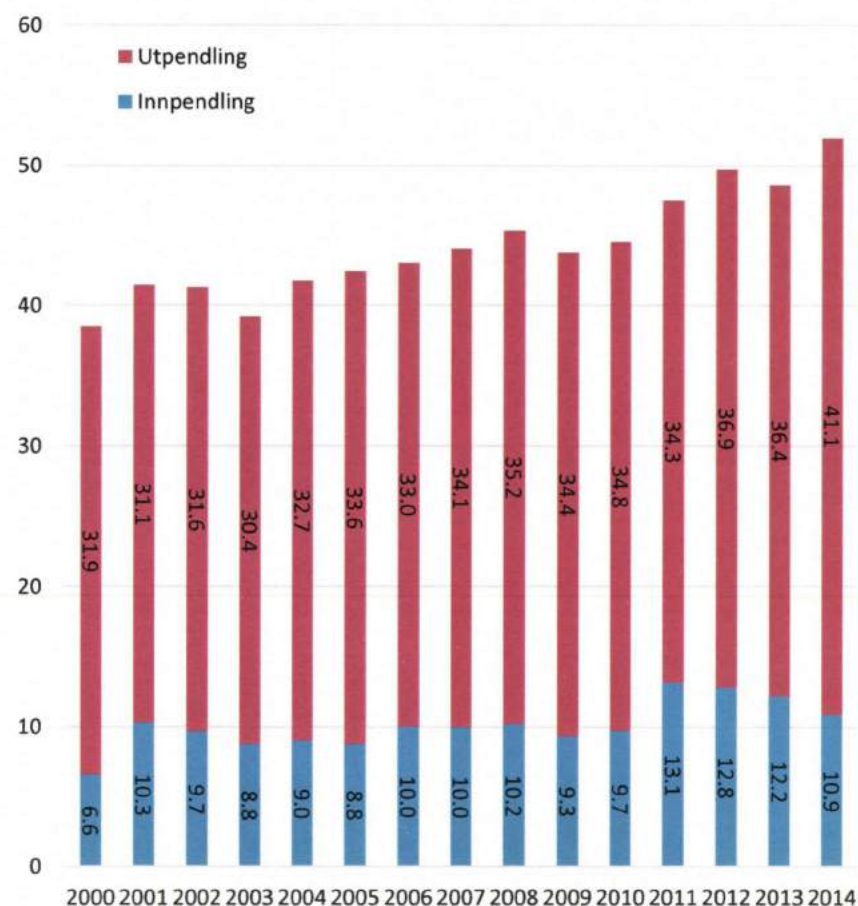
Prosent

Utpendling fra Ballangen kommune i prosent. 2014.
Kilde: SSB.no

Arbeidsmarkedsintegrasjon

- I figuren til høyre ser vi arbeidsmarkedsintegrasjonen i Ballangen i de enkelte år fra 2000 til 2014. Det er summen av andelen av den sysselsatte befolkningen som pendler ut og andelen av arbeidsplassene på stedet som det pendles inn til.
- Som vi tidligere har sett, er det en stor andel som pendler ut fra Ballangen. Som det fremgår av figuren er dette en tydelig trend som har vært gjennomgående for hele perioden. Innpendlingen til kommunen er relativt lav.

Pendling til og fra Ballangen kommune i prosent.
Kilde: SSB

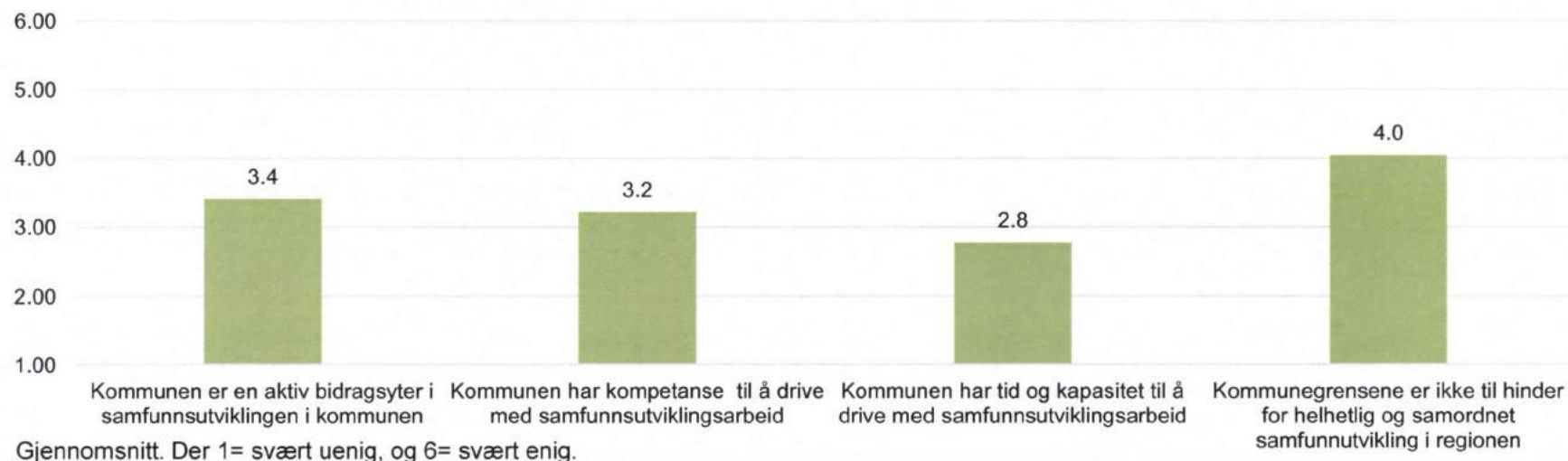
Interne reiseavstander i Ballangen kommune

- KOSTRA (2015) oppgir en gjennomsnittlig reisetid for innbyggerne til kommunesenteret Ballangen på 5,4 minutter. Slik sett vurderes avstandene internt i Ballangen til å være relativt korte.

Samfunnsutvikling i kommunen

Samfunnsutvikling – svar fra spørreundersøkelsen

- I spørreundersøkelsen ba vi respondentene om å vurdere flere påstander om arbeidet med samfunnsutvikling i kommunen. Respondentene er svakt negative til at kommunen er en aktiv bidragsyter til samfunnsutvikling i kommunen. Kommunens kompetanse og kapasitet blir derimot vurdert som lav. Særlig kapasiteten og tiden til å drive med samfunnsutviklingsarbeid blir vurdert som lav. Respondentene mener at kommunegrensene ikke er til hinder for helhetlig og samordnet samfunnsutvikling i regionen.

Lokal og regional utvikling

- Regjeringen mener kommunereformen skal bidra til styrket og samordnet lokal og regional utvikling i alle deler av landet knyttet til:
 - Arealbruk/planlegging
 - Samfunnssikkerhet- og beredskap
 - Transport
 - Næring
 - Miljø og klima
- Som det fremgår av tabellen er Ballangen involvert i noe samarbeid med andre kommuner/aktører om samfunnsutvikling.

Område	Samarbeid
Arealbruk/planlegging	
Samfunnssikkerhet og beredskap	Ofoten Brann
Transport	Havnesamarbeid
Næring	Landbruk Renovasjon
Miljø og klima	Ofoten friluftsråd

Tilstrekkelig kapasitet og relevant kompetanse

Resultat fra *NIVI Rapport 2014:1 Kartlegging av plankapasitet og plankompetanse i kommunene*, sier noe om landets kommuner sin kapasitet og kompetanse til å ivareta planlegging etter krav i plan- og bygningsloven.

Kapasitet er definert som «kommunenes evne til å ivareta alle oppgaver og den saksmengden kommunene står overfor». 61 % av kommunene har 0,5 årsverk eller mindre til samfunnsplanlegging, og 32 % av kommunene har 0,5 årsverk eller mindre arealplanlegging. Et fagmiljø kan per definisjon minimum bestå av 2 personer, og det betyr at kun 28 % av kommunene har fagmiljø til å ivareta arealplanlegging og kun 6 % av kommunene har fagmiljø til å ivareta samfunnsplanlegging. Jo mindre kommunestørrelsene er, jo høyere er opplevelsen av manglende kapasitet på planområdet.

Kompetanse er definert som «tilgang til personale med nødvendig formalkompetanse og/eller realkompetanse innenfor planlegging». 82 % av kommunene mener de i stor grad har nødvendig fagkompetanse til å ivareta oppgavene innenfor arealplanlegging og 68 % av kommunene mener de i stor grad har nødvendig fagkompetanse til å ivareta oppgavene innenfor samfunnsplanlegging. Utdanningsbakgrunnen blant samfunns- og arealplanleggere i kommunene er variert, og et fellestrekk synes å være utfordringer i rekruttering av sivilingeniører, arkitekter og arealplanleggere.

Det ser ut til at landets kommuner gjennomgående har bedre kompetanse enn kapasitet. Men i små fagmiljø, eller der fagmiljø ikke eksisterer, kan det være svært utfordrende å opprettholde og utvikle fagkompetanse.

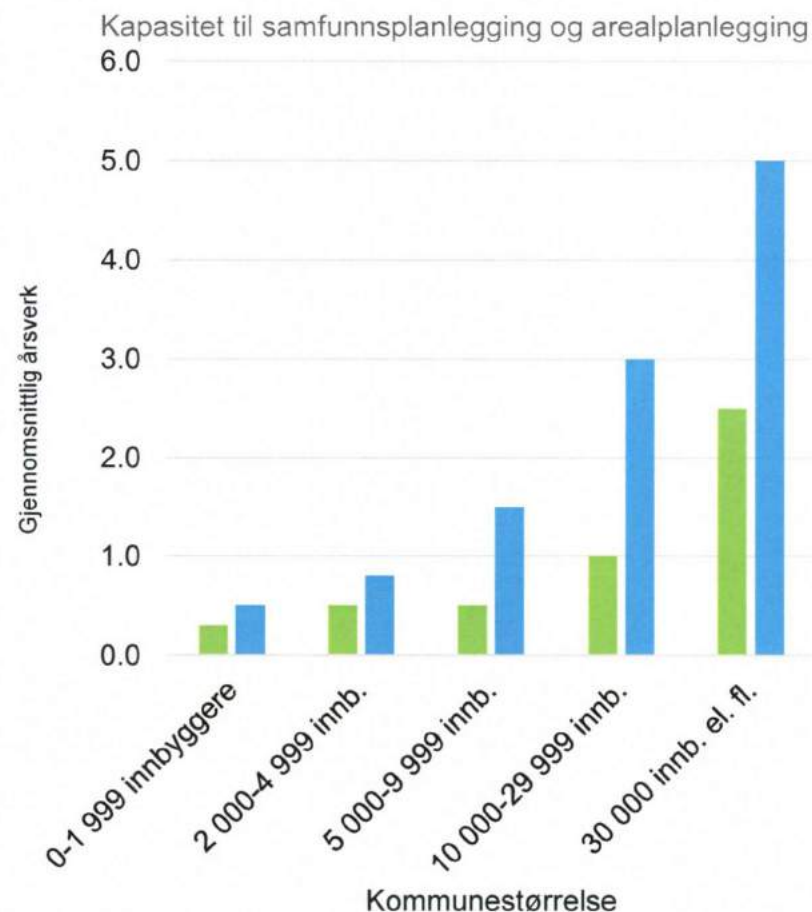

Diagram basert på tabell 3.2 NIVI Rapport 2014:1

Kapasitet og kompetanse i Ballangen kommune

- På forrige side så vi at på landsbasis oppgir kommuner på størrelse med Ballangen (2 000 til 4.999 innbyggere) at de i snitt har ca. 1,5 årsverk til samfunnsplanlegging og 0,75 årsverk til arealplanlegging. Plan og bygningsloven setter rammene for samfunns- og arealplanleggingen i kommunene. Kommunen skal ha en samlet kommuneplan som omfatter samfunnsdel og arealdel (§ 11-1). *Kommuneplanens samfunnsdel* tar stilling til langsiktige utfordringer, mål og strategier for kommunen som samfunn og som organisasjon og bør beskrive og vurdere alternative utviklingsstrategier. Handlingsdelen angir hvordan planen skal følges opp de fire påfølgende år eller mer, og revideres årlig. *Kommuneplanens arealdel* er en overordnet plan som viser sammenhengen mellom framtidig samfunnsutvikling og bruk av arealene i kommunen. Samfunnsdelen er ifølge KOSTRA (2015) seks år gammel, mens arealdelen fra 2014.

Samlet vurdering samfunnsutvikling

Vurderingssystem samfunnsutvikling (1)

- For å gjøre rapporten mer leservennlig, og for å skille de ulike kriteriene fra hverandre, har vi brukt tre ulike smileys for å vurdere de ulike kriteriene og gi en samlet vurdering. Disse er   .
- Innenfor hvert kriterium har vi laget et poengsystem for vurdering. Det er vist i tabellen under og på neste side.
- Vurderingssystemet er i utgangspunktet laget for å vurdere sammenslåing av to eller flere kommuner. Siden vi nå vurderer én kommune, har vi derfor tilpasset kriteriene noe. Kriteriet kommunesenter er tatt ut.
- Under tilstrekkelig kapasitet og kompetanse har vi sett på hva kommunen kan forvente seg framover; på funksjonelle samfunnsutviklingsområder har vi sett på tilhørighet til bo- og arbeidsmarkedsregioner og på avstand til kommunesenter har vi tatt utgangspunkt i avstand fra kommunesenteret til tettsteder og bygder med skole.
- Samlet er det mulig å oppnå 100 poeng. Terskelen for å oppnå de ulike smileyene er følgende: 0 - 33 poeng gir rød smiley, fra 34 – 66 poeng gir gul smiley og over 67 poeng gir grønn smiley.

Vurderingskriterium	Grense	Poeng	Smiley
Befolkningsgrunnlag	Under 5 000 innbyggere	0	
	5 000 – 14 999 innbyggere	10	
	Over 15 000 innbyggere	20	
Tilstrekkelig kapasitet og relevant kompetanse	Kommunen kan forvente dårligere kapasitet og kompetanse i framtiden	0	
	Kommunen kan forvente omtrent samme kapasitet og kompetanse i framtiden	10	
	Kommunen kan forvente bedre kapasitet og kompetanse i framtiden	20	

Vurderingssystem samfunnsutvikling (2)

Vurderingskriterium	Grense	Poeng	Smiley
Funksjonelle samfunnsutviklingsområder	Tilhører et annet bo- og arbeidsmarkedsområde, og har over 25 prosent utpendling/innpendling til en eller flere andre kommuner	0	
	Eget BA-område/tilhører et annet BA-område, men har under 25 prosent utpendling/innpendling til en eller flere andre kommuner.	10	
	Eget bo- og arbeidsmarkedsområde.	20	
Styrket og samordnet samfunnsutvikling	Kommunen har i dag lite samarbeid på de fem områdene arealbruk/planlegging, samfunnssikkerhet og beredskap, transport, næring og miljø og klima.	0	
	Kommunen har i dag noe samarbeid på de fem områdene arealbruk/planlegging, samfunnssikkerhet og beredskap, transport, næring og miljø og klima.	5	
	Kommunen har i dag mye samarbeid på de fem områdene arealbruk/planlegging, samfunnssikkerhet og beredskap, transport, næring og miljø og klima.	10	
Avstand til kommunesenter	Gjennomsnittlig reisetid i kommunen er over 60 minutter.	0	
	Gjennomsnittlig reisetid i kommunen er mellom 45 og 60 minutter.	10	
	Gjennomsnittlig reisetid i kommunen er over 45 minutter.	20	
Næringsstruktur	Kommunen har en lite variert næringsstruktur, og overvekt av arbeidsplasser i nedgangsbransjer.	0	
	Kommunen har en variert næringsstruktur, men en del arbeidsplasser i nedgangsbransjer.	5	
	Kommunen har en variert næringsstruktur med arbeidsplasser i både basis-, besøk- og regionale næringer, og en overvekt av arbeidsplasser i vekstbransjer.	10	

Vurdering av samfunnsutvikling – Ballangen som egen kommune

Vurderingskriterium	Vurdering	Poengscore	Smiley
Befolkningsgrunnlag	Ballangen kommune har et befolkningsgrunnlag på under 5 000 innbyggere	0/20	
Tilstrekkelig kapasitet og relevant kompetanse	Ballangen kommune kan forvente seg omtrent samme kompetanse som i dag. Basert på spørreundersøkelsen blir kapasitet og kompetanse i kommunen til samfunnsutviklingsarbeid vurdert som liten i dag.	0/20	
Funksjonelle samfunnsutviklingsområder	Ballangen tilhører bo- og arbeidsmarkedsområde Narvik. Det er også over 25 prosent som pendler til Narvik	0/20	
Helhetlig og samordnet samfunnsutvikling	Ballangen har noe samarbeid innenfor de fem områdene	5/10	
Avstand til kommunesenter	Avstandene innad i kommunen er innenfor akseptabel pendlingsavstand.	20/20	
Næringsstruktur	Næringsstrukturen i Ballangen bærer preg av en viss grad av variasjon, men en del av arbeidsplassene er i nedgangsbransjer. I tillegg har det vært en negativ utvikling i antallet arbeidsplasser i kommunen.	0/10	
Samlet vurdering samfunnsutvikling	Samlet får «Ballangen som egen kommune» en score på 25 av 100 poeng på samfunnsutvikling.	25/100	

Oppsummering samfunnsutvikling

- Ballangen er i dag en kommune med om lag 2500 innbyggere. SSBs prognoser tilsier at det vil være nedgang innbyggertallet, samtidig som antallet eldre vil øke fra mot 2040.
- I spørreundersøkelsen og i intervjuene fikk vi tilbakemeldinger på kommunens arbeid med samfunnsutvikling. Her fremkommer det at kommunen kapasitet og kompetanse til samfunnsutviklingsarbeid blir vurdert som liten. I intervjuene kom det også frem at kommunen har lite kapasitet til samfunnsutviklingsarbeid.
- Fra 2011 har det vært en negativ utvikling i antallet arbeidsplasser i kommunen. I tillegg viser lokaliseringskvotienten for Ballangen at det er relativt få, men store næringer, som for eksempel prosessindustri, som står for en stor andel av sysselsettingen i kommunen. Det vil gjøre kommunen sårbar for nedbemanning og flytting av bedrifter.
- Ballangen har i dag noe samarbeid med andre aktører og kommuner innenfor området samfunnsutvikling generelt.
- Ballangen tilhører bo- og arbeidsmarkedsregion Narvik, og det var i 2014 over 25 prosent av de sysselsatte som pendlet til Narvik. Ekspertutvalget mener at kommunegrensene bør samsvare med naturlige bo- og arbeidsmarkedsregioner, og slik sett blir høy utpendling til andre kommuner vurdert som ufordelaktig dersom kommunen fortsatt ønsker å være en egen kommune.
- Avstandene internt i kommunen vurderes til å være innenfor akseptabel pendleravstand. KOSTRA oppgir en reisetid for innbyggerne til kommunesenteret på 5,4 minutter.

Økonomi

Mål ved reformen og ekspertutvalget

- Et av målene ved kommunereformen er bærekraftige og økonomisk robuste kommuner. Regjeringen peker på at større kommuner vil ha større ressursgrunnlag og kan også ha en mer variert befolknings- og næringssammensetning. Det gjør kommunene mer robuste ovenfor uforutsette hendelser og utviklingstrekk. Bærekraftige og økonomisk robuste kommuner vil legge til rette for en mer effektiv ressursbruk innenfor begrensede økonomiske rammer (kommunereform.no).
- Ekspertutvalget har gitt kriterier som i sum skal ivareta kommunenes fire funksjoner som lokaldemokratisk arena, tjenesteyter, samfunnsutvikler og myndighetsutøver. Ekspertutvalget hadde altså ikke økonomi som et eget område, men det er to kriterier under tjenesteyting som er relevant for økonomi, og som vi også ser på i denne delen av rapporten:
 - Økonomisk soliditet
 - Effektiv tjenesteproduksjon

Vurderingskriterier økonomi

- Tabellen under viser kriteriene som er benyttet i vurderingen av økonomi. En nærmere beskrivelse av kriteriene finner du under samlet vurdering økonomi.

Kriterier	Beskrivelse	Poengsum
Netto driftsresultat	Vi har sett på kommunens driftsresultat i % av brutto driftsinntekter.	0-10
Disposisjonsfond	Vi har sett på nivå på disponibelt disposisjonsfond i prosent av brutto driftsinntekter.	0-10
Korrigerte frie inntekter	Vi har sett på dagens inntektsnivå målt ved korrigerte frie inntekter.	0-20
Nytt inntektssystem	Vi har sett på isolerte effekter ut fra høringen om forslag til nytt inntektssystem.	0-20
Effektiviseringsgevinster på administrasjon	Vi har sett på potensial for effektivisering på administrasjon vurdert mot kommuner på samme størrelse i samme fylke.	0-20
Effektiviseringsgevinster på tjenesteproduksjon	Vi har med utgangspunkt i utgiftsbehovet til kommunen sett på om det er rom for effektiviseringsgevinster på tjenesteområdene.	0-10
Forventet endring i demografikostnader	Vi har sett på om forventet endring i befolknings-sammensetningen vil gi endringer i demografikostnader.	0-10

Inntekter og økonomiske nøkkeltall

Korrigerede frie inntekter – en indikator som viser kommunens reelle inntektsnivå

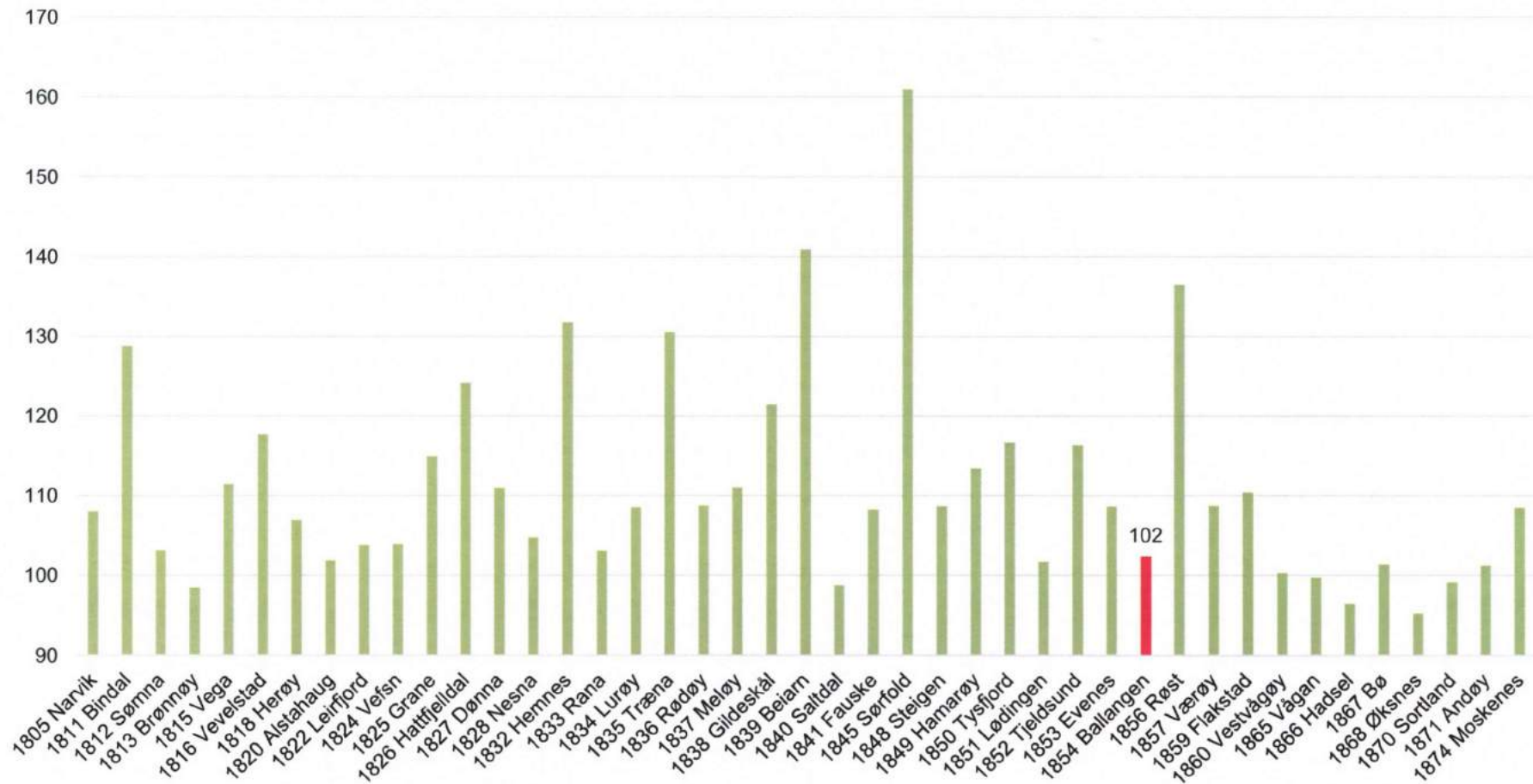
- Korrigerede frie inntekter viser nivået på de frie inntektene (rammetilskudd og skatt) korrigeret for variasjon i utgiftsbehov (ifølge kriteriene i inntektssystemet).
- Tabellen under viser korrigerede frie inntekter for Ballangen og 3 andre sammenlignbare «gruppe-2 kommuner» i Nordland. Nivået (i prosent av landsgjennomsnittet) er vist både med og uten eiendomsskatt og konsesjonskraftinntekter.
 - I KOSTRA (SSBs statistikk over kommunal tjenesteproduksjon og økonomi) er kommunene delt inn i ulike kommunegrupper etter folkemengde og økonomiske rammebetingelser (bundne kostnader og frie inntekter). Hensikten er å gjøre det mulig å sammenligne «like kommuner». Ballangen er plassert i kommunegruppe 2. Dette er små kommuner med middels bundne kostnader per innbygger og middels frie disponible inntekter
 - Ballangen kommune lå 2 prosent over landsgjennomsnittlig nivå for utgiftskorrigerede frie inntekter (inkl. eiendomsskatt og konsesjonskraftinntekter) i 2014. Kommunen må slik sett sies å være en middelinntektskommune. Kommunens inntektsnivå er i sin tur styrende for det tjenestenivået kommunen kan levere til innbyggerne.

Frie inntekter i 2015 korrigeret for variasjoner i utgiftsbehov. Tabellen viser pst. av landsgjennomsnittet av inntekt per innbygger. Landsgjennomsnittet = 100. Kilde: Kommuneproposisjonen 2016.

	Korrigerede frie inntekter ekskl. E-skatt og konsesjonskraftinnt.	Korrigerede frie inntekter inkl. E-skatt og konsesjonskraftinnt.
Ballangen	102	102
Lødingen	106	102
Øksnes	99	95
Saltdal	100	99
Nordland	102	105
Hele landet	100	100

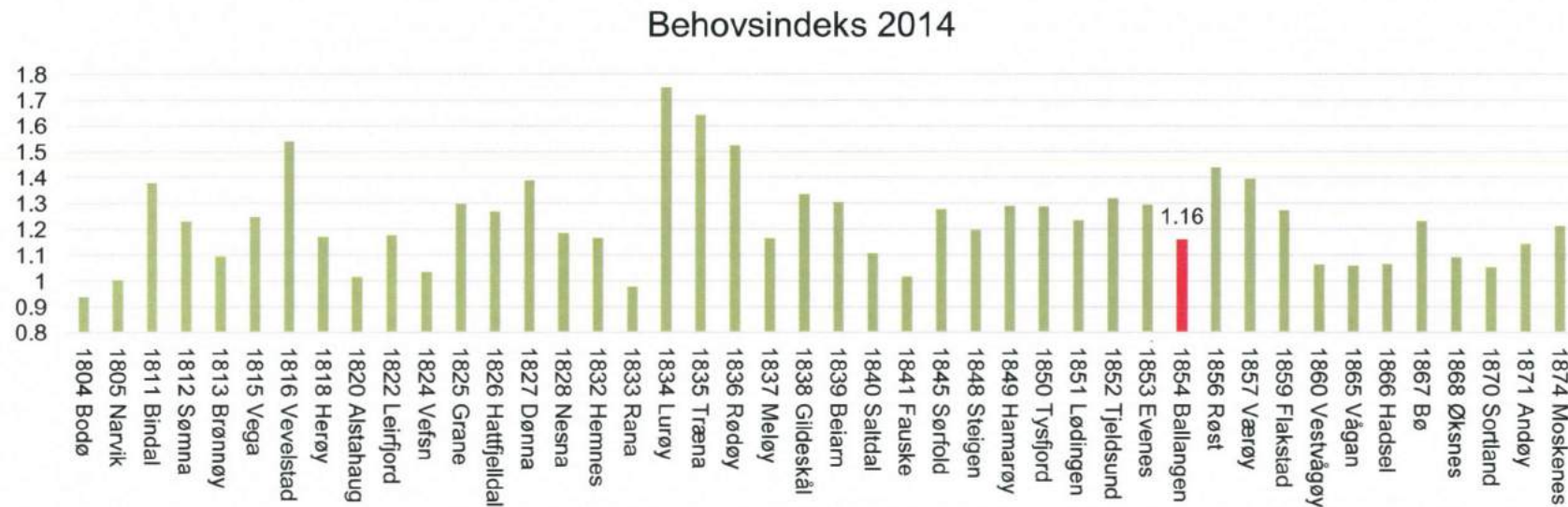
Korrigerte frie inntekter – en indikator som viser kommunens reelle inntektsnivå

Korrigerte frie inntekter, inkl. eiendomsskatt og konsesjonskraftinntekter (landssnitt = 100)

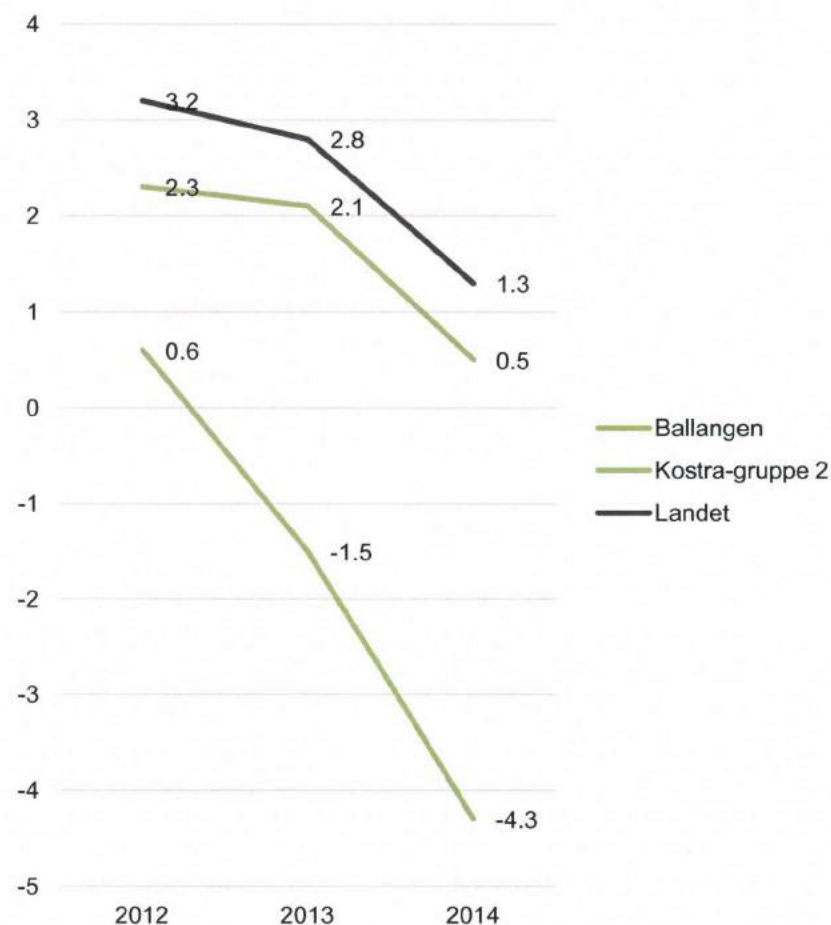
Beregnet utgiftsbehov

- Indeks for beregnet utgiftsbehov viser hvor «tung» eller «lett» en kommune er å drive, sammenlignet med det som er gjennomsnittet for alle landets kommuner. Behovsindeksen er sammensatt av flere ulike kriterier og vekter som forteller noe om for eksempel alderssammensetning, avstander. Ballangen har for eksempel en høyere andel eldre enn landssnittet, noe som gjør kommunen dyrere å drive.
- I 2014 fikk Ballangen beregnet et høyere utgiftsbehov enn landsgjennomsnittet, dvs. en indeks over 1,0. Ballangen er altså samlet sett omtrent 16 prosent mer kostnadskrevende å drive enn en kommune på landsgjennomsnittet.

Netto driftsresultat – en hovedindikator for økonomisk balanse

- Netto driftsresultat blir blant annet brukt av teknisk beregningsutvalg for kommunal økonomi (TBU) som en hovedindikator for økonomisk balanse i kommunesektoren. Netto driftsresultat er et mål på hvor mye kommunene sitter igjen med av driftsinntekter etter at driftsutgifter og netto renter og avdrag er betalt. Målt i prosent av driftsinntektene uttrykker netto driftsresultat således hvor stor andel av de tilgjengelige driftsinntektene kommunene kan disponere til avsetninger og egenfinansiering av investeringer. TBU har tidligere gjort beregninger som indikerer at netto driftsresultatet over tid bør ligge på om lag 3 prosent av driftsinntektene for at kommuner og fylkeskommuner skal sitte igjen med tilstrekkelige midler til avsetninger og investeringer. Fra og med 2014 skal momskompensasjon knyttet til investeringer føres i investeringsregnskapet, ikke i driftsregnskapet som tidligere. TBU anbefaler derfor at nivået på netto driftsresultat for kommunesektoren som helhet bør nedjusteres til 2 prosent av inntektene.
- For kommunene isolert sett er nivået 1,75 prosent. Som det framgår av figuren, hadde Ballangen kommune et negativt netto driftsresultat i både 2013 og 2014.

Netto driftsresultat i prosent av sum driftsinntekter 2012-2014. Kilde: KOSTRA (konsern).

Sentrale finansielle nøkkeltall

- Tabellen under viser andre sentrale finansielle nøkkeltall for Ballangen kommune hentet fra KOSTRA.
- Det er klare sammenhenger mellom de ulike nøkkeltallene. Dersom kommunen klarer å forholde seg til et gitt mål på netto driftsresultat, vil dette gi muligheter for å nå målet om en økonomisk buffer i form av et gitt nivå på disposisjonsfondet. Nivået på finansutgifter og lånebelastning (netto lånegjeld) er også tett knyttet sammen. Dersom kommunen klarer å holde nede nivået på lånegjelden, vil også rente og avdragsbelastningen (finansutgifter) bli lavere.
- Nivået på disposisjonsfondet kan si noe om hvilken økonomisk «buffer» kommunen har ved uforutsette hendelser, eller som egenfinansiering av investeringer. Ballangen hadde et disposisjonsfond på 0 prosent i 2014. Til sammenligning var nivået for landsgjennomsnittet 6,3 prosent.
- Netto lånegjeld er et uttrykk for kommunens gjeldsbelastning, soliditet og finansieringsstruktur. Jo lavere tall, jo bedre er det for kommunens økonomi. Gjeldsgraden til Ballangen (netto lånegjeld) var noe høyere enn både landsgjennomsnittet og sammenlignbare kommuner. Ballangen hadde og høyere finansutgifter (her målt som netto renter og avdrag) enn kommuner i samme KOSTRA-gruppe.

Sentrale finansielle nøkkeltall. I prosent av sum driftsinntekter. Kilde: KOSTRA (konsern)

	Ballangen kommune			KOSTRA-gruppe 2	Landsgjennomsnittet
	2012	2013	2014	2014	2014
Brutto driftsresultat	0,5	-2	-3	0,2	0,5
Netto driftsresultat	0,6	-1,5	-4,3	0,5	1,3
Finansutgifter	2,8	3,4	5,1	4	3,6
Netto lånegjeld	74,8	80,4	78,3	71,9	74,0
Disposisjonsfond	0,2	0,1	0	4,9	6,3

Økonomiske virkemidler i kommunereformen

Økonomiske virkemidler kommunereformen

- Regjeringen vil benytte positive økonomiske virkemidler som kan stimulere til kommunesammenslåing i reformperioden.
 - Departementet vil dekke nødvendige engangskostnader ved sammenslåingen etter en standardisert modell basert på antall innbyggere og antall kommuner som inngår i sammenslåing.
 - Kommuner som slår seg sammen vil kunne få reformstøtte for å lette overgangen til en ny kommune.
 - For å stimulere til frivillige kommunesammenslåinger, er det innført et særskilt inndelingstilskudd som en del av inntektssystemet. Denne ordningen skal sikre at kommuner ikke får reduserte rammeoverføringer som følge av en sammenslåing. Inndelingstilskuddet *kompenserer* for bortfall av basistilskuddet (basistillegget) og en eventuell nedgang i regionalpolitiske tilskudd. Inndelingstilskuddet varer over en 20-årsperiode, der det etter de 15 første årene skjer en gradvis nedtrapping. Etter 20 år er så rammetilskuddet nede på det nivået som skal gjelde på lang sikt.
- Virkemidlene gjøres gjeldende for kommuner som slår seg sammen i reformperioden, det vil si sammenslåinger der det er fattet nasjonale vedtak innen 01.01.2018. Det betyr at dersom en kommune velger å stå alene, velger man samtidig å si nei til de økonomiske virkemidlene i kommunereformen. Dersom en går inn for sammenslåing på et senere tidspunkt, kan de økonomiske rammebetingelsene være endret.
- I forbindelse med behandlingen av statsbudsjettet for 2016, så har også et flertall i kommunal- og forvaltningskomiteen bestående av FrP, H, V og KrF innstilt på at det skal settes av 50 millioner til samferdselsprosjekter i kommuner som slår seg sammen. Kommuner som slår seg sammen skal kunne søke støtte til toppfinansiering av veier, kollektivtransport og bredbåndsutbygging. De varsler også at beløpet kan bli økt i revidert nasjonalbudsjett i mai 2016.* Kommunal- og forvaltningskomiteens budsjettansvarsområder behandles i Stortinget 12. desember 2015. Flertallet er også innstilt på å be regjeringen om å vurdere nærmere om veksttilskuddet skal kompenseres i inndelingstilskuddet for vekstkommuner som slår seg sammen med kommuner som ikke vokser.

*<http://kommunal-rapport.no/kommunestruktur/2015/12/vil-sette-fart-pa-reforminnspurten>

Direkte støtte til kommunesammenslåing

Engangskostnader ved kommunesammenslåing, i 1000 kr. Kilde: KMD

Antall kommuner og innbyggere i sammenslåingen	0 – 19 999 innbyggere	20 – 49 999 innbyggere	50 – 99 999 innbyggerne	Over 100 000 innbyggere
2 kommuner	20 000	25 000	30 000	35 000
3 kommuner	30 000	35 000	40 000	45 000
4 kommuner	40 000	45 000	50 000	55 000
5 eller flere kommuner	50 000	55 000	60 000	65 000

Reformstøtte til sammenslåtte kommuner, i 1000 kr. Kilde: KMD

Antall innbyggere i sammenslåingen	Reformstøtte
0 – 14 999 innbyggere	5 000
15 – 29 999 innbyggere	20 000 mill.
30 – 49 999 innbyggere	25 000
Over 50 000 innbyggere	30 000

Inndelingstilskudd

- Dagens inndelingstilskudd videreføres, det vil si at en ny sammenslått kommune får beholde tilskudd som om den fortsatt var to (eller flere) kommuner i 15 år etter sammenslåingen, før inndelingstilskuddet trappes ned over fem år. Etter reformperioden vil ordningen bli strammet inn. Hvordan omfanget og innretningen på ordningen skal være, herunder perioden for inndelingstilskuddet, vil bli vurdert.
- Grunnlaget for beregning av inndelingstilskudd har til nå vært inntektssystemet som gjelder på det tidspunktet kommunene faktisk slår seg sammen. I kommunereformen er det lagt opp til sammenslåinger i årene 2018 til 2020. Regjeringen har varslet endringer i inntektssystemet med virkning fra 2017, noe som kan føre til at størrelsen på inndelingstilskuddet blir endret i perioden fra kommunen vedtar at de ønsker å slå seg sammen, til de faktisk blir slått sammen. For å ha sikre rammebetingelser i kommunereformen, legger regjeringen opp til at alle sammenslåingene blir behandlet likt. Regjeringen har derfor bestemt at inndelingstilskuddet for kommuner som slår seg sammen i kommunereformen, skal ta utgangspunkt i inntektssystemet slik det er i 2016. Dette er verdt å merke seg. Basistilskudd, småkommunetilskudd og distriktstilskudd Sør-Norge kan alle få redusert vektlegging og verdi over inntektssystemet fom. 2017. Likevel er det altså i så fall de høyere verdiene fra 2016 som kommer til å inngå i utmålingen av inndelingstilskuddet.

Forslag til nytt inntektssystem

Høringsforslag nytt inntektssystem

- Regjeringen har sendt ut et høringsforslag til nytt inntektssystem for kommunene med frist 1. mars 2015. Høringsforslaget og innspillene vil danne grunnlag for et helhetlig forslag til nytt inntektssystem i kommuneproposisjonen for 2017.
- I høringsnotatet redegjøres det for konkrete forslag til endringer i kostnadsnøkkelen, og det gis en omtale av endret innretning på de regionalpolitiske tilskuddene. I tillegg drøftes forholdet mellom kommunenes skatteinntekter og inntektssystemet, uten at det i notatet foreslås konkrete endringer. Regjeringen har derimot tidligere varslet at det fra 2017 skal innføres en form for selskappskatt for kommunene.
- Som varslet er dagens kompensasjon for smådriftsulemper i kommunal tjenesteproduksjon særlig vurdert i denne gjennomgangen av inntektssystemet. Departementet foreslår å innføre en modell der det skilles mellom frivillige og ufrivillige smådriftsulemper i kommunal tjenesteproduksjon og administrasjon, gjennom et kriterium som sier noe om reiseavstander (gjennomsnittlig reiseavstand for å nå 5000 innb., kalt strukturkriteriet). Konkret foreslås det å innføre et gradert basistillegg på bakgrunn av utslag på strukturkriteriet.
- Når det gjelder de regionalpolitiske tilskuddene, ønsker Regjeringen å knytte disse tettere opp til den øvrige distriktpolitikken, forenkle tilskuddsstrukturen og gjøre tilskuddene mer nøytrale i forhold til kommunesammenslåing. Regjeringen foreslår å slå sammen Nord-Norge-/Namdals-tilskuddet, småkommunetilskuddet og distriktstilskudd Sør-Norge til to tilskudd, ett for kommuner i Nord-Norge og ett for kommuner i Sør-Norge. Alle kommuner i Nord-Norge vil fortsatt få et særskilt Nord-Norgetilskudd. Småkommunetilskuddet videreføres innenfor de to nye tilskuddene, som et eget småkommunetillegg, men satsene på tillegget differensieres etter graden av distriktsutfordringer (målt ved distriktsindeksen). I tillegg foreslås det at en høyere andel av tilskuddene fordeles per innbygger.

Strukturkriteriet – effekter for Ballangen kommune

- I høringsutkastet foreslår regjeringen at kommuner over en viss grenseverdi får beholde hele dagens basistilskudd. Tre scenarier skisseres i høringsforslaget: 25,4 kilometer, 16,5 kilometer eller 13,3 kilometer reiseavstand for å nå 5.000 innbyggere. 25,4 km er gjennomsnittet for kommuner under 5.000 innbyggere, 16,5 km er gjennomsnittet for kommuner under 10.000 innbyggere og 13,3 km er gjennomsnittet for kommuner under 15.000 innbyggere.
- Jo lavere den øvre grenseverdien settes, jo flere kommuner vil beholde full verdi på basiskriteriet.
- Kommunesektorens samlede inntekter vil ikke bli berørt av dette, fordi reduksjonen i basistilskudd vil bli beholdt i det samlede inntektssystemet. Frigjorte midler tilbakeføres med et likt beløp per innbygger til alle kommuner.
 - 13,3 km: 1,7 mrd. = 333 kr per innb.
 - 16,5 km: 2,0 mrd. = 396 kr per innb.
 - 25,4 km: 2,8 mrd. = 538 kr per innb.
- Ballangen kommune er anslått å få en gevinst på rundt 1,0 mill. kr som følge av innføring av et strukturkriterium (ved bruk av den midtre grenseverdien for strukturkriteriet).

Dokumentasjon. Effektberegninger strukturkriteriet. 1000 kr

Kommune	Reiseavstand (km)	Endring kroner per innb struktur 25,4 km	Endring kroner per innb struktur 16,5 km	Endring kroner per innb struktur 13,2 km	Endring 1000 kroner struktur 25,4 km	Endring 1000 kroner struktur 16,5 km	Endring 1000 kroner struktur 13,3 km
Ballangen	24,7	377	396	333	973	1 022	859

Endring kostnadsnøkkel

- Høringsnotatets forslag til nye kostnadsnøkler er hovedsakelig en ren oppdatering av dagens kostnadsnøkler. Det skjer både endring i sektornøkler og endring i vekting mellom sektorene. Når det gjelder sektornøkler er det ett nytt kriterium (aleneboende 30-66 år) og to faller bort (urbanitetskriteriet og Norskfødte 6-15 år med innvandrerforeldre).

Tabellen under oppsummerer foreslåtte endringer på de ulike sektorområdene:

Sektorområde	Endringer
Grunnskole	Kriteriet norskfødte 6-15 år med innvandrerforeldre (ekskl. Skandinavia) tas ut.
Pleie og omsorg	Ingen endringer i kriterier. Innbyggere 0-66 år vektet opp, mens innbyggere 90 år og over og psykisk utviklingshemmede 16 år og over vektet ned. Nedvektingen av psykisk utviklingshemmede vil ventelig redusere innslagspunktet i toppfinansieringsordningen for ressurskrevende tjenester.
Barnehage	Ingen endring i kriterier. Men det er også skissert en alternativ modell der den viktigste forskjellen er at utdanningskriteriet erstattes med antall heltidsansatte 20-44 år. Den alternative modellen har noe lavere forklaringskraft, men vurderes også som et godt alternativ.
Kommunehelse	Det legges større vekt på kriteriet innbyggere 67 år og over samtidig som kriteriet for dødelighet tas ut.
Barnevern	Ingen endringer i kriterier. Større vekt på kriteriet barn 0-15 år med enslig forsørger og personer med lav inntekt, mens innbyggere 0-22 år får mindre vekt.
Sosialhjelp	Urbanitetskriteriet erstattes med kriteriet aleneboende 30-66 år. Dette gjør også at vektingen mellom kriteriene endres.
Landbruk	Kriteriet areal dyrket mark går ut. Kriteriet antall jordbruksbedrifter vektet betydelig opp.
Administrasjon	Ingen endring i kriterier.

Ny kostnadsnøkkel – effekter for Ballangen kommune

- Ballangen kommune er samlet sett anslått å få en gevinst på ca. 0,6 mill. kr som følge av ny oppdatert kostnadsnøkkel. Tabellen viser hvordan endringen er fordelt på ulike sektorområder.

Dokumentasjon samlet utslag ny kostnadsnøkkel (utenom strukturkriteriet). 1000 kr.

	Ballangen
Samlet endring	569
Herav:	
Pleie og omsorg	24
Grunnskole	-257
Barnehage	183
Administrasjon, miljøvern og landbruk	-1 120
Sosialtjeneste	881
Kommunehelsetjenester	910
Barnevern	-52

Forslag til nytt inntektssystem– effekter for Ballangen kommune

- Illustrasjonsberegningene viser et samlet utslag av ny kostnadsnøkkel og innføring av et strukturkriterium for Ballangen kommune på ca. 1,6 mill. kr (ved bruk av den midtre grenseverdien for strukturkriteriet).

Oppsummering effekter nytt inntektssystem. Grenseverdi strukturkriteriet 25,4 km, 16,5 km, 13,3 km. 1000 kr.

	Utgiftsutjevning (utenom strukturkrit.)	Omfordeling strukturkriteriet			Samlet fordelingsvirkning		
		Grense 25,4 km	Grense 16,5 km	Grense 13,3 km	Grense 25,4 km	Grense 16,5 km	Grense 13,3 km
1854 Ballangen	569	973	1 022	859	1 541	1 591	1 427

Regionaltilskudd

- I forslaget til nytt inntektssystem foreslås:
 - Forenkling av tilskuddsstrukturen; ett regionaltilskudd for Sør-Norge og ett for Nord-Norge og Namdalen, og der småkommunetillegget vil være en del av det (for aktuelle kommuner)
 - Tettere kobling mot distriktpolitikken for øvrig, ved at småkommunetillegget også knyttes til distriktsindeksen
 - Mer fordeling per innbygger og mindre per kommune
- Ballangen mottar i dag Nord-Norgetilskudd og småkommunetilskudd, hhv. ca. 4,4 mill. kr og 5,5 mill. kr i 2016. Basert på høringsnotatet kan det forventes at kommunen fortsatt vil motta disse tilskuddene.
 - Ballangen har i 2016 en distriktsindeks på 17. Distriktsindeksen er et uttrykk for graden av distriktsutfordringer i en kommune (eller BA-region). Indeksen har verdi fra 0-100, og jo lavere verdi jo større distriktsutfordringer.
- I og med at det ikke er fremmet forslag til nye tilskuddssatser har det ikke vært mulig å lage virkningstabeller ned på kommunenivå av endring knyttet til regionalpolitiske tilskudd.

Skatteelementer

- Kommunens skatteinntekter omfatter i dag skatt på inntekt og formue fra personlige skatteyttere, naturressursskatt fra kraftselskaper, eiendomsskatt og andre produksjonsskatter, dvs. konsesjonsavgift som betales til kommuner som er berørt av vannkraftutbygging eller regulering. Kommunenes inntekter fra personskatt og naturressursskatt inngår i inntektsutjevningen mellom kommunene. Gjennom skatteutjevningen ble det i 2014 omfordelt 7,6 milliarder.
- Innretningen av skatteelementene i inntektssystemet vil være en vurdering av balansen mellom hensynet til lokal forankring av inntektene og hensynet til likeverdige tjenester. Siden 2011 har det vært et mål at skatteinntektenes andel av kommunesektorens samlede inntekter skal være på 40 prosent. I utgangspunktet er det satsen for kommunalt skattøre på personskatten som brukes til å regulere ønsket skatteandel.
- I høringen skriver regjeringen ikke noe konkret om endringer i skatteandelen og skatteutjevning. Det vises imidlertid til en allerede varslet endring om selskapsskatt, som regjeringen beskrev i kommuneproposisjonen for 2016.
- Ballangen hadde i 2015 en skatteinntektsandel på 66,1 prosent av landsgjennomsnittet, og er slik sett vurdert å ha et skattenivå vesentlig lavere enn landsgjennomsnittet. Inntektsutjevningen kan tenkes utformet på flere måter, blant annet endring i utjevningsgraden. En eventuell lavere skatteutjevningsgrad vil gi negativt utslag for skattesvake kommuner og positivt utslag for skattesterke kommuner. Økning i skatteandel og redusert utjevning vil gi tilsvarende fordelingsvirkning.

Konsekvenser for Ballangen

- Ballangen synes å bli skjermet for reduksjon i basistillegget, pga. lange reiseavstander og dermed ufrivillige smådriftsulemper. Samlet effekt for Ballangen ved innføring av strukturkriteriet (grenseverdi lik 16,5 km) anslås til ca. 1,0 mill
- Som følge av ny (oppdatert) kostnadsnøkkel beregnes en effekt for Ballangen på 0,6 mill.
- Illustrasjonsberegningene viser dermed et samlet utslag av ny kostnadsnøkkel og innføring av et strukturkriterium for Ballangen på rundt 1,6 millioner
- Ballangen mottar Nord-Norgetilskudd og småkommunetilskudd i 2016. I og med at det ikke er fremmet forslag til nye tilskuddssatser har det ikke vært mulig å lage virkningstabeller ned på kommunenivå av endring knyttet til regionalpolitiske tilskudd.
- Basert på høringsnotatet kan det forventes at kommunen fortsatt vil Nord-Norge tilskuddet og småkommunetilskuddet.
- Det er ellers verdt å nevne at det som følge av de foreslåtte endringene også oppstår andre omfordelingseffekter, samt at inntektsgarantiordningen (INGAR) og eventuelle andre tapskompensasjonsordninger også vil dempe eventuelle negative utslag for den enkelte kommune.
 - Inntektsgarantiordningen (INGAR) sikrer at ingen kommune opplever en brå nedgang i rammetilskuddet, ved at nedgangen fra et år til et annet ikke kan bli "dårligere" enn 300 kroner per innbygger sammenlignet med beregnet vekst for per innbygger for hele landet.

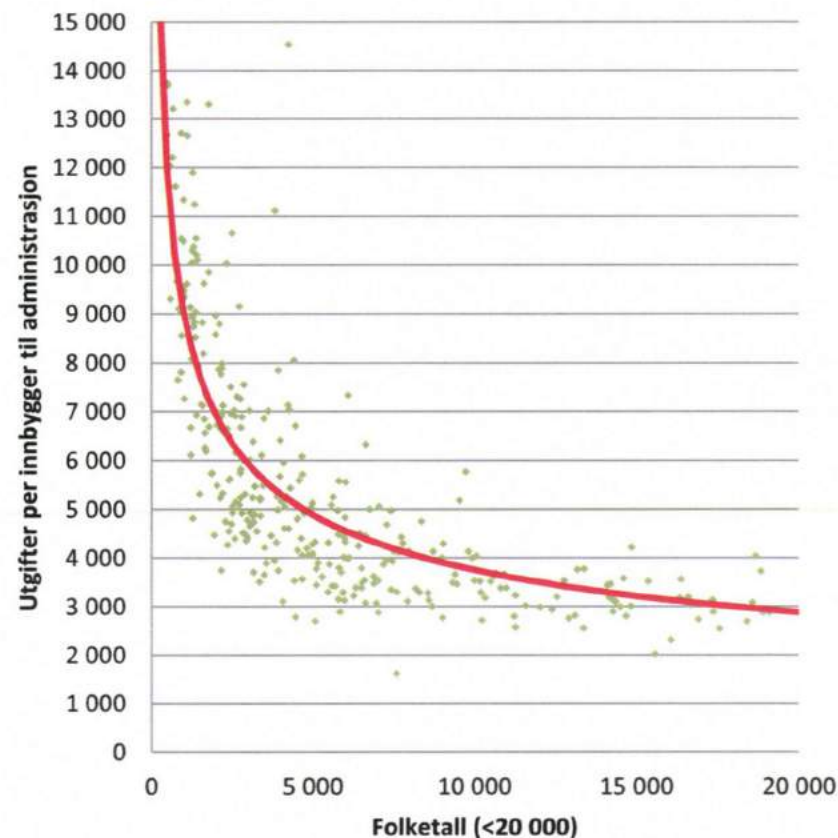
Effektiviseringsmuligheter

Effektiviseringsmuligheter som egen kommune

- I utredninger som omhandler sammenslåinger, ble sammenslåingsalternativene «premiert» for mulighetene for effektiviseringsgevinster på administrasjon og tjenesteområdene. Det henger sammen med behovet for effektivisering siden det langsiktige inntektsnivået, med dagens inntektssystem for kommunene, sannsynligvis vil være lavere 15-20 år etter sammenslåingen når inndelingstilskuddet trappes ned. Denne antagelsen er gitt dagens inntektssystem.
- Når vi vurderer kommuner alene er det ikke like hensiktsmessig å bruke den samme vurderingen, men heller snu om og gi høy score dersom kommunen driver effektivt og godt i dag.
- Vi har forståelse for et synspunkt om at det vil være positivt om en kommune har «noe å gå» på dersom den blir stående alene, og ved at det kommer endringer i inntektssystemet.

Effektiviseringsgevinster på administrasjon

- Figuren til høyre viser sammenhengen mellom folketall og utgifter per innbygger til administrasjon. De minste kommunene har klart høyere utgifter pr. innbygger.
- Vår definisjon av «administrasjonsutgifter» i denne analysen er netto driftsutgifter på følgende KOSTRA-funksjoner:
 - 100 Politisk styring
 - 110 Kontroll og revisjon
 - 120 Administrasjon
 - 121 Forvaltningsutgifter i eiendomsforvaltningen
 - 130 Administrasjonslokaler.

Sammenhengen mellom administrasjonsutgifter og innbyggertall 2014.
Kilde: KOSTRA

Effektiviseringsmuligheter administrasjon

- Tabellen til høyre viser administrasjonsutgifter per innbygger og i hele 1000-kroner for Ballangen og to sammenlignbare kommuner mht. innbyggertall. Tabellen viser at Ballangen har lavere administrasjonsutgifter enn både Steigen og Bø. I forhold til andre sammenliknbare kommuner i KOSTRA-gruppe 2, har Ballangen noe høyere utgifter.
- Illustrasjonsberegningene viser derfor at det ikke synes å være et effektiviseringspotensial på administrasjon sammenliknet mot kommuner av samme størrelse i samme fylke. Sammenliknet mot KOSTRA-gruppe 2 finner vi et potensiale på 0,67 mill kr. Slikt sett driver Ballangen kommune administrasjon rimelig effektivt i dag.

Netto driftsutgifter i kr per innbygger og mulig effektiviseringspotensiale på administrasjon 2014. Kilde: KOSTRA (konsern)/beregninger ved Telemarksforsking

	Innbyggere (1.1 2015)	Netto driftsutgift er per innbygger	Netto driftsutgift er i 1000 kr
Ballangen	2 581	6 703	-
Steigen	2 507	8 646	
Bø (Nordl.)	2 642	6 881	-
KOSTRA-gruppe 2	-	6 444	-
Effektiviseringsgevinst tilsvarende:			
Steigen			-5015
Bø (Nordl.)			-459
KOSTRA-gruppe 2			668

Tjenesteområdene - status

- Mange kommuner har et effektiviseringspotensial – uavhengig av diskusjonen rundt kommunesammenslåing. Vi har sett på potensialet for effektivisering på tjenesteområdene i Ballangen kommune, uten at det må sees som noen fasit. Det er viktig å understreke at dette er en overordnet analyse, og i mange kommuner er det ikke realistisk, eller ønskelig å ta ut hele gevinsten som beregnes.
- Tabellen til høyre viser netto driftsutgifter i kroner per innbygger i målgruppen innenfor ulike områder i 2014-tall. Målgruppen betyr innbyggere som tjenesten i hovedsak er rettet inn mot.
- Tabellen viser netto driftsutgifter i kroner per innbygger for Ballangen, og landsgjennomsnittet
- Ballangen har høyere netto driftsutgifter enn landssnittet på tjenesteområdene grunnskole, barnevern, pleie og omsorg, kommunehelse, brann/ulykkesvern, fysisk planlegging, samferdsel, kirke og kultur.

Netto driftsutgifter i kr per innbygger (i målgruppen) på utvalgte tjenesteområder 2014. Kilde: KOSTRA (konsern)

	Ballangen	Hele landet
Barnehage (1-5 år)	118 708	129 449
Grunnskole (6-15 år)	123 179	101 015
Barnevern (0-17 år)	9 561	8 014
Sosialtjeneste (20-66 år)	1 973	3 504
Pleie og omsorg (67 år +)	121 942	114 684
Kommunehelse	3 570	2 285
Brann/ulykkesvern	986	731
Fysisk planlegging	780	621
Samferdsel	2 104	734
Kirke	858	539
Kultur	2 964	2 009

Effektiviseringsmuligheter tjenesteområdene

- Tabellen til høyre illustrerer et effektiviseringspotensiale for Ballangen dersom utgiftene per innbygger legges på det som er dagens nivå for landsgjennomsnittet. I vurderingen av det samlede utgiftsnivået for alle tjenesteområdene har vi også tatt høyde for kommunenes samlede utgiftsbehov – for på den måten å gi et mer fullstendig bilde av om kommunen ligger høyere eller lavere på samlet ressursbruk enn hva samlet utgiftsutjevningen over inntektssystemet skulle tilsi.
- Dersom netto driftsutgifter for de aktuelle tjenesteområdene blir harmonisert ned til nivå for gjennomsnittskommunen, ser vi at Ballangen har et merforbruk på ca. 18,9 millioner. Når vi tar høyde for at Ballangen har et beregnet utgiftsbehov som er om lag 16 prosent over landssnittet nedjusteres potensialet til 15,9 millioner. I prosent av brutto driftsinntekter tilsvarer dette 7 prosent.

Effektiviseringspotensial i mill. kr på ulike tjenesteområder sammenlignet med landsgjennomsnittet i 2014 i Ballangen kommune. Behovsjustert.
Kilde: KOSTRA (konsern)/beregninger ved Telemarksforsking.

	Ballangen
Barnehage	-1,2
Grunnskole	6,6
Barnevern	0,8
Sosialtjeneste	-2,2
Pleie og omsorg	3,8
Kommunehelse	3,3
Brann/ulykkesvern	0,7
Fysisk planlegging	0,4
Samferdsel	3,5
Kirke	0,8
Kultur	2,4
Sum	18,9
Behovsjustering (-)	3,0
Sum etter justering	15,9

Demografiske endringer

Demografikostnader

- Kommunene har ansvar for bl.a. barnehager, grunnskole og pleie- og omsorgstjenester. Dette er tjenester som i hovedsak er rettet mot bestemte aldersgrupper av befolkningen, og hvor utgiftene påvirkes bl.a. av den demografiske utviklingen.
 - Teknisk beregningsutvalg for kommunal økonomi estimerer demografikostnaden i 2017 til 2,5 mrd. kr. Merutgiftene kan hovedsakelig henføres til barn og unge i grunnskolealder og til de eldre aldersgruppene. Utvalget har også oppdatert anslaget for 2016 basert på endelige befolkningstall per 1.1.2016. Anslaget for 2016 er nå 1,7 mrd. kr. Anslagene er basert på uendret standard, dekningsgrad og effektivitet i tjenesteytingen, og er et uttrykk for hva det vil koste kommunesektoren å bygge ut tjenestetilbudet for å holde tritt med befolkningsutviklingen.
- Vi har beregnet hvor store mer-/mindreutgifter Ballangen kommune kan få som følge av befolkningsutviklingen. Vi har basert oss på samme satser og metodikk som brukes av TBU i «makroberegningene» til bruk i kommuneopplegget.

Aldersfordeling 2016

- Ballangen har generelt en eldre befolkning enn landsgjennomsnittet. Andelen eldre over 67 år utgjorde 20,6 prosent av befolkningen pr. 1.1.2016. Tilsvarende andel for fylket og landet var hhv. 16,8 prosent og 14,3 prosent.

Prosentandel av befolkningen i ulike aldersgrupper pr 1.1.2016. Kilde: SSB.

	Ballangen	Nordland	Hele landet
0-5 år	5,4	6,4	7,1
6-15 år	11,7	11,6	12,0
16-66 år	62,2	65,2	66,6
67-79 år	14,8	11,8	10,1
80-89 år	4,4	4,0	3,4
90 år og eldre	1,4	1,0	0,8
0-66 år	79,4	83,2	85,7
67 år og eldre	20,6	16,8	14,3

Demografikostnader, Ballangen kommune 2016-2040

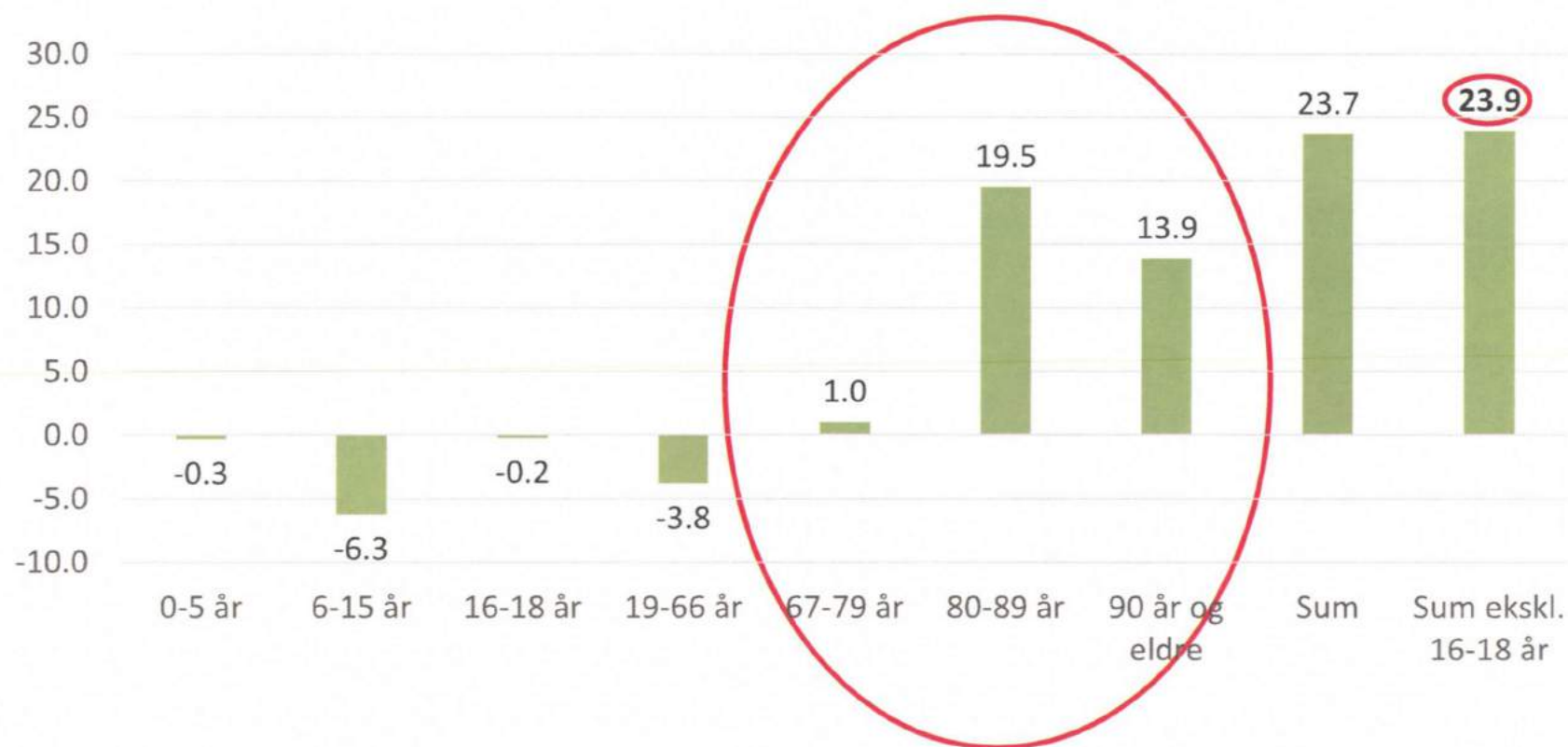
- Basert på beregningsopplegget fra TBU, er det anslått at Ballangen kommune samlet kan få *merutgifter* på om lag 24 mill. kr (tilsvarende 10,4 prosent av dagens brutto driftsinntekter) i perioden 2016 til 2040, som følge av den demografiske utviklingen.
 - I aldersgruppene 0-66 år er det beregnet *mindreutgifter* på om lag 10,4 mill. kr.
 - I aldersgruppene 67 år og eldre er det beregnet *merutgifter* på om lag 34,4 mill. kr.

Beregnete mer-/mindreutgifter 2016-2040 knyttet til den demografiske utviklingen. Faste mill. 2016-kr. Ballangen kommune. Kilde: SSB/TBU/beregninger ved TF.

	2016-2040, mill. kr
0-5 år	-0,3
6-15 år	-6,3
16-18 år	-0,2
19-66 år	-3,8
67-79 år	1,0
80-89 år	19,5
90 år og eldre	13,9
Sum	23,7
Sum ekskl. 16-18 år*	23,9
% av brutto driftsinnt.	10,4 %

*Aldersgruppen 16-18 år kan i stor grad knyttes til fylkeskommunen. I sum ekskl. 16-18 år er denne aldersgruppen dermed holdt utenfor.

Demografikostnader, Ballangen kommune 2016-2040 (mill. 2016-kr)

Samlet vurdering økonomi

Vurderingssystem økonomi (1)

- For å gjøre rapporten mer leservennlig, og for å skille de ulike kriteriene fra hverandre, har vi brukt tre ulike smileys til å vurdere de ulike kriteriene og gi en samlet vurdering. Disse er   .
- Innenfor hvert kriterium har vi laget et poengsystem for vurdering. Det er vist i tabellen under og på neste side.
- Vurderingssystemet er i utgangspunktet laget for å vurdere sammenslåing av to eller flere kommuner. Siden vi nå vurderer én kommune, har vi derfor tilpasset kriteriene noe som redegjort for i innledningen til delkapittelet.
- Samlet er det mulig å oppnå 100 poeng. Terskelen for å oppnå de ulike smileyene er følgende: 0 - 33 poeng gir rød smiley, fra 34 – 66 poeng gir gul smiley og over 67 poeng gir grønn smiley.

Vurderingskriterium	Grense	Poeng	Smiley
Netto driftsresultat	Negativt netto driftsresultat	0	
	Fra 0 – 1,75 prosent av brutto driftsinntekter	5	
	Over 1,75 prosent av brutto driftsinntekter	10	
Disposisjonsfond	Disposisjonsfond på under 2,5 prosent av brutto driftsinntekter	0	
	Disposisjonsfond på 2,6 – 7,5 prosent av brutto driftsinntekter	5	
	Disposisjonsfond på over 7,5 prosent av brutto driftsinntekter	10	
Frie inntekter	Korrigerte frie inntekter 96 eller lavere	0	
	Korrigerte frie inntekter 97 til 103	10	
	Korrigerte frie inntekter 104 eller høyere	20	

Vurderingssystem økonomi (2)

Vurderingskriterium	Grense	Poeng	Smiley
Nytt inntektssystem - basistillegg	Stor reduksjon	0	
	Middels reduksjon	5	
	Uendret	10	
Nytt inntektssystem - regionaltilskudd	Stor reduksjon	0	
	Middels reduksjon	5	
	Uendret (eller bedre)	10	
Effektiviseringsgevinster på administrasjon – i prosent av brutto driftsinntekter	Effektiviseringsgevinst høyere enn 1 prosent av brutto driftsinntekter	0	
	Effektiviseringsgevinst tilsvarende 0,1 – 0,99 prosent av brutto driftsinntekter	10	
	Ingen effektiviseringsgevinst	20	
Effektiviseringsgevinster på tjenesteproduksjon – i prosent av brutto driftsinntekter	Effektiviseringsgevinst høyere enn 3 prosent av brutto driftsinntekter	0	
	Effektiviseringsgevinst tilsvarende 0,1 – 2,99 prosent av brutto driftsinntekter	5	
	Ingen effektiviseringsgevinst	10	
Endring i demografikostnader 2016-2040	Nedgang i demografikostnader	0	
	Økning i demografikostnader på mellom 0,1 – 14,9 prosent av brutto driftsinntekter	5	
	Økning i demografikostnader på over 15 prosent av brutto driftsinntekter	10	

Vurdering av økonomi – Ballangen som egen kommune

Vurderingskriterium	Vurdering	Poengscore	Smiley
Netto driftsresultat	Ballangen hadde i 2015 et negativt netto driftsresultat	0/10	
Disposisjonsfond	Ballangen hadde i 2014 et disposisjonsfond 0% av brutto driftsinntekter.	0/10	
Frie inntekter	Ballangen hadde i 2014 korrigerede frie inntekter (inkl. e-skatt og konsesjonskraftinnt.) på 102 prosent av landssnittet.	10/20	
Nytt inntektssystem – basistillegg og kostnadsnøkler	Ballangen ser ut til å bli skjermet som følge av nytt inntektssystem og endringene i kostnadsnøkler	10/10	
Nytt inntektssystem – regionaltilskudd	Ballangen ser ut til å fortsatt være kvalifisert for Nord-Norgetilskudd og småkommunetilskudd	10/10	
Effektiviseringsgevinster administrasjon	Ballangen synes å drive administrasjon effektivt i dag.	20/20	
Effektiviseringsgevinster tjenesteproduksjon	Vi finner et effektiviseringspotensial tilsvarende 7 prosent av brutto driftsinntekter dersom utgiftene til Ballangen blir harmonisert ned på nivå med landsgjennomsnittet.	0/10	
Forventet endring i demografikostnader 2016-2040	Ballangen forventes å få økte demografikostnader tilsvarende 10,4 prosent av dagens brutto driftsinntekter	5/10	
Samlet vurdering økonomi	Samlet får «Ballangen som fortsatt egen kommune» en score på 55 av 100 poeng på økonomi.	55/100	

Oppsummering – Økonomi (1)

- Ballangen kommune hadde korrigerede frie inntekter (inkl. eiendomsskatt og konsesjonskraftinntekter) på 102 prosent av landsgjennomsnittet i 2014. Kommunen må slik sett sies å være en middelinntektskommune.
- Netto driftsresultat blir blant annet brukt av Det tekniske beregningsutvalg for kommunal økonomi (TBU) som en hovedindikator for økonomisk balanse i kommunesektoren. TBU anbefaler derfor et nivå på netto driftsresultat for primærkommunene på 1,75 prosent. Ballangen hadde et negativt netto driftsresultat i både 2013 og 2014.
- Ballangen hadde et disposisjonsfond på 0 prosent i 2014. Til sammenligning var nivået for landsgjennomsnittet 6,3 prosent.
- Gjeldsgraden til Ballangen (netto lånegjeld) var noe høyere enn landsgjennomsnittet og sammenlignbare kommuner i 2014. Kommunen hadde også høyere finansutgifter (her målt som netto renter og avdrag) enn kommuner i samme KOSTRA-gruppe.

Oppsummering – Økonomi (2)

- Våre beregninger viser at Ballangen driver administrasjon relativt effektivt i dag. Sammenliknet med andre kommuner av samme størrelse i Nordland synes Ballangen å ha lavere utgifter til administrasjon. På tjenesteområdene derimot, finner vi et potensial tilsvarende 7% av brutto driftsinntekter i 2014 dersom utgiftene til Ballangen blir harmonisert ned på nivå med landsgjennomsnittet
- Med utgangspunkt i TBUs beregningsopplegg knyttet til den demografiske utviklingen, har vi beregnet framtidige «demografikostnader» for Ballangen fra 2016 – 2040 knyttet til ulike aldersgrupper. Ballangen får beregnet økte demografikostnader tilsvarende 10,4 % av dagens brutto driftsinntekter

Oppsummering – Økonomi (3)

- I vurderingen av konsekvenser av nytt inntektssystem har vi sett på effekten av innføringen av et nytt strukturkriterium og ny oppdatert kostnadsnøkkel. Ballangen synes generelt å bli skjermet for endringer i basiskriteriet grunnet høy verdi på strukturkriteriet, og dermed ufrivillige smådriftsulemper
- Illustrasjonsberegningene viser et samlet utslag av ny (oppdatert) kostnadsnøkkel og innføringen av et strukturkriterium for Ballangen på ca. 1,6 mill kr. mill. kr ved grenseverdi på 16,5 km
- Ballangen mottar i 2016 Nord-Norgetilskudd og småkommunetilskudd. Da det ikke er fremmet forslag til nye tilskuddssatser har det ikke vært mulig å lage virkningstabeller på kommunenivå knyttet til endringer av regionalpolitiske tilskudd.
- Det er ellers verdt å nevne at det som følge av de foreslåtte endringene også oppstår andre omfordelingseffekter, samt at inntektsgarantiordningen (INGAR) og eventuelle andre tapskompensasjonsordninger også vil dempe eventuelle negative utslag for den enkelte kommune.

Tjenester

Kommunale tjenester

- Kommunene har ansvar for å levere et bredt spekter av velferdstjenester til innbyggerne. Tjenestene er ulike i karakter og omfang. De største tjenesteområdene er skole, barnehage og helse og omsorg.
- Tabellen under viser en oversikt over store tjenesteområder i kommunene, og spesialiserte/små tjenesteområder. Denne oversikten er hentet fra rapport 1 fra regjeringens ekspertutvalg for kommunereformen.

Store tjenesteområder	Spesialiserte/små tjenesteområder
Fastlegeordningen	Spesialundervisning
Sykehjem og hjemmetjenester	Pedagogisk-psykologisk tjeneste (PPT)
Helsestasjon	Barnevern
Grunnskole	Brann- og eksplosjonsvern
Skolefritidsordninger	Renovasjon
Barnehage	Rusarbeid og psykisk helsearbeid
Sosiale tjenester	Kulturskole
	Krisesenter
	Sivilt beredskap
	Bibliotek
	Vei, vann og avløp

Eksempel på store og små/spesialiserte tjenesteområder. Kilde: Ekspertutvalget

Mål i kommunereformen og regjeringens ekspertutvalg

- Et av målene i kommunereformen er gode og likeverdige tjenester til innbyggerne. Regjeringen mener at større kommuner med bedre kapasitet og kompetanse vil legge til rette for dette, og at større fagmiljø vil gi mer stabile arbeidsmiljø, bredde i kompetansen og en bredere tiltaksportefølje, særlig i små og spesialiserte tjenester.
- Ekspertutvalget har gitt kriterier som i sum skal ivareta kommunenes fire funksjoner som lokaldemokratisk arena, tjenesteyter, samfunnsutvikler og myndighetsutøver.
- Tabellen under viser hvilke samfunnsmessige hensyn og kriterier ekspertutvalget har lagt til grunn for kommunenes rolle som tjenesteyter og myndighetsutøver.

Kommunens rolle	Samfunnsmessige hensyn	Kriterier
Tjenesteyting	Kvalitet i tjenestene Effektiv bruk av samfunnets ressurser Likeverdighet	Tilstrekkelig kapasitet Relevant kompetanse Effektiv tjenesteproduksjon Økonomisk soliditet Valgfrihet
Myndighetsutøvelse	Rettsikkerhet	Tilstrekkelig kapasitet Relevant kompetanse Tilstrekkelig distanse

Vurderingskriterier tjenesteyting

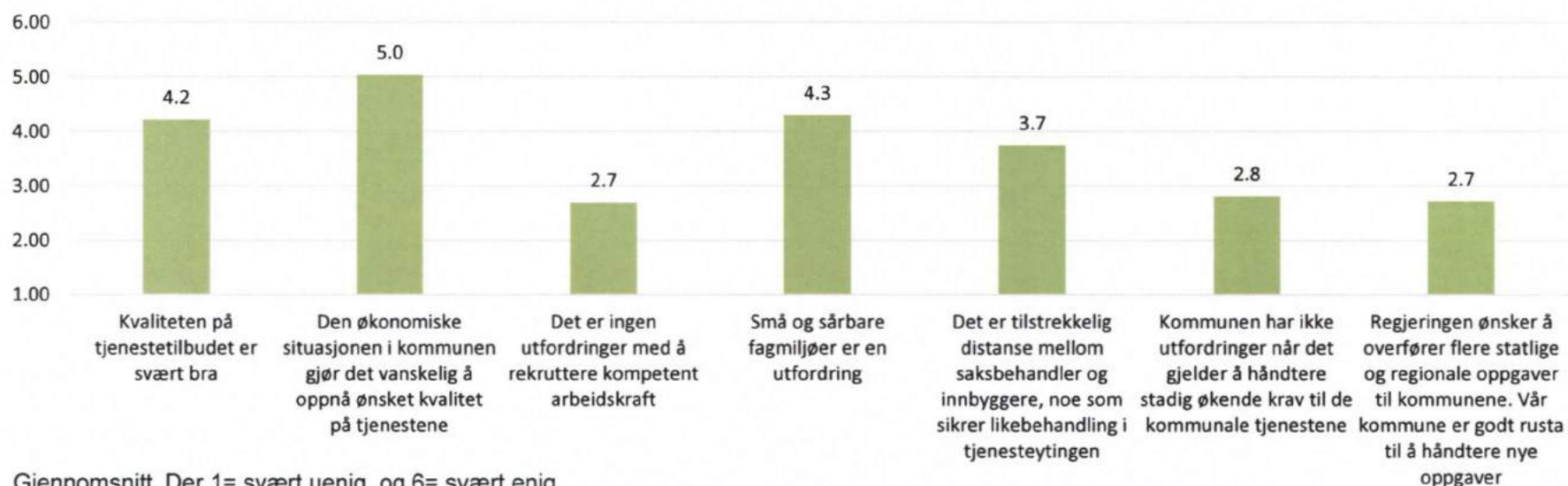
- Tabellen under viser kriteriene som er benyttet i vurderingen av tjenesteyting. En nærmere beskrivelse av kriteriene finnes under samlet vurdering tjenesteyting.

Kriterier	Beskrivelse	Poengsum
Tilstrekkelig kapasitet og relevant kompetanse	Vurderingen av tilstrekkelig kapasitet og relevant kompetanse er tredelt. Vi har sett på kommunenes befolkningsgrunnlag, tilstrekkelig kapasitet og relevant kompetanse på de store og de små/spesialiserte tjenesteområdene, samt behovet for interkommunalt samarbeid på de store og de små/spesialiserte tjenestene. Vi har også sett på respondentenes vurdering av om kommunen er rustet til å ta på seg nye oppgaver.	0-50
Valgfrihet	Vi har sett på valgfriheten innbyggerne i Ballangen har til utvalgte kommunale tjenester.	0-10
Framtidig tjenesteproduksjon	Vi har sett på årsverksbehov innenfor de store tjenesteområdene barnehage, grunnskole og pleie og omsorg.	0-10
Tilstrekkelig distanse	I spørreundersøkelsen ble respondentene bedt om å vurdere om det er tilstrekkelig distanse mellom saksbehandlere og innbyggere slik at det sikrer likebehandling i tjenesteytingen.	0-10
Interkommunalt samarbeid som alternativ til sammenslåing	I spørreundersøkelsen ble respondentene bedt om å vurdere om økt interkommunalt samarbeid er langt å forstrekke framfor en kommunesammenslåing. Vi har sett på respondentens svar på dette spørsmålet.	0-10

Kompetanse og kapasitet

Tjenester – svar fra spørreundersøkelsen

- Figuren under viser respondentenes svar fra spørreundersøkelsen vedrørende tjenestetilbudet i Ballangen kommune.
- I vurderingen av om kvaliteten på tjenestetilbudet er bra, er respondentene samlet sett enige i denne påstanden, men de er derimot også svært enige i at den økonomiske situasjonen gjør det vanskelig å oppnå ønsket kvalitet på tjenestene.
- Videre viser figuren at respondentene mener det er utfordringer både med rekruttering og små og sårbare fagmiljøer i Ballangen
- Respondentene mener at det i noe grad er en tilstrekkelig distanse mellom saksbehandler og innbygger.
- Respondentene mener kommunen har utfordringer med å håndtere stadig økende krav til de kommunale tjenestene, og at kommunen i liten grad er rustet til å håndtere nye oppgaver.

Tjenester – åpne svar fra spørreundersøkelsen

- I spørreundersøkelsen stilte vi også et åpent spørsmål om hvilke tjenesteområder som har de største utfordringene, og hvilke utfordringer er dette? Her nevnes blant annet:
 - Barnevern
 - Teknisk; herunder vedlikehold av kommunale bygg, vann og avløp
 - Pleie og omsorg
- De største utfordringene i fremtiden som nevnes er:
 - Lite økonomisk handlingsrom
 - Økning i antallet eldre
 - Befolkningsnedgang
 - Få flere arbeidsplasser i kommunen
 - Rekruttering av nødvendig kompetanse
 - Stabilisering av økonomien
 - Få samsvar mellom tjenestetilbudet og budsjett

Nøkkeltall barnehage

- Tabellen til høyre viser nøkkeltall for Ballangen og landet innenfor barnehagesektoren.
- Det er totalt 41 ansatte innen barnehagesektoren, hvorav 6 av disse er ansatt i det private.
- Kommunen har en lavere andel med barnehagelærerutdanning og en mindre andel med annen pedagogisk utdanning sammenlignet med landsgjennomsnittet.
- Det er 5 styrere i barnehagene, hvorav 1 er i det private.
- Det er 9 pedagogiske ledere, hvorav 1 av disse er i privat barnehage.
- Kommunen har en lavere andel styrere og pedagogiske ledere med godkjent barnehagelærerutdanning sammenlignet med landssnittet.
- Kommunen har derimot en større andel styrere med annen pedagogisk utdanning sammenlignet med landsgjennomsnittet.
- Kommunen har større leke- og oppholdsareal per barn, og en større andel barn (1-5 år) med barnehageplass, sammenlignet med landssnittet.
- Totalt sett har kommunen en noe lavere kompetanse sammenlignet med landsgjennomsnittet, mens barna har god plass i barnehagene noe som tyder på god kapasitet.

Måleindikatorer	Ballangen	Landet
Antall ansatte	41	-
- Herav private barnehager	6	-
- Andel med barnehagelærerutdanning (både kommunalt og privat). Prosent.	26,8	36,1
- Andel med annen pedagogisk utdanning. Prosent.	7,3	8,1
Antall styrere i barnehagene	5	-
- Herav private barnehager	1	-
Antall pedagogiske ledere i barnehagene	9	-
- Herav private barnehager	1	-
Andel styrere og pedagogiske ledere med godkjent barnehagelærerutdanning (prosent)	71,4	91,8
Andel styrere med annen pedagogisk utdanning (prosent)	20,0	5,3
Leke- og oppholdsareal per barn i barnehage (kvadratmeter)	6	5,8
Andel barn 1-5 år med barnehageplass (prosent)	92,7	90,4

Kilde: KOSTRA 2015

Nøkkeltall grunnskole og SFO

- Tabellen til høyre viser nøkkeltall for Ballangen og landet innenfor grunnskole og SFO.
- Det er 46 lærere i grunnskolen i kommunen.
- Andelen lærere med universitets-/høyskoleutdanning med pedagogisk utdanning er tilsvarende landssnittet.
- Det er en noe mindre andel lærere med universitets-/høyskoleutdanning uten pedagogisk utdanning, men noe høyere andel med videregående utdanning eller lavere, sammenlignet med landssnittet.
- Kommunen har en større andel lærere som er over 50- og 60 år, sammenlignet med landsbasis.
- Kommunen har mindre gjennomsnittlig gruppestørrelse og får færre gjennomsnittlige grunnskole poeng.
- 96,3 prosent av elevene i kommunen har direkte overgang fra grunnskole til V.G.S, sammenlignet med 98,0 prosent på landsbasis.
- Det er en vesentlig mindre andel av innbyggerne 6-9 år som er i kommunal eller privat SFO sammenlignet med landssnittet.
- Summert sett har kommunen tilsvarende kompetanse som landsgjennomsnittet, men noe lavere kapasitet.

Måleindikatorer	Ballangen	Landet
Antall lærere grunnskole	46*	-
Andel med universitets-/høyskoleutdanning med pedagogisk utdanning (prosent)	87,0	87,2*
Andel med universitets-/høyskoleutdanning uten pedagogisk utdanning (prosent)	4,3*	6*
Andel med videregående utdanning eller lavere (prosent)	8,7*	6,8*
Andel 50 år og eldre (prosent)	47,8*	31,9*
Andel 60 år og eldre (prosent)	19,6*	12,1*
Elever per kommunale skole (gjennomsnitt)	148	229
Gjennomsnittlig gruppestørrelse 1.- 10. trinn	11,6	13,7
Gjennomsnittlig grunnskolepoeng	35,9	40,8
Andel elever med direkte overgang fra grunnskole til videregående (prosent)	96,3	98,0
Andel innbyggere 6-9 år i kommunal og privat SFO (prosent)	22,4	61,5

Kilde: KOSTRA 2015. * = KOSTRA 2014

Nøkkeltall helse og sosial

- Tabellen til høyre viser nøkkeltall helse og sosial i Ballangen kommune og på landsbasis.
- Det er 4 fastlegeavtaler i Ballangen og en større dekning av legeårsverk per 10 000 innbygger. Det er også bedre reservekapasitet sammenlignet med landsgjennomsnittet.
- Det er også en bedre dekning av fysioterapiårsverk per 10 000 innbygger, sammenlignet med landssnittet.
- Det er en større andel sosialhjelpsmottakere i alderen 20-66 år, av innbyggere 20-66 år, sammenlignet med landssnittet.
- Det er en noe mindre andel som mottar sosialhjelp i 6 måneder eller mer.

Måleindikator	Ballangen	Landet
Antall fastlegeavtaler	4	-
Legeårsverk per 10 000 innbyggere	15,6	10,4
Reservekapasitet fastlege	136	105
Årsverk i alt til forebygging, helsestasjons- og skolehelsetjeneste (inkluderer ikke lege- og fysioterapiårsverk)	Ikke rapportert	-
- Herav årsverk til jordmor	0,0*	-
- Herav årsverk til helsesøster	1,8*	-
Fysioterapiårsverk per 10 000 innbyggere	10,6	9,0
Årsverk til gjeldsrådgivning	0,30	-
Sosialhjelpsmottakere	101	-
Andelen sosialhjelpsmottakere i alderen 20-66 år, av innbyggere 20-66 år. Prosent.	6,1	4,0
Andel sosialhjelpsmottakere med stønad i 6 måneder eller mer	33,0	35,0

Kilde: KOSTRA 2015. * = KOSTRA 2014

Nøkkeltall pleie og omsorg - kapasitet

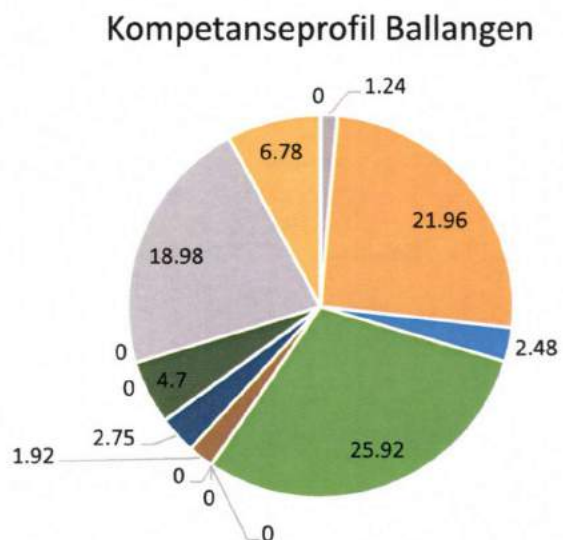
- Tabellen til høyre viser nøkkeltall for Ballangen og landet innenfor pleie og omsorg.
- Det er totalt 180 mottakere av pleie- og omsorgstjenester, og 143 mottakere av hjemmetjenester.
- Kommunen har en større andel mottakere av hjemmetjenester uavhengig av aldersgrupperinger, sammenlignet med landssnittet.
- Kommunen har 5 beboere i bolig til pleie- og omsorgsformål.
- Det er en større andel beboere i bolig m/heldøgnsbemanning i Ballangen, sammenlignet med landsbasis.
- Kommunen har større andel plasser i institusjon i prosent av mottakerne av pleie og omsorgstjenester, sammenlignet med landssnittet.
- Kommunen har en større andel innbyggere 80 år og over som er beboere på institusjon.
- Det er 37 kommunale sykehjemsplasser.
- Kommunen har en større andel plasser avsatt til tidsbegrenset opphold, plasser avsatt til rehabilitering og plasser i enerom i pleie- og omsorgsinstitusjoner, sammenlignet med landssnittet.
- Ballangen har også en større andel plasser i skjermet enhet for personer med demens.
- Kapasiteten innen pleie og omsorg ser dermed ut til å være god. Kommunen har store andeler av rommene avsatt til ulike mål. Videre håndterer kommunen også andeler rundt over landsgjennomsnittet, når det gjelder hjemmetjenester.

Måleindikatorer	Ballangen	Landet
Mottakere av pleie- og omsorgstjenester, samlet	180	-
Mottakere av hjemmetjenester	143	-
Mottakere av hjemmetjenester, per 1 000 innb. 0-66 år	29	20
Mottakere av hjemmetjenester, per 1 000 innb. 67-79 år	74	68
Mottakere av hjemmetjenester, per 1 000 innb. 80 år og over	378	326
Beboere i bolig til pleie- og omsorgsformål	5	-
- Andel beboere i bolig til pleie- og omsorgsformål 80 år og over (prosent)	Ikke rapportert	38,7
Andel beboere i bolig m/heldøgns bemanning (prosent)	80,0	52,4
Beboere i institusjon	36	-
Plasser i institusjon i prosent av mottakere av pleie- og omsorgstjenester	20,6	17,9
- Andel innbyggere 80 år og over som er beboere på institusjon (prosent)	18,9	13,4
Kommunale sykehjemsplasser	37	-
- Andel plasser avsatt til tidsbegrenset opphold (prosent)	29,7	18,1
- Andel plasser avsatt til rehabilitering/habilitering (prosent)	13,5	7,3
- Andel plasser i skjermet enhet for personer med demens (prosent)	43,2	25,4
- Andel plasser i enerom i pleie- og omsorgsinstitusjoner	100,0	94,8

Kilde: KOSTRA 2015

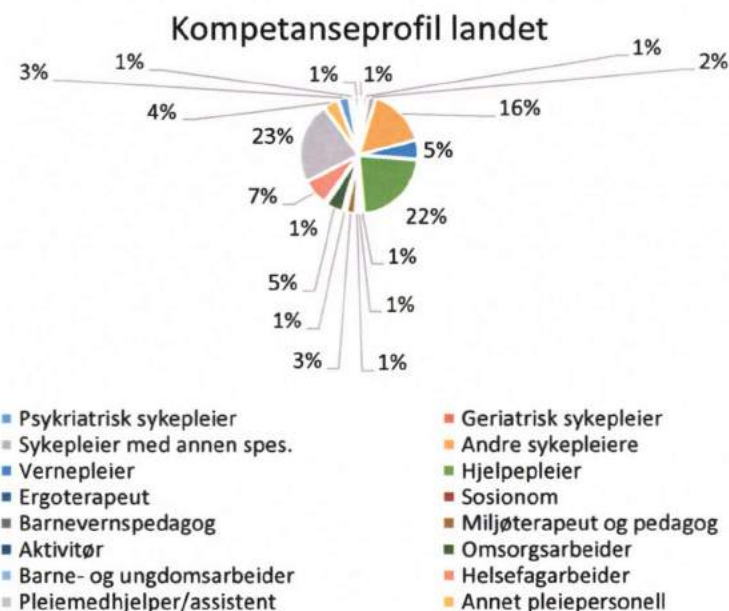
Nøkkeltall pleie og omsorg - kompetanse

- Det er totalt 80,71 årsverk innen pleie og omsorg i Ballangen kommune. Av disse har 77 prosent (62,14 årsverk) relevant fagutdanning. Dette er noe over snittet på landsbasis som er på 75 prosent. Kakediagrammet under til venstre viser hvordan stillingene innenfor pleie og omsorg i Ballangen kommune er fordelt på ulike faggrupper.

Kilde: KOSTRA
2014

- Tilsvarende kompetanseprofil for landet er vist i figuren nede til høyre. Ballangen har noe større andel av andre sykepleiere og hjelpepleiere enn landssnittet. Samtidig har kommunen færre vernepleiere, helsefagarbeidere og pleiemedhjelpere/assistenter enn landsgjennomsnittet.

Nøkkeltall små/spesialiserte tjenester – barn og unge

- Tabellen til høyre viser nøkkeltall for Ballangen og landet innenfor små/spesialiserte tjenester for barn og unge.
- Det er 28 elever i kommunen som mottar spesialundervisning, noe som utgjør 9,5 prosent av elevene. Dette er flere enn på landsbasis.
- Allikevel er det færre timer avsatt til spesialundervisning i Ballangen, enn på landsbasis.
- Det er 1,6 stillinger i barnevernet.
- Av disse stillingene er det færre med fagutdanning, enn landsgjennomsnittet.
- Det er en mindre andel undersøkelser som har en behandlingstid innen 3 måneder, sammenlignet med landssnittet.
- Det er 1 stilling i kulturskolen og 4 elever fra kommunen i musikk- og kulturskole.
- Det er en mindre andel elever i kulturskolen av barn i alderen 6-15 år i Ballangen, sammenlignet med landsgjennomsnittet.
- Det er ingen på venteliste til kulturskolen.
- Kommunen har små og sårbare tjenester i både barnevern og kulturskole. Kompetansen i førstnevnte er også under landssnittet.

Måleindikatorer	Ballangen	Landet
Antall elever med spesialundervisning	28	-
Andel elever med spesialundervisning (prosent)	9,5	7,9
Andel timer spesialundervisning av antall lærertimer totalt (prosent)	15,7	17,5
Antall stillinger barnevern	1,6	-
- Herav stillinger med fagutdanning (prosent)	62,5	91,0
Andel undersøkelse med behandlingstid innen 3 måneder (prosent)	71,0	83,0
Antall årsverk i kulturskolen	1	-
Antall elever fra kommunen i musikk- og kulturskole	4	-
- Andel elever i kulturskolen av barn i alderen 6-15 år (prosent)	4,3	13,9
- Andel elever i grunnskolealder som står på venteliste (prosent)	0,0	-

Kilde: KOSTRA 2015

Nøkkeltall små/spesialiserte tjenester - teknisk

- Tabellen til høyre viser nøkkeltall for Ballangen og landet innenfor tekniske tjenester.
- Det er totalt 2 556 årsinnbyggere med renovasjon og 1 178 hytteabonnenter. Kommunen har flere årsverk innen brann og ulykkesvern per 1 000 innbygger, enn landssnittet.
- Kommunen har også bedre dekning av feiertjenester.
- Kommunen har 2 vannverk, hvorav 1 er kommunalt. Dette vannverket har beredskapsplan.
- I underkant av 95 prosent av befolkningen er tilknyttet det kommunale vannverket.
- 68,9 prosent av befolkningen er tilknyttet kommunale avløpstjenester. Dette er mindre enn landsgjennomsnittet for 2014.
- Det er få indikatorer innen vann og avløp som gjør at man kan måle kapasitet og kompetanse.

Måleindikatorer	Ballangen	Landet
Renovasjon – antall årsinnbyggere	2 556	-
Renovasjon – antall hytteabonnenter	1 178*	-
Antall årsverk til brann og ulykkesvern (forebygging og beredskap)	Ikke rapportert	-
Årsverk til brann og ulykkesvern per 1000 innbyggere	1,32*	0,72*
- Herav feier	0,40	0,15
Antall bygningsbranner	1	-
- Antall bygningsbranner pr. 1000 innbyggere	1,5*	0,7*
Andel av kommunale vannverk som har beredskapsplan	100,0*	89,2*
Andel av befolkningen som er tilknyttet kommunal vannforsyning	94,9*	-
Andel av befolkningen som er tilknyttet kommunale avløpstjenester	68,9	84,3*
Andel innbyggere tilknyttet anlegg der renskrav er oppfylt	Ikke rapportert	26,9*

Kilde: KOSTRA 2015. * = KOSTRA 2014

Nøkkeltall små/spesialiserte tjenester – helse og bibliotek

- Tabellen til høyre viser nøkkeltall innen helse og bibliotek i Ballangen og for landet.
- Det er 1,5 årsverk i sosialtjenesten, tilbud til personer med sosialtjenester.
- Det er 1,0 årsverk av psykiatriske sykepleiere i kommunen. Dette gir en noe dårligere dekning per 10 000 innbygger enn landssnittet.
- Kommunen har en mindre andel årsverk til rehabilitering enn landsgjennomsnittet.
- Det er ingen ergoterapeuter i kommunen.
- Det er 2,0 årsverk i folkebiblioteket.
- Det er noe mindre utlån av alle medier ved biblioteket, enn på landsbasis.
- Samlet sett har kommunen en dårligere dekning enn på landsbasis, samt at fagmiljøene er små og sårbare.

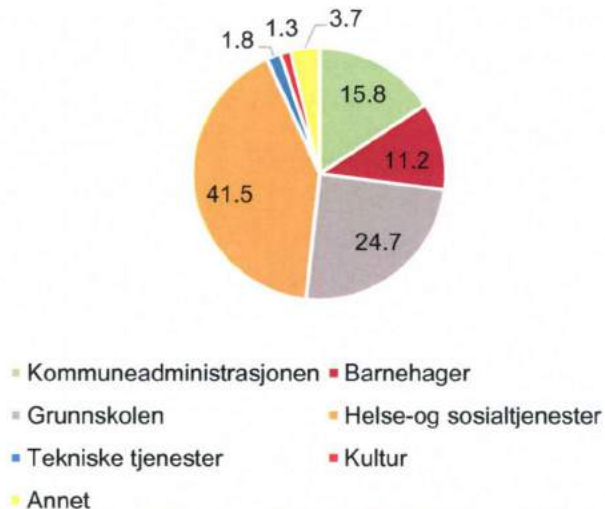
Måleindikatorer	Ballangen	Landet
Årsverk i sosialtjenesten, tilbud til personer med rusproblemer	1,50	-
Årsverk av psykiatriske sykepleiere (helse + pleie og omsorg)	1,00*	-
Årsverk av psykiatriske sykepleiere per 10 000 innbyggere	3,9*	4,2*
- Herav årsverk pleie og omsorg	0,0*	-
Årsverk til rehabilitering samlet	1,49	-
- Årsverk til rehabilitering per 10 000 innbyggere	5,8*	11,5*
Årsverk av ergoterapeuter (helse + pleie og omsorg)	0,0*	-
- Årsverk av ergoterapeuter per 10 000 innbyggere	0,0*	3,6*
Krisesenter – plasser for menn	-	-
Krisesenter – plasser for kvinner	-	-
Årsverk i folkebibliotek	2,0	-
Utlån alle medier fra folkebibliotek per innbygger	4,2	4,4

Kilde: KOSTRA 2015. * = KOSTRA 2014

Andel årsverk i ulike sektorer

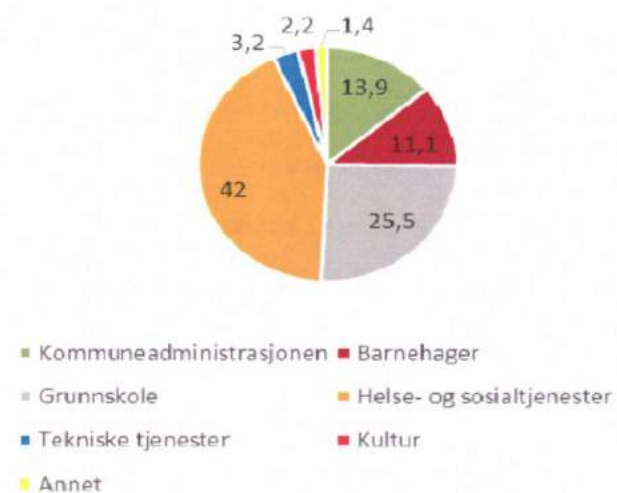
- I kommunen er det 246,2 årsverk per 2014. Figuren under viser den prosentvise størrelsen til de ulike sektorene i Frøya kommune. Den største sektoren i kommunen er helse- og sosialtjenester, etterfulgt av grunnskolen og kommuneadministrasjonen.

Andel årsverk Ballangen kommune

- Figuren under illustrerer den samme fordelingen, men for landssnittet. Ved sammenligning er helse og sosialtjenester ca. like store. Det samme er barnehagesektoren. Grunnskolen, tekniske tjenester og kultur er noe større på landsbasis, enn i Ballangen. Med kommuneadministrasjonen og «annet» er det imidlertid motsatt.

Andel årsverk landssnittet

Interkommunale samarbeid

Interkommunalt samarbeid

- I 2010 ble det gjennomført en omfattende kartlegging av de interkommunale samarbeidene i Nordland. Denne ble senere oppdatert i 2014 (NIVI 2010 og 2014).
- Ved kartleggingen kom det frem at Ballangen inngår i til sammen 19 formelle interkommunale samarbeidsordninger. Disse ordningene er fordelt på 3 nivåer:
 - Lokale og bilaterale ordninger: 5
 - Ordninger på regionnivå: 7
 - Ordninger på høyere geografisk nivå: 7
- Det er i hovedsak 4 ulike former for interkommunale samarbeid:
 - **AS**, der kommunene eier sine respektive eierandeler i selskapet.
 - **Interkommunale selskap (IKS)** fungerer stort sett på samme måten som et AS, men er hjemlet i et annet lovverk enn aksjeloven.
 - **Interkommunalt samarbeid etter kommunelovens §27**, hvor samarbeidet har et felles styre.
 - **Vertskommunesamarbeid hjemlet i kommunelovens §28**, der én kommune er vert i form av blant annet arbeidsgiveransvar for samarbeidstiltaket. Her avgir de andre kommunene myndighet til vertskommunen, samtidig som de kjøper tjenester fra vertskommunen.

Samarbeid på store tjenesteområder

- Tabellen til høyre viser de ulike store kommunale tjenesteområder, og hvilke av disse Ballangen har samarbeid på (markert med kryss).
- Kommunen har et samarbeid med Harstad og Kvæfjord om øyeblikkelig hjelp og legevaktsordning.

Kommunale tjenester	Ballangen
Fastlegeordningen/legevakt/øyeblikkelig hjelp	x
Sykehjem og hjemmetjenester	-
Helsestasjon inkl. jordmor	-
Grunnskole	-
Skolefritidsordninger	-
Barnehager	-
Sosiale tjenester	x

Oversikt over hvilke store kommunale tjenesteområder Ballangen har interkommunalt samarbeid om. Kilde: NIVI 2014 og Ballangen kommune

Samarbeid på små/spesialiserte tjenester

- Tabellen til høyre viser Ballangen sine interkommunale samarbeid innen de små/spesialiserte tjenestene. Samarbeid er markert med kryss.
- Som det kommer frem har kommunen interkommunale samarbeid innen flere områder:
 - Brannvern er gjennom Ofoten interkommunale brannvesen IKS
 - PPT er gjennom PPD Vesterålen
 - Ballangen inngår i Hålogaland Ressursselskap IKS på renovasjon
 - Krisesentersamarbeidet er med Narvik, Tysfjord, Gratangen og Evenes.

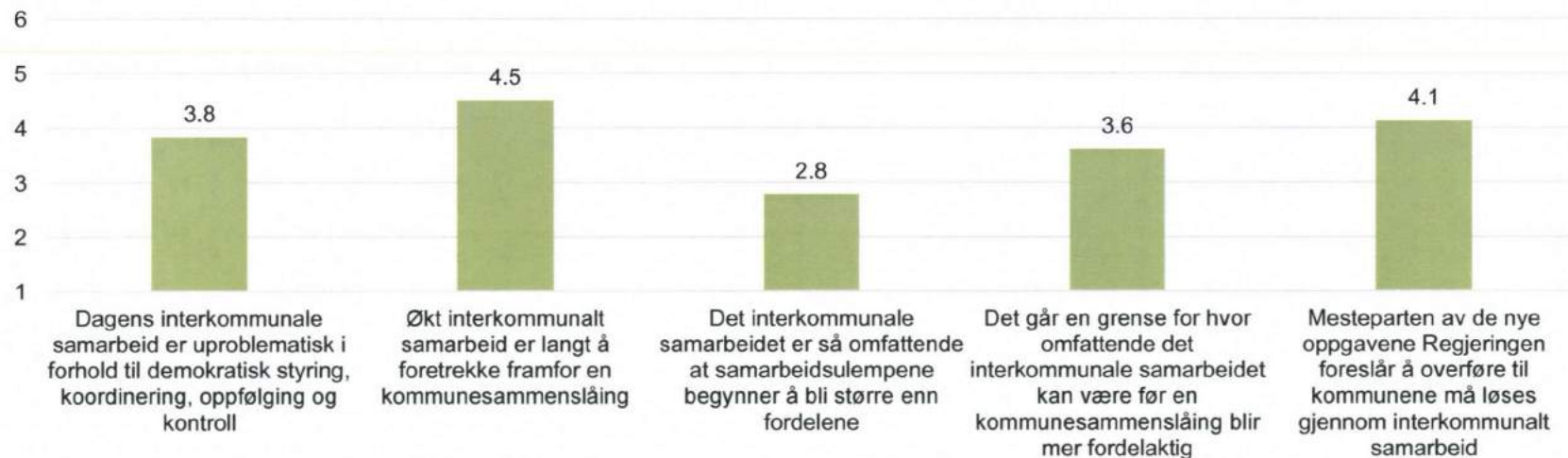
I tillegg har kommune blant annet felles landbrukskontor med Narvik

Kommunale tjenester	Ballangen
Spesialundervisning	-
Pedagogisk-psykologisk tjeneste	x
Barnevern	
Brann- og eksplosjonsvern	x
Renovasjon	x
Rusarbeid og psykisk helsevern	
Kulturskole	-
Krisesenter	x
Sivilt beredskap	-
Bibliotek	-
Vei, vann og avløp	-

Oversikt over hvilke små/spesialiserte kommunale tjenesteområder Ballangen har interkommunalt samarbeid om.
Kilde: NIVI 2014 og Ballangen kommune

Interkommunalt samarbeid – svar fra spørreundersøkelsen

- Figuren under viser svarene fra spørreundersøkelsen som omhandlet interkommunalt samarbeid. Samlet sett viser svarene at respondentene vurderer det interkommunale samarbeidet som relativt godt i dag. Respondentene er positive til at dagens interkommunale samarbeid er uproblematisk med tanke på styring, respondentene foretrekker også økt interkommunalt samarbeid fremfor en sammenslåing, og de mener at nye oppgaver må løses gjennom interkommunalt samarbeid. Respondentene mener at samarbeidet ikke er så omfattende at samarbeidsulempene er større enn fordelene, og respondentene er relativt nøytrale til at det går en grense for hvor omfattende samarbeidet kan være før en sammenslåing blir mer fordelaktig.

Gjennomsnitt. Der 1= svært uenig , og 6= svært enig.

Åpne svar interkommunalt samarbeid

- Vi stilte også spørsmålet «dersom din kommune skal inngå flere interkommunale samarbeid, hvilke områder kan det være aktuelt å samarbeide om?» Basert på de åpne svarene kommer følgende områder/tjenester frem:
 - Barnevern
 - Rus og psykiatri
 - Lønn og regnskap
 - Planarbeid
 - Innkjøp

Valgfrihet

Valgfrihet i Ballangen kommune

- Valgfrihet er et av de mer krevende kriteriene fra ekspertutvalget å vurdere, og det kan være flere måter å definere dette på. Ekspertutvalget trekker fram eksempler som mulighet til å velge fast hjemmehjelp, og til å kunne velge mellom barnehager som vektlegger ulike typer tilbud. Utvalget legger til grunn at større kommuner vil kunne tilby mer variasjon i tilbudet.
- Vi har sett på tilbud innenfor de store tjenesteområdene:
 - Barnehage. Det er 5 barnehager i kommunen, hvorav 1 av disse er private. Det er lite variasjon i pedagogisk tilbud.
 - Grunnskole. Det er to kommunale skoler i kommunen. En av disse er fådelt.
 - Pleie og omsorg. Kommunen har omsorgsboliger, avdeling for demente og rehabilitering.

Barnehage

Antall barnehager i kommunen	Hvorav offentlige	Hvorav private	Apen barnehage	Friluftsbarnehage/ Gårdsbarnehage	Familiebarnehage	Montessori pedagogikk	Kristen formålsparagraf
5	4	1	-	-	x	-	-

Grunnskole

Antall skoler	Skoler
2	- Ballangen barne- og ungdomsskole (1.-10.trinn) 302 elever. - Kjeldebotn skole (fådelt skole). 18-20 elever.

Pleie og omsorg

Omsorgsboliger	Bofellesskap rus/psykiatri	Avdeling for demente	Kortidsopphold og rehabilitering
x	-	x*	x

Kilde: SSB og Ballangen kommunes nettside. * = 2014 tall fra KOSTRA

Fremtidig tjenesteproduksjon

Behov for fremtidig tjenesteproduksjon

- Hvordan tjenesteproduksjonen i kommunene vil se ut i framtiden vil avhenge av endringer i befolkningssammensetning, økonomi, eventuell oppgaveoverføring fra stat og region til kommunene, og teknologiutvikling. Regjeringen la fram stortingsmeldingen om nye oppgaver til større kommuner 20. mars 2015. Denne er nærmere omtalt under neste delkapittel om lokaldemokrati.
- Tabellene under viser antall årsverk per 1000 innbyggere i yrkesaktiv alder (20-66 år) i barnehage, grunnskole og pleie- og omsorg i 2014. På bakgrunn av tjenestenivå i 2014 og anslag på befolkningsutviklingen vises et estimert behovet for antall årsverk per 1000 innbyggere i yrkesaktiv alder (20-66 år) i 2020 og 2040. I beregningene er det tatt utgangspunkt i samme dekningsgrad og standard på tjenestene som i 2014. Tjenestedataene er hentet fra nykommune.no, og framskrivningene er basert på SSB sitt mellomalternativ. Ved å se på behovet per 1000 innbyggere i alderen 20 – 66 år korrigerer man for forandringer som skyldes endringer i størrelsen på befolkningen.
- Dette er framskrivninger knyttet til de store, eksisterende tjenestene. Dersom kommunen får endringer i oppgaver, eller nye oppgaver, vil dette behovet måtte justeres.
- Innen barnehage vil tjenestebehovet øke noe frem mot 2040. Veksten er imidlertid ikke stor. Frem mot 2020 ser vi at økningen er på 1,7 årsverk per 1000 innbygger, mens den totale økningen frem mot 2040 er på 4,8 årsverk per 1000 innbygger. Som vi så i kapitlet om samfunnsutvikling er det forventet at antallet i aldersgruppen 0-5 år forholder seg relativt likt frem til år 2040.
- I grunnskolen er derimot veksten enda mindre enn innen barnehage. Frem mot 2040 er det forventet en nedgang på 1,5 årsverk per 1000 innbygger. Fra 2014 til 2040 er det forventet en vekst på 0,6 årsverk per 1000 innbygger.
- Pleie og omsorgssektoren er det forventet en vekst frem mot 2040. Totalt er det forventet en vekst på 39,8 årsverk per 1000 innbygger. Som vi så under kapitlet om samfunnsutvikling var den eldste aldersgruppen som hadde størst vekst frem mot 2040. det er også denne aldersgruppen som har størst behov for pleie og omsorgstjenester. Denne veksten kan ses i lys av den forventede eldrebolgen som slår ut over Norge.

Barnehage

2014	2020	2040
20,1	21,8	24,9

Grunnskole

2014	2020	2040
27,5	26,0	28,1

Pleie og omsorg

2014	2020	2040
54,3	61,1	94,1

Samlet vurdering tjenesteyting

Vurderingssystem tjenesteyting (1)

- For å gjøre rapporten mer leservennlig, og for å skille de ulike alternativene fra hverandre, har vi brukt tre ulike smileys til å vurdere de ulike kriteriene og til å gi en samlet vurdering. Disse er , .
- Innenfor hvert kriterium har vi laget et poengsystem for vurdering av ulike strukturalternativ. Det er vist i tabellen under og på de neste sidene.
- Vurderingssystemet er i utgangspunktet laget for å vurdere sammenslåing av to eller flere kommuner. Siden vi nå vurderer én kommune har vi derfor tilpasset kriteriene noe. Istedenfor endringer ved en eventuell sammenslåing, har vi tatt utgangspunkt i Ballangen i dag for å vurdere de ulike kriteriene.
- Samlet er det mulig å oppnå 100 poeng. Terskelen for å oppnå de ulike smileyene er følgende: 0 - 33 poeng gir rød smiley, fra 34 – 66 poeng gir gul smiley og over 67 poeng gir grønn smiley.

Vurderingskriterium	Grense	Poeng	Smiley
Befolkningsgrunnlag	Under 5 000 innbyggere	0	
	5 000 – 14 999 innbyggere	10	
	Over 15 000 innbyggere	20	
Tilstrekkelig kapasitet og relevant kompetanse – store tjenesteområder	Indikatorene tyder på at kommunen har lite kapasitet og relevant kompetanse på de store tjenesteområdene.	0	
	Indikatorene tyder på at kommunen har noe kapasitet og relevant kompetanse på de store tjenesteområdene.	5	
	Indikatorene tyder på at kommunen har god kapasitet og relevant kompetanse på de store tjenesteområdene.	10	

Vurderingssystem tjenesteyting (2)

Vurderingskriterium	Grense	Poeng	Smiley
Tilstrekkelig kapasitet og relevant kompetanse – små/spesialiserte tjenesteområder	Indikatorene tyder på at kommunen har lite kapasitet og relevant kompetanse på de små/spesialiserte tjenesteområdene.	0	
	Indikatorene tyder på at kommunen har noe kapasitet og relevant kompetanse på de små/spesialiserte tjenesteområdene.	5	
	Indikatorene tyder på at kommunen har god kapasitet og relevant kompetanse på de store tjenesteområdene.	10	
Interkommunalt samarbeid – store tjenesteområder	Kommunen har i stor grad tjenestesamarbeid på store tjenesteområder.	0	
	Kommunen har i noe grad tjenestesamarbeid på store tjenesteområder.	5	
	Kommunen har i liten grad tjenestesamarbeid på store tjenesteområder.	10	
Interkommunalt samarbeid – små/spesialiserte tjenesteområder	Kommunen har i stor grad tjenestesamarbeid på små/spesialiserte tjenesteområder.	0	
	Kommunen har i noe grad tjenestesamarbeid på små/spesialiserte tjenesteområder.	5	
	Kommunen har i liten grad tjenestesamarbeid på små/spesialiserte tjenesteområder.	10	

Vurderingssystem tjenesteyting (3)

Vurderingskriterium	Grense	Poeng	Smiley
Framtidig tjenesteproduksjon	Kommunale årsverk per 1000 innbyggere vil gå ned/endre seg lite i barnehage og grunnskole i 2040.	0	
	Kommunale årsverk per 1000 innbyggere vil øke noe på barnehage og grunnskole i 2040.	5	
	Kommunale årsverk per 1000 innbyggere vil øke endel i barnehage og grunnskole i 2040.	10	
Valgfrihet	Kommunen har i liten grad valgfrihet for innbyggerne, for eksempel har man bare en skole, en barnehage og så videre.	0	
	Kommunen har noen grad av valgfrihet for innbyggerne. Det er flere skoler, barnehager, samt ulike typer tilbud.	5	
	Kommunen har stor grad av valgfrihet for innbyggerne. Det er flere enheter innenfor de ulike fagområdene, og innbyggerne kan velge mellom ulike typer tilbud.	10	
Tilstrekkelig distanse	Respondentene i spørreundersøkelsen er negative til at det er tilstrekkelig distanse mellom saksbehandler og innbyggere.	0	
	Respondentene i spørreundersøkelsen er omtrent nøytrale til at det er tilstrekkelig distanse mellom saksbehandler og innbyggere.	5	
	Respondentene i spørreundersøkelsen er positive til at det er tilstrekkelig distanse mellom saksbehandler og innbyggere.	10	
Interkommunalt samarbeid som alternativ til sammenslåing	Respondentene i spørreundersøkelsen er negative til at interkommunalt samarbeid er å foretrekke framfor kommunesammenslåing.	0	
	Respondentene i spørreundersøkelsen er verken spesielt negative eller spesielt positive til at interkommunalt samarbeid er å foretrekke framfor kommunesammenslåing.	5	
	Respondentene i spørreundersøkelsen er positive til at interkommunalt samarbeid er å foretrekke framfor kommunesammenslåing.	10	

Vurdering tjenesteyting – Ballangen som egen kommune

Vurderingskriterium	Vurdering	Poengscore	Smiley
Befolkningsgrunnlag	Ballangen har 2 556 innbyggere, og forventet folketallsnedgang frem mot 2040. Kommunen er dermed langt under anbefalt kommunestørrelse fra ekspertutvalget.	0/20	
Kompetanse og kapasitet store tjenesteområder	Vår gjennomgang viser at Ballangen har kompetanse under landsgjennomsnittet innen både barnehage, mens kapasiteten er over landssnittet. Innen grunnskole har kommunen tilsvarende kompetanse som landssnittet, men noe lavere kapasitet. Innen pleie og omsorg er kompetansen tilsvarende landsgjennomsnittet, og kapasiteten er god.	5/10	
Kompetanse og kapasitet små/spesialiserte tjenesteområder	Indikatorene viser at Ballangen har en viss kompetanse på de små/spesialiserte tjenesteområdene, men at flere har små fagmiljø som dermed er sårbare.	5/10	
Interkommunalt tjenestesamarbeid - store tjenesteområder	Ballangen har i noen grad tjenestesamarbeid på store tjenesteområder.	5/10	
Interkommunalt tjenestesamarbeid - små/spesialiserte tjenesteområder	Ballangen har i stor grad tjenestesamarbeid på små/spesialiserte tjenesteområder	0/10	
Framtidig tjenesteproduksjon	Kommunale årsverk per 1000 innbyggere vil endre seg lite på barnehage og grunnskole i 2040.	0/10	
Tilstrekkelig distanse	Respondentene er forholdsvis nøytrale til at det er tilstrekkelig distanse mellom saksbehandler og innbyggere i Ballangen kommune	5/10	
Valgfrihet	Ballangen har liten grad av valgfrihet for innbyggerne. Det er to grunnskoler og 5 barnehager, men liten variasjon i pedagogiske tilbud. Kommunen har omsorgsboliger, avdeling for demente og mulighet til korttidsopphold og rehabilitering.	5/10	
Interkommunalt samarbeid som alternativ til kommunesammenslåing	Respondentene er positive til at interkommunalt samarbeid er å foretrekke framfor kommunesammenslåing.	10/10	
Samlet vurdering tjenesteyting	Samlet får «Ballangen som egen kommune» en score på 35 av 100 poeng på tjenesteyting.	35/100	 111

Oppsummering tjenester

- Flere av fagmiljøene i kommunen er små. Særlig gjelder dette innenfor de små/spesialiserte tjenestene. Dette kom også frem av respondentenes svar i spørreundersøkelsen.
- Innen de store tjenesteområdene har kommunen lavere kompetanse. På de små og spesialiserte tjenestene er kompetansen noe bedre.
- Kommunen inngår i en del interkommunale samarbeid. Dette er særlig innen de små/spesialiserte tjenestene.
- Gjennom spørreundersøkelsen ser det ut til at tjenestetilbudet i Ballangen stor sett blir vurdert som godt, men det er utfordringer med rekruttering og små og sårbare fagmiljø.

Lokaldemokrati

Kort om lokaldemokrati

- Det er viktig at kommunestrukturen er slik at hensynet til demokrati og deltagelse blir ivaretatt. Et levende lokaldemokrati er grunnmuren i folkestyret og er nødvendig for tilliten og legitimiteten til det nasjonale folkestyret. Kriterier som kan legges til grunn for å karakterisere hva som er et godt lokaldemokrati, er blant annet følgende forhold:
 - Nærhet mellom de som styrer og de som blir styrt.
 - Innbyggerne og deres engasjement og deltagelse, både gjennom valg og gjennom pågående prosesser knyttet til aktuelle politiske saker, som for eksempel kommuneplanarbeid, skolestrukturendringer osv.
 - Politisk handlefrihet; det vil si at lokalpolitikere har verktøy i sin verktøykasse til reelt å kunne foreta prioriteringer og lede samfunnsutviklingen.
- I det senere har vi sett flere forhold som kan være en utfordring mot lokaldemokrati, blant annet økt fremvekst av interkommunalt samarbeid og økt statlig styring.

Et av målene ved kommunereformen – styrket lokaldemokrati

- Regjeringen har som mål at kommunereformen skal styrke lokaldemokratiet. De ønsker å gjøre dette ved følgende forhold:
 - Større kommuner vil legge grunnlaget for å kunne overføre flere oppgaver og slik styrke kommunene som viktige lokaldemokratiske organer for sine innbyggere. Se mer om forslaget til oppgavemelding senere i rapporten.
 - Større kommuner med bredt ansvarsområde vil gi grunnlag for større styringskapasitet og gjennomføringskraft. Kommunal administrasjon med tilstrekkelig kompetanse og kapasitet kan utarbeide gode beslutningsgrunnlag til de folkevalgte og bedre politisk styring, og øke mulighetene for å utnytte det lokalpolitiske handlingsrommet.
 - Kommunene løser sine oppgaver selv og foretar helhetlige prioriteringer. Mindre behov for interkommunale samarbeid, enklere forvaltning for innbyggere og politikere.
 - Færre og større kommuner med god kapasitet og kompetanse vil kunne gjennomføre en velferdspolitik i henhold til nasjonale mål, og behovet for statlig detaljstyring vil reduseres. Kommunene vil dermed få større frihet til å prioritere og tilpasse velferdstilbud til innbyggernes behov.

Regjeringens ekspertutvalg

- Ekspertutvalget har gitt kriterier som i sum skal ivareta kommunenes fire funksjoner som lokaldemokratisk arena, tjenesteyter, samfunnsutvikler og myndighetsutøver.
- Tabellen under viser hvilke samfunnsmessige hensyn og kriterier ekspertutvalget har lagt til grunn for kommunens rolle som lokaldemokratisk arena.

Kommunens rolle	Samfunnsmessige hensyn	Kriterier
Demokratisk arena	Betydningsfulle oppgaver og rammestyring Lokal politisk styring Levende lokalt folkestyre Aktiv lokal politisk arena	Høy politisk deltakelse Lokal politisk styring Lokal identitet Bred oppgaveportefølje Statlig rammestyring

- De tre første kriteriene er rettet mot kommunene, mens bred oppgaveportefølje og statlig rammestyring er rettet mot staten.

Vurderingskriterier lokaldemokrati

- Tabellen under viser kriteriene som er benyttet i vurderingen av lokaldemokrati. En nærmere beskrivelse av kriteriene finnes under samlet vurdering lokaldemokrati.

Kriterier	Beskrivelse	Poengsum
Høy politisk deltagelse	Vi har sett på kommunens valgdeltagelse, størrelse på kommunestyret, politisk representasjon og kommunens tilrettelegging for innbyggermedvirkning.	0-40
Lokal politisk styring	Vi har sett på kompetanse og kapasitet, opplevd politisk handlingsrom, samt omfanget av styring av interkommunale samarbeid. Vi har også sett på potensialet til om kommunen kan påta seg flere oppgaver i lys av den vedtatte oppgavemeldingen.	0-50
Lokal identitet	Ut fra innbyggerne i Ballangen sin integrasjon med andre kommuner gjennom arbeidsmarkedet har vi gitt en vurdering av lokal identitet.	0-10

Høy politisk deltagelse

Bakgrunn riktige tall

- I tabellen til høyre viser en oversikt over valgdeltagelsen, antall kommunestyrerepresentanter og partirepresentasjon i Ballangen kommune.
- Valgdeltagelsen i kommunen har gjennomgående vært under landssnittet fra 1995 til og med 2015. Under intervjuene kom det frem at innbyggerne er mindre engasjerte i periodene mellom valgene.
- Kommunen hadde 23 kommunestyremedlemmer frem til og med perioden mellom 1995-1999, siden den gang har kommunen gått ned til 17 medlemmer. Dette er 55 prosent mer enn de 11 medlemmene kommunen er lovpålagt å ha.
- Kommunen har 5 partier i kommunestyret. Dette er: Senterpartiet, Arbeiderpartiet, Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti.

Valgdeltagelse

	1995	1999	2003	2007	2011	2015
Ballangen	55,7	53,4	55,2	60,1	62,9	55,0
Landet	62,8	60,4	59,0	61,2	64,2	60,0

Valgdeltagelsen ved lokalvalgene i 1995-2015, i prosent. Kilde: SSB og valgresultat.no

Antall kommunestyrerepresentanter

	1995	1999	2003	2007	2011	2015
Ballangen	23	17	17	17	17	17

Antall valgte representanter til kommunestyret 1995-2015. Kilde: SSB

Partirepresentasjon

SP	AP	H	FrP	KrF
7	5	2	2	1

Partier og mandater i kommunestyret etter lokalvalget i 2015. Kilde: valgresultat.no

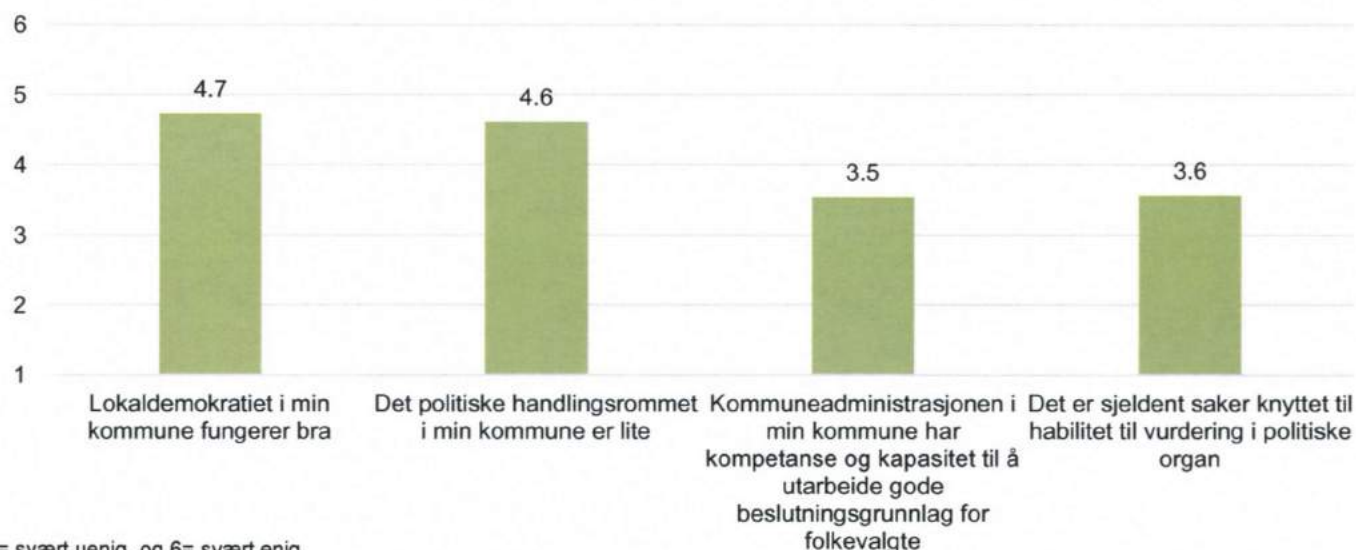
Innbyggermedvirkning

- Ballangen kommune har følgende faste, rådgivende organer:
 - Råd for mennesker med nedsatt funksjonsevne.
 - Eldrerådet
 - Ungdomsrådet
- Kommunen har de lovpålagte organene.
- Kommunen er ikke organisert med lokalutvalg. Ballangen har heller ikke kontaktutvalg/råd for innvandrere
- Ballangen har flere velforeninger og en frivillighetssentral, i tillegg til at det er en rekke frivillige lag og foreninger i kommunen.
- Ballangen har ikke en tilgjengelig link til innbyggerinitiativ siden www.minsak.no på sine nettsider.

Lokal politisk styring

Resultater fra spørreundersøkelsen

- I spørreundersøkelsen ble respondentene bedt om å gi en vurdering av ulike sider ved lokaldemokratiet i kommunen. Lokaldemokratiet blir vurdert til å fungere bra. Videre er respondentene enige i at det er lite politisk handlingsrom i kommunen. Respondentene er nøytrale i vurderinga av hvorvidt administrasjonen har kapasitet og kompetanse til å utarbeide gode beslutningsvedtak for de folkevalgte. Videre er respondentene også relativt nøytrale i vurderingen når det gjelder forekomsten av habilitet i kommunen.

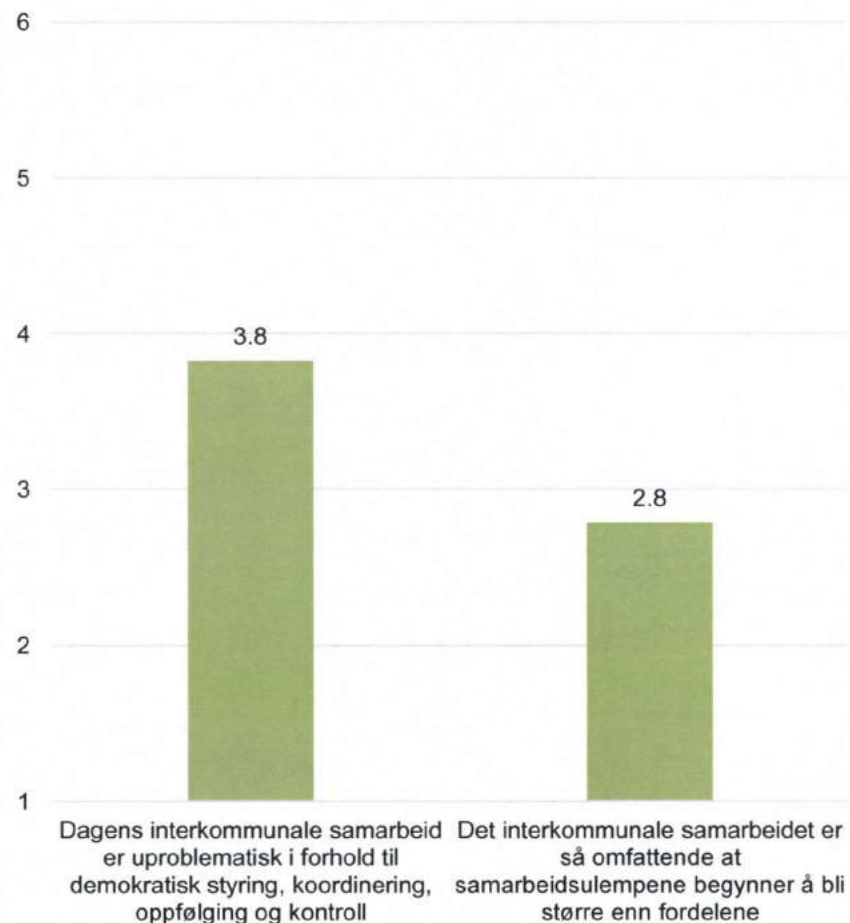
Gjennomsnitt. Der 1= svært uenig, og 6= svært enig.

Åpne svar lokaldemokrati

- Vi stilte også et åpent spørsmål i spørreundersøkelsen om det er noe utfordringer for lokaldemokratiet i dag. Flere av respondentene påpeker at lokaldemokratiet fungerer godt i dag, men følgende utfordringer nevnes:
 - Liten politisk interesse blant lokalbefolkningen
 - Rekruttere ungdom
 - Habilitetsutfordringer
 - Kjønnfordeling i kommunestyret
 - Få til bedre samarbeidet mellom politikk og administrasjon

Styring av interkommunale samarbeid

- Mange kommuner har et omfattende interkommunalt samarbeid som kan gi et demokratisk underskudd dersom for mye makt og myndighet blir delegert til styrever, råd, andre kommuner og så videre. Hvordan dette oppleves vil blant annet avhenge om kommunene har en eierskapsstrategi og hvordan rapporteringen til politiske organ er.
- Vi har i spørreundersøkelsen bedt respondentene vurdere hvordan de opplever styringen av de interkommunale samarbeidene, samt om samarbeidet er så omfattende at samarbeidsulempene begynner å bli større enn fordelene. Resultatet vises i figuren til høyre. Vi ser at respondentene er relativt enige i at dagens interkommunale samarbeid styres godt, og at fordelene med samarbeidene er større enn ulempene.

Gjennomsnitt. Der 1= svært negativ, og 6= svært positiv.

Lokal identitet

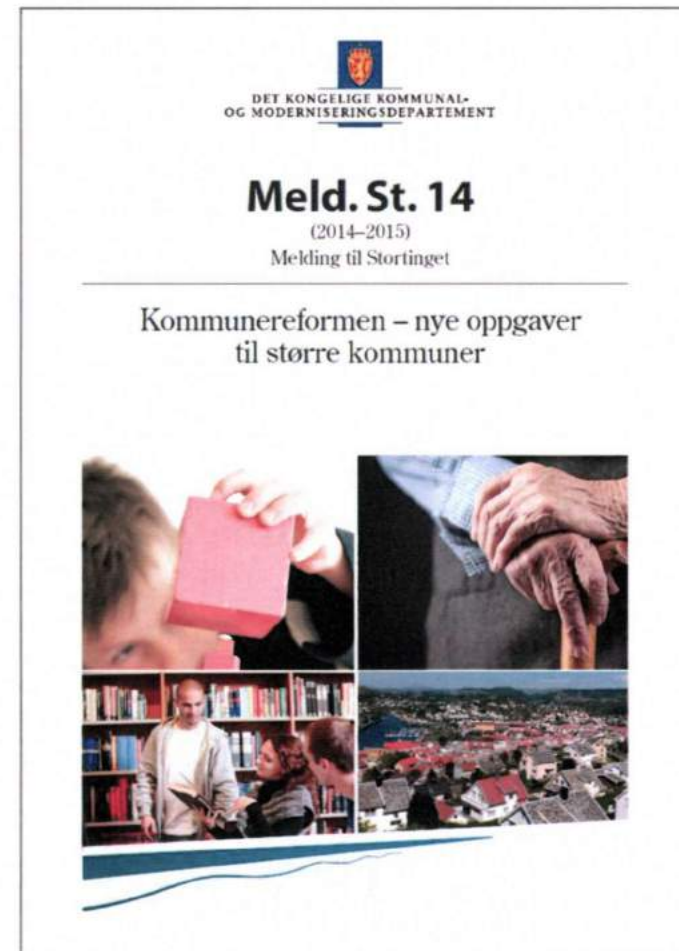
Lokal identitet

- Regjeringens ekspertutvalg for kommunereformen har pekt på at lokal identitet kan vurderes ut fra to forhold; hvor stor identitet en har til egen kommune og hvor stor identitet en har til nabokommunen(e). Jo større identitet til nabokommunen, jo lettere vil det være å bygge fellesskap i en sammenslått kommune. I en vurdering av 0-alternativet vil derfor tilhørighet til egen kommune vurderes som positivt. Basert på intervjuene, finner vi at det er en sterk lokal identitet knyttet til Ballangen kommune.

Oppgavepotensial

Nye oppgaver til større kommuner

- Fredag 20. mars la Regjeringen fram stortingsmeldingen om nye oppgaver til større kommuner.
- Stortingsmeldingen inneholder:
 - Redegjørelse for prosesser som er satt i gang, og som berører ansvarsdelingen mellom forvaltningsnivåene. Følger ikke nødvendigvis kommunereformens tidsløp.
 - Forslag til overføring av oppgaver til kommunene i forbindelse med kommunereformen.
 - Tiltak for å redusere statlig styring.
- Stortingsmeldingen ble vedtatt i Stortinget i juni 2015.
 - Se endringer/presiseringer på side 135-136.
- De neste sidene viser hvilke oppgaver som vurderes overført til kommunene.

Førende prinsipper for oppgavefordelingen

- Det er lagt noen førende prinsipper for oppgavemeldingen som det er verdt å merke seg.
 1. Rammestyring av kommunesektoren
 - Ved overføring av nye oppgaver til større kommuner vil rammestyring, både økonomisk og juridisk, ligge til grunn.
 2. Generalistkommunen skal være hovedmodellen for kommunesektoren
 - Det legges ikke opp til et system med oppgavedifferensiering avhengig av flere ulike innbyggerstørrelser, men de største kommunene kan overta noen flere oppgaver, se seinere i rapporten.
 - Regjeringen varslet allerede i kommuneproposisjonen 2015 at de vil utrede en generell hjemmel som gir adgang til å pålegge interkommunalt samarbeid som en løsning der hvor geografiske avstander gjør at kommuner ikke kan slå seg sammen. Utredningen vil også vurdere om det på forhånd kan angis særskilte tjenesteområder som vil kunne være aktuelle for pålagte samarbeid. Forslag til Stortinget våren 2017.
 3. Individuelle rettigheter skal ligge fast
 4. Pengene skal følge oppgaven

Oppgaver som behandles i eget løp

- Det er flere pågående prosesser som kan føre til overføring av oppgaver til kommunene. Disse følger ikke nødvendigvis samme løp som kommunereformen. Prosessene er:
 1. Oppgave- og finansieringsansvaret i barnevernet
 2. Utredning av familieverntjenesten med sikte på overføring av ansvaret til kommunene
 3. Oppgaver på politiområdet
 4. Ansvarsfordelingen mellom forvaltningsnivåene for det offentlige vegnettet
 5. Stortingsmelding om primærhelsetjenesten
 6. Opptrappingsplaner for henholdsvis rusfeltet og rehabiliteringsfeltet
 7. Finansieringsansvaret for pasienttransport
 8. Reformarbeidet knyttet til pleiepenger, hjelpestønad og omsorgslønn
 9. Forenkling av utmarksforvaltningen
 10. Utviklingsavtaler på planområdet
 11. Forenkling av plandelen i plan- og bygningsloven
 12. Konesjonsbehandling av mikro-, mini- og småkraftverk
 13. Endringer i lov om motorferdsel i utmark og vassdrag
 14. Vannscooterregelverket

Nye oppgaver - velferd

Oppgave	Nærmere om oppgaven
Tannhelse	Allmenntannhelsetjenesten, spesialisthelsetjenesten og fylkeskommunens ansvar etter tannhelsetjenesteloven overføres til kommunene.
Rehabilitering	Større kommuner kan få større ansvar for rehabiliteringstjenester som i dag ivaretas av spesialisthelsetjenesten. Hvilke oppgaver skal utredes nærmere samt i hvilken form en slik ansvarsending skal skje.
Basishjelpemidler	Basishjelpemidler utredes overført til kommunene. Det må defineres nærmere hvor grensen skal gå, samt utfordringer med lager og logistikk. Mer avanserte hjelpemidler vil fortsatt være et statlig ansvar.
Forsøk DPS (distriktpsikiatriske senter)	Opprette en forsøksordning med overføring av driftsansvar for DPS til kommuner som har tilstrekkelig kapasitet og kompetanse. Formålet med forsøksordningen vil være å undersøke om et kommunalt ansvar for tjenesten kan bidra til et bedre og mer helhetlig tilbud til brukerne.
Boligtilskudd	Tilskudd til etablering, og den personrettede delen av tilskudd til tilpasning innlemmes i rammetilskuddet til kommunene. I dag ligger denne oppgaven til Husbanken, og kommunene må søke midler her.
Varig tilrettelagt arbeid	Varig tilrettelagt arbeid (VTA) og enkeltplasseringer i ordinære virksomheter (VTO) kan overføres til kommunene – dette er tilbud om sysselsetting til personer som har små utsikter til ordinært arbeid.

Nye oppgaver – lokal utvikling

Oppgave	Nærmere om oppgaven
Tilskudd frivillighetsentraler	Ansvar for å gi tilskudd til frivillighetsentraler overføres til kommunene. Det er en forutsetning at kommunene overtar tilskuddsansvaret for de sentralene som ikke er kommunalt drevne også. Flertallet på Stortinget ber om at midlene øremerkes og økes i en opptrappingsperiode for å styrke frivillighetsentralene.
Lokal nærings- og samfunnsutvikling	I denne omgang foreslås det ikke noen konkrete oppgaver som skal overføres. KMD viser til en rekke utredninger og evalueringer som er satt i gang av lokalt nærings- og samfunnsutviklingsarbeid. Når disse utredningene og et sammenstilt kunnskapsgrunnlag foreligger, vil det utgjøre et grunnlag for å vurdere om det er behov for å klargjøre og styrke kommunens rolle knyttet til lokal nærings- og samfunnsutvikling. Regjeringen vil følge opp dette spørsmålet i proposisjonen om nye oppgaver til større kommuner, som planlegges fremmet for Stortinget vårsesjonen 2017.
Tilskudd nærings- og miljøtiltak i skogbruk	Forvaltningen av tilskudd til veibygging og til drift med taubane kan overføres fra fylkesmannen til kommunen. Forutsetter større kommuner, kan bidra til et fagmiljø på skog i kommunene.
Tilskudd beite, jordbruk, verdensarv	<ul style="list-style-type: none">- Forvaltningen av utvalgte kulturlandskap i jordbruket kan overføres fra fylkesmannen til kommunene. Må avvente gjennomgang av miljøvirkemidlene som skal behandles i forbindelse med jordbruksoppgjøret i 2015.- Forvaltningen av tilskudd til verdensarvområdene kan overføres fra fylkesmannen til kommunene. Må avvente gjennomgang av miljøvirkemidlene som skal behandles i forbindelse med jordbruksoppgjøret i 2015.- Tilskudd til tiltak i beiteområder kan overføres til kommunene. Det kan være behov for samarbeid over kommunegrenser og fylkesgrenser for å sikre rasjonelle driftsopplegg. Må avvente gjennomgang av miljøvirkemidlene som skal behandles i forbindelse med jordbruksoppgjøret i 2015.
Enkeltutslippstillatelser, forurensningslov	Kommunene får myndighet til å gi utslippstillatelse etter forurensningsloven § 11 når det gjelder grønnsaksvaskerier, og myndighet til å behandle saker vedrørende støy fra motorsportbaner, skytebaner og vindmøller kan overføres til større kommuner.
Naturforvaltning	<ul style="list-style-type: none">- For mindre verneområder som ligger i naturlig tilknytning til verneområder som i dag forvaltes av nasjonalpark-/verneområdestyrene, har styrene fått tilbud om å overta ansvaret også for disse områdene. For kommunene eller styret som ikke ønsker denne myndigheten, kan myndigheten fortsatt ligge hos fylkesmannen.- Fylkeskommunens myndighet etter innlandsfiskeforskriften § 2 tredje ledd kan overføres til større kommuner.- Fylkeskommunens myndighet til å fastsette utvidet jakttid for enkelte fremmede/introduserte arter etter § 2 i forskrift om jakt- og fangsttider, og hvor det i liten grad er nødvendig å ta hensyn til regional utbredelse, kan overføres til større kommuner.

Nye oppgaver - andre

Oppgave	Nærmere om oppgaven
Vigselsrett for borgerlige vielser	Prøvingen av ekteskapsvilkår gjøres av skatteetaten. Derfor er det ikke noe i veien for at kommunene kan overta domstolenes vigselsmyndighet, betinger trolig heller ikke større kommuner enn det vi har i dag.
Notarialforretninger	Bekreftede underskrifter på dokumenter og bekreftede rett kopi
Godkjenning svømmeanlegg	Idrettsfunksjonell forhåndsgodkjenning av svømmehaller overføres til kommunene. De fleste anleggstyper kan da godkjennes i kommunene med unntak av kunstisanlegg utendørs og innendørs, og anlegg som har fått status som nasjonalanlegg.

Behandling av meldingen i Stortinget

- I behandlingen av meldingen i juni gikk i stor grad flertallet inn for Regjeringens forslag. Det ble derimot gjort noen endringer/presiseringer på noen oppgaver/områder:
 - Stortinget mener at ansvaret for arbeids- og utdanningsreiser fremdeles skal være et statlig ansvar (NAV). Regjeringen hadde foreslått å overføre dette til kommunene.
 - Flertallet på Stortinget støtter at de største kommunene kan overta videregående skoler, men at dette skal skje gjennom søknad og forsøksordninger i første omgang.
 - Ansvaret for kollektivtrafikk kan overføres til større kommuner med de vilkår som er skissert i meldingen, og det forutsettes at det inngås samarbeid/partnerskap for å sikre et helhetlig tilbud i regionen.
 - Tilskudd til frivillighetssentralene overføres til kommunene, men gjennom et øremerket tilskudd.
 - Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget med forslag til hvordan den kommunale og den statlige delen av NAV-tjenesten kan samordnes bedre.
 - Stortinget mener det må vurderes økt kommunalt selvstyre innenfor skiltpolitikken som i dag ligger til Statens vegvesen. Stortinget mener også det må vurderes økt kommunalt selvstyre innenfor fastsetting av skrivemåte og navn innenfor adresse- og skiltprosjekt.
 - Stortinget mener kommunenes mulighet for å utvide selvkostområdet innenfor vann, avløp og renovasjon gjennom et mer helhetlig miljøgebyr bør utredes. Selvkostprinsippet skal fortsatt ligge til grunn.
 - Stortinget ber regjeringen vurdere å øke det kommunale ansvaret for finansiering av skoleskyss for grunnskoleelever.

Oppgaver til det regionale, folkevalgte nivået

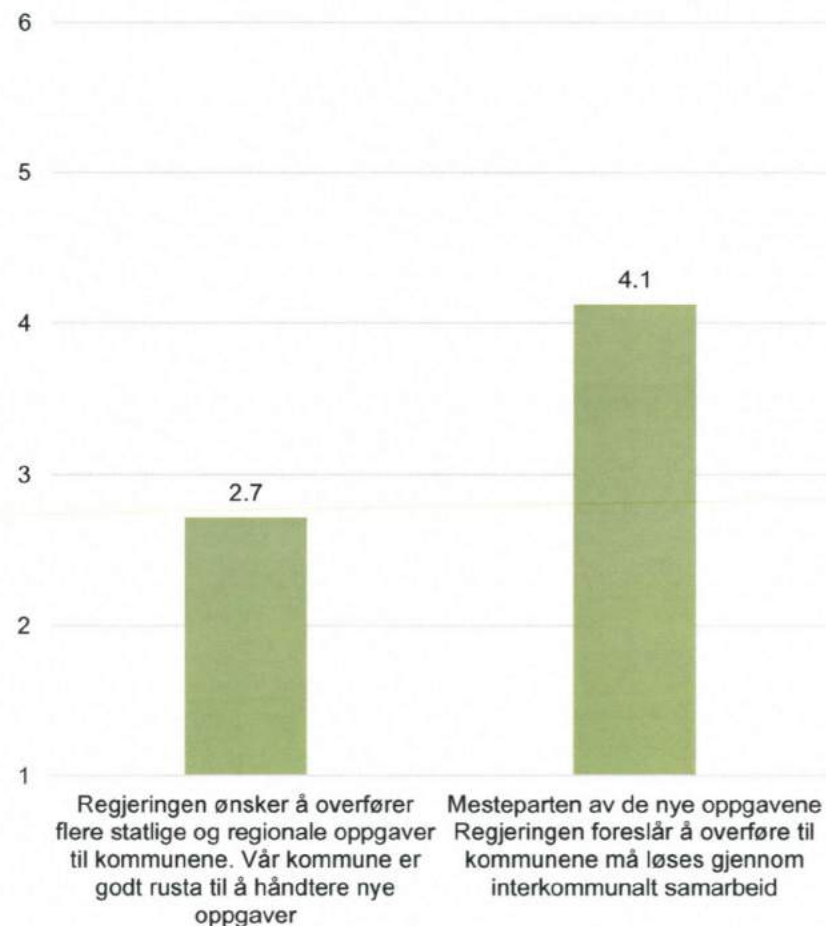
- Stortinget har tidligere vedtatt at det også etter kommunereformen skal være tre folkevalgte nivåer, og regjeringen legger opp til å invitere fylkeskommunene med i prosessen rundt kommunereformen. Fylkeskommunene skal fatte vedtak høsten 2016, og forslag om nytt regionalt folkevalgt nivå skal inkluderes i proposisjon om kommunereformen våren 2017.
- Stortinget ber om at oppgavene til et nytt folkevalgt nivå skal gjennomgås og forslag legges frem for Stortinget i en stortingsmelding våren 2016.
- Flertallet på Stortinget peker på at følgende oppgaver kan vurderes overført til det regionale folkevalgte nivået:
 - Vurdering av fylkesveien etter forvaltningsreformen i 2010. Større veger med sterke næringsinteresser kan vurderes overført til staten som en del av denne vurderingen.
 - Landbruksoppgaver som ikke er naturlig å legge til kommunene.
 - Klima- og miljøoppgaver det ikke er naturlig å legge til kommunene.
 - Styrking av de regionale forskningsfondene.
 - Fordeling av relevante prosjektmidler.
 - Oppgaver på integreringsområde som i dag ligger hos IMDI og som bør flyttes nærmere innbyggerne.
 - Ny ansvarsfordeling og finansiering mellom stat, regioner og kommuner på kultur- og kulturminneområdet, herunder en vurdering av riksantikvarens rolle og ansvar.
 - Vurdere å avvikle sentral godkjenning av regional planstrategi og overlate bestemmelsen til det regionale selvstyret.

Kommunestørrelse og oppgaver

- Det er ikke angitt minimumskrav til kommunenes innbyggertall for at oppgavene skal overføres, men i vurderingen av flere av oppgavene pekes det på ekspertutvalgets tilråding om at kommunene bør ha en minimumsstørrelse på 15 000 – 20 000 innbyggere.
- Regjeringen vil fremme forslag om en generell hjemmel for pålagt interkommunalt samarbeid. Formålet med en slik hjemmel vil ifølge regjeringen være å sikre innbyggerne et faglig forsvarlig tilbud, og den aktuelle kommunens fagkompetanse vil være sentral for vurderingen av når det vil kunne være aktuelt å anvende bestemmelsen. Den framtidige kommunestrukturen og omfanget av nye oppgaver til kommunene vil kunne avgjøre omfanget av slike pålagte samarbeid.

Nye oppgaver og interkommunalt samarbeid

- Ballangen er en forholdsvis liten kommune. Nye oppgaver kan derfor være utfordrende for organisasjonen å håndtere. Spesielt gjelder dette oppgavene på helseområder som krever spesialisert kompetanse og et visst befolkningsgrunnlag. Den største utfordringen vil være å bygge et bredt fagmiljø når rammeoverføringene er tilpasset befolkningsgrunnlaget.
- Oppgaver knyttet til videregående skole og kollektivtrafikk vil det ikke være aktuelt for kommunen å overta.
- Som figuren illustrerer er respondentene uenige i at kommunen er godt rustet til å håndtere nye oppgaver. Videre mener respondentene at de fleste nye oppgaver bør løses med interkommunalt samarbeid.

Gjennomsnitt. Der 1= svært negativ, og 6= svært positiv.

Samlet vurdering lokaldemokrati

Vurderingssystem lokaldemokrati (1)

- For å gjøre rapporten mer leservennlig, og for å skille de ulike alternativene fra hverandre, har vi brukt tre ulike smileys til å vurdere de ulike kriteriene og til å gi en samlet vurdering. Disse er   .
- Innenfor hvert kriterium har vi laget et poengsystem for vurdering av ulike strukturalternativ. Det er vist i tabellen under og på de neste sidene.
- Samlet er det mulig å oppnå 100 poeng. Terskelen for å oppnå de ulike smileyene er følgende: 0 - 33 poeng gir rød smiley, fra 34 – 66 poeng gir gul smiley og over 67 poeng gir grønn smiley.

Vurderingskriterium	Grense	Poeng	Smiley
Valgdeltagelse	Valgdeltagelse er en del lavere enn landsgjennomsnittet ved sist valg	0	
	Valgdeltagelsen er omtrent landsgjennomsnittet ved sist valg	5	
	Valgdeltagelse er en del høyere enn landsgjennomsnittet ved sist valg	10	
Størrelse på kommunestyret	Kommunen har minimumsløsningen når det gjelder antall kommunestyrerepresentanter	0	
	Kommunen har mellom 0 – 50 prosent høyere representasjon enn minimumsløsningen	5	
	Kommunen har over 50 prosent høyere representasjon enn minimumsløsningen	10	
Politisk representasjon	Kommunen har 2 eller færre partier som er representert i kommunestyret	0	
	Kommunen har 3-5 partier som er representert i kommunestyret	5	
	Kommunen har 6 eller flere partier som er representert i kommunestyret	10	
Innbyggermedvirkning	Kommunen har kun lovpålagte medvirkningsorgan for innbyggerne	0	
	Kommunen har noen flere medvirkningsorgan enn de lovpålagte	5	
	Kommunen har de fleste medvirkningsorganene som ekspertutvalget peker på	10	

Vurderingssystem lokaldemokrati (2)

Vurderingskriterium	Grense	Poeng	Smiley
Politisk styring – handlingsrom	Respondentene i spørreundersøkelsen er negative til at politikerne har politisk handlingsrom.	0	
	Respondentene i spørreundersøkelsen er verken spesielt negative eller spesielt positive til at politikerne har politisk handlingsrom.	5	
	Respondentene i spørreundersøkelsen er positive til at politikerne har politisk handlingsrom.	10	
Politisk styring – kompetanse og kapasitet	Respondentene i spørreundersøkelsen er negative til at administrasjonen har kompetanse og kapasitet til å utarbeide gode beslutningsgrunnlag for de folkevalgte.	0	
	Respondentene i spørreundersøkelsen er verken spesielt negative eller spesielt positive til at administrasjonen har kompetanse og kapasitet til å utarbeide gode beslutningsgrunnlag for de folkevalgte.	5	
	Respondentene i spørreundersøkelsen er positive til at administrasjonen har kompetanse og kapasitet til å utarbeide gode beslutningsgrunnlag for de folkevalgte.	10	
Politisk styring - interkommunale samarbeid	Det interkommunale samarbeidet opplever i stor grad for omfattende og vanskelig å styre.	0	
	Det interkommunale samarbeidet oppleves i noe grad for omfattende og vanskelig å styre.	5	
	Det interkommunale samarbeidet oppleves i liten grad for omfattende og vanskelig å styre.	10	
Oppgavepotensial	Kommunen vil i liten grad være rustet til å påta seg nye oppgaver.	0	
	Kommunen vil i noe grad være rustet til å påta seg nye oppgaver.	10	
	Kommunen vil i stor grad være rustet til å påta seg nye oppgaver.	20	
Lokal identitet	Innbyggerne har større tilhørighet til nabokommunen(e), enn til egen kommune.	0	
	Innbyggerne har sterk tilhørighet til egen kommune, men også til nabokommunene.	5	
	Innbyggerne har en sterk tilhørighet til egen kommune.	10	

Vurdering lokaldemokrati – Ballangen som egen kommune

Vurderingskriterium	Vurdering	Poengscore	Smiley
Valgdeltagelse	Valgdeltagelsen i Ballangen var en del lavere enn landsgjennomsnittet ved forrige valg	0/10	
Størrelse på kommunestyret	Ballangen har 17 representanter i kommunestyret. Det er 55 prosent flere representanter enn lovpålagt.	10/10	
Politisk representasjon	Ballangen har 5 partier representert i kommunestyret.	5/10	
Innbyggermedvirkning	Ballangen har noen flere medvirkningsorganer enn de lovpålagte.	5/10	
Kapasitet og kompetanse	Respondentene i spørreundersøkelsen er nøytrale til at administrasjonen har kompetanse og kapasitet til å utarbeide gode beslutningsgrunnlag for de folkevalgte.	5/10	
Politisk handlingsrom	Det politiske handlingsrommet vurderes som lite basert på svarene i spørreundersøkelsen. Det samme fremkom også i intervjuene.	0/10	
Interkommunalt samarbeid	Det interkommunale samarbeidet oppleves i liten grad for omfattende og enkelt å styre	10/10	
Oppgavepotensial	Ballangen har i dag en del samarbeid på tjenesteområdene, og respondentene er negative til at kommunen er godt rustet til å håndtere nye oppgaver. Ballangen er av en slik størrelse at vi vurderer det slik at kommunene vil ha behov for samarbeid dersom de skisserte oppgavene overføres.	0/20	
Lokal identitet	Innbyggerne har sterk tilhørighet til egen kommune og egne bosteder i kommunen.	10/10	
Samlet vurdering lokaldemokrati	Samlet får «Ballangen som egen kommune» får en score på 50 av 100 poeng på lokaldemokrati.	50/100	

Oppsummering- lokaldemokrati

- Ballangen kommune har en valgdeltagelse som har vært lavere enn landssnittet i perioden fra 1995 til 2015.
- Kommunen har 17 representanter i kommunestyret. Grunnet et innbyggertall på under 5 000 er kommunen lovpålagt et minimum på 11 representanter. Ballangen har flere representanter enn dette
- Ballangen har noen flere medvirkningsorganer enn de lovpålagte. Kommunen har et næringsutvalg. Videre er det frivillige lag og foreninger i kommunen.
- Gjennoms spørreundersøkelsen fremkommer det at lokaldemokratiet blir vurdert til å fungere godt, men respondentene er nøytrale i vurderingen i administrasjonens kapasitet og kompetanse til å utarbeide gode beslutningsgrunnlag.
- Ballangen er i liten grad rustet til å ta på seg nye, store oppgaver. Behovet for nye og utvidet interkommunalt samarbeid vil trolig øke som følge av en utvidet oppgaveportefølje for kommunene dersom Ballangen fortsetter som egen kommune.

Samlet vurdering «Ballangen som egen kommune»

Oppsummering poengscore – Ballangen som egen kommune

Samfunnsutvikling	Økonomi	Tjenester	Lokaldemokrati	Samlet
25/100	55/100	35/100	50/100	165/400
				

- Samlet sett oppnår Ballangen som egen kommune en poengscore på 165 av 400 mulige poeng. Det tilsvarer en måloppnåelse på 41 prosent. Ballangen scorer noe over middels på økonomi, ellers ser vi at, på flere av områdene, er poengscoren lav. På de neste sidene gir vi en oppsummering av hvordan respondentene i spørreundersøkelsen stiller seg til å fortsette som egen kommune. I tillegg presenterer vi fordeler og ulemper ved å fortsette som egen kommune på de fire delområdene samfunnsutvikling, økonomi, tjenester og lokaldemokrati.
- Telemarksforsking har også gjennomført slike 0-alternativanalyser for andre kommuner. Til sammenligning redegjør vi for noen av resultatene her:
 - Surnadal kommune – 285/400 poeng – måloppnåelse på 71 %
 - Hitra kommune – 215/400 poeng – måloppnåelse på 54 %
 - Rindal kommune – 205/400 poeng – måloppnåelse på 51 %
 - Målselv kommune – 245/400 poeng – måloppnåelse på 61 %
 - Sørreisa kommune – 175/400 poeng – måloppnåelse på 44 %
 - Gratangen kommune – 180/400 poeng – måloppnåelse på 45 %
 - Målselv kommune – 245/400 poeng – måloppnåelse på 61%

Ballangen som fortsatt egen kommune – Svar fra spørreundersøkelsen

- I spørreundersøkelsen stille vi spørsmålet «Hvordan stiller du deg til at Ballangen består som fortsatt egen kommune», på en skala fra 1-6, der 1 er svært negativ og 6 er svært positiv
- Samlet sett får Ballangen som egen kommune en gjennomsnittlig score på 4,2. Det betyr at respondentene stiller seg positive til å fortsette som egen kommune. På den neste siden har vi oppsummert respondentenes synspunkter på hvorfor de er positive/negative til å fortsette som egen kommune.

Åpne svar fra respondentene – Ballangen som egne kommune

Hvorfor er du positiv til Ballangen som egen kommune?

Opprettholdelsen av lokaldemokratiet
Nærhet til innbyggere
Lokalt selvstyre
God oversikt i dag
En sammenslåing vil føre til lange avstander
Utvidet interkommunalt samarbeid er en alternativ løsning til sammenslåing

Hvorfor er du negativ til Ballangen som egen kommune?

Utfordringer med å løse lovpålagte oppgaver i dag – tror dette blir enda vanskeligere i fremtiden
Små fagmiljø
Rekrutteringsutfordringer
Utflytting av ungdom

Oppsummering samfunnsutvikling

Fordeler

- Avstandene internt i Ballangen er innenfor akseptabel pendleravstand
- Ballangen har noe samarbeid med andre aktører og kommuner generelt innenfor området samfunnsutvikling

Ulemper

- Basert på SSBs prognoser forventes det ikke vekst i folketallet i Ballangen frem mot 2040. Det vil også være en økning i aldersgruppen 67+
- Basert på intervjuene og spørreundersøkelsen ser det ut til at det er utfordringer med kommunens arbeid som samfunnsutvikler
- Det er en del som pendler ut av kommunen, særlig til Narvik. Ballangen er heller ikke en egen bo- og arbeidsmarkedsregion.

Oppsummering økonomi

Fordeler

- Ballangen ser ut til å bli skjermet som følge av forslaget til nytt inntektssystem. Samlet utslag som følge av innføringen av strukturkriteriet og ny, oppdatert kostnadsnøkkel er beregnet til ca. 1,6 mill. kr.
- Ballangen får beregnet 10,4 prosent demokost
- Driver administrasjon effektivt i dag, sammenliknet mot kommuner av samme størrelse i sammen fylke

Ulemper

- På de sentrale tjenesteområdene finner vi et effektiviseringspotensial tilsvarende 7 prosent av brutto driftsinntekter i 2014.
- Ballangen har over en periode hatt negativt netto driftsresultat.
- Ballangen har ingen disposisjonsfond

Oppsummering tjenester

Fordeler

- Det er nærhet mellom innbygger og tjenesteyter i Ballangen i dag
- Innenfor en del av tjenesteområdene har Ballangen kompetanse omtrent tilsvarende landsgjennomsnittet

Ulemper

- Fagmiljøene i kommunen blir gjennom spørreundersøkelsen vurdert som små og sårbare
- Ballangen inngår i en del interkommunale samarbeid, særlig på små tjenesteområder, det kan vitne om at kapasiteten i egen kommune allerede i dag er noe lav

Oppsummering lokaldemokrati

Fordeler

- Kommunen har flere kommunestyrerepresentanter enn det størrelsen skulle tilsi
- Basert på spørreundersøkelsen blir lokaldemokratiet i dag vurdert til å fungere godt
- Det er slik vi oppfatter det en sterk lokal identitet knyttet til Ballangen kommune, og til bygdene i kommunen

Ulemper

- Valgdeltagelsen i Ballangen er en del lavere enn landsgjennomsnittet
- Ballangen vil være for liten til å håndtere nye oppgaver. I spørreundersøkelsen fremkommer det også at det oppleves som utfordrende med dagens omfang av oppgaver
- Videre viser spørreundersøkelsen at kapasiteten og kompetansen til administrasjonen til å levere gode beslutningsgrunnlag blir vurdert som nøytral

Samlet vurdering – Ballangen som egen kommune

- **Samfunnsutvikling:** Ballangen er i dag en liten kommune med om lag 2 500 innbyggere. SSBs framskrivninger tilsier at folketallet vil gå ned frem mot 2040. Det har fra 2011 vært en negativ utvikling i antallet arbeidsplasser i kommunen, både i offentlig og privat sektor. Næringsstrukturen i Ballangen preges av å ha en del bransjer som har vært i nedgang på landsbasis. Gjennom intervjuene og spørreundersøkelsen fremkommer det at det er utfordringer med kommunens arbeid med samfunnsutvikling. Basert på funnene fra intervjuene, spørreundersøkelsen og vurderingssystemet ser vi at det er en del utfordringer når det gjelder kommunens arbeid og forutsetninger for samfunnsutvikling dersom Ballangen fortsetter som egen kommune.
- **Økonomi:** Ballangen er i dag i ROBEK og har over flere år hatt negativt netto driftsresultat. Dette er selvfølgelig en stor utfordring dersom Ballangen fortsetter som egen kommune. Vi har også sett på effektene av nytt inntektssystem. Ballangen ser ut til å bli skjermet som følge av innføringen av strukturkriteriet (med midterste grenseverdi som utgangspunkt) og ny, oppdatert kostnadsnøkler. Illustrasjonsberegningene viser et samlet positiv effekt på om lag 1,6 mill. kr. Videre har vi sett på mulige effektiviseringsgevinster innenfor administrasjon og tjenester. Vi finner at Ballangen driver administrasjon effektivt sammenliknet med kommuner av samme størrelse i samme fylke. På tjenesteområdene finner vi derimot et potensial tilsvarende, dersom Ballangens utgifter, på de sentrale tjenesteområdene blir harmonisert ned på nivå med landsgjennomsnittet. Tilbakemeldingene vi fikk i intervjuene indikerer at arbeidet som blir gjort gjennom «ROBEK-nettverket» er nyttig og fordelaktig for Ballangen for veien ut av ROBEK. Vi har også beregnet fremtidige demografikostnader for Ballangen. I aldersgruppene 0-66 år er det beregnet *mindreutgifter* på om lag 10,4 mill. kr, mens det aldersgruppene 67 år og eldre er det beregnet *merutgifter* på om lag 34,4 mill. kr.

Samlet vurdering – Ballangen (forts.)

- **Tjenester:** Basert på spørreundersøkelsen, blir tjenestetilbudet i Ballangen vurdert som relativt godt. For en del av tjenesteområdene er kapasiteten og kompetansen omtrent på et landsgjennomsnittlig nivå. For små/spesialiserte tjenester er derimot fagmiljøene små og sårbare. Dette gjelder særlig barnevern, som Ballangen per i dag har i egen regi. Grunnet Ballangens størrelse kan dette føre til (for) mye nærhet. Videre kommer det frem av spørreundersøkelsen at rekruttering blir ansett som en utfordring, det samme gjelder størrelsen på fagmiljøene – som blir vurdert til å være små og sårbare. Det forventes en stor økning i antallet årsverk innenfor pleie- og omsorgssektoren for Ballangen frem mot 2040. Ballangen inngår i dag i en del interkommunale samarbeid. Tilbakemeldingene fra spørreundersøkelsen og intervjuene tyder på at dagens samarbeid stort sett fungerer godt. Respondentene foretrekker utvidet interkommunalt samarbeid fremfor en kommunesammenslåing.
- **Lokaldemokrati:** Ballangen kommune har en valgdeltagelse som er noe under landsgjennomsnittet. Kommunen har lagt til rette for innbyggermedvirkning. Det er noen flere representanter i kommunestyret enn det loven krever. Ballangen vil ha utfordringer med å håndtere nye oppgaver alene – disse må i så fall løses med (mer) utvidet interkommunalt samarbeid. Gjennoms spørreundersøkelsen fremkommer det også at respondentene er uenige i påstanden om at kommunen er godt rustet til å håndtere nye oppgaver selv, og at disse bør løses med mer interkommunalt samarbeid, fremfor en kommunesammenslåing. Administrasjonens kapasitet og kompetanse til å levere gode beslutningsgrunnlag til de folkevalgte blir vurdert som «midt på treet» (dvs. at respondentene var nøytrale i vurderingen).

Referanser

Referanser

- Kommunal- og moderniseringsdepartementet. 2014. Kriterier for god kommunestruktur – delrapport fra ekspertutvalget for kommunereformen. Mars 2014.
- Kommunal- og moderniseringsdepartementet. 2014. Kriteriet for god kommunestruktur – sluttrapport fra ekspertutvalget for kommunereformen. Desember 2014.
- Gundersen, F., Juvkam, D. 2013 Inndelinger i senterstruktur, sentralitet og BA-regioner. NIBR Rapport 2013:1
- Langset, M., og Vinsand, G. 2010 Status for interkommunalt samarbeid i Nordland. NIVI Rapport 2010:2
- Langset, M., og Vinsand, G. 2014 Revidert status for interkommunalt samarbeid i Nordland. NIVI Rapport 2014:2
- Langset, M., og Vinsand, G. 2014. kartlegging av plankapasitet og plankompetanse i kommunene. NIVI Rapport 2014:1.
- Leknes, E., Gjertsen, A., Holmen, A.K.T., Lindeløv, B., Aars, J., Sletnes, I. og Røiseland, A. 2013. Interkommunalt samarbeid – konsekvenser, muligheter og utfordringer. IRIS-rapport 2013/008.
- Meld.St.14 (2014.2015) Kommunereformen – nye oppgaver til større kommuner
- Ballangen kommunes nettsider

Vedlegg

Vedlegg 1 – oversikt over interkommunale samarbeid

Interkommunale samarbeid - Oversikt

Område	Kommuner	Øvrige deltagere	Lokalisering
Ofoten regionråd	Narvik, Ballangen, Tysfjord, Evenes og Tjeldsund		Narvik/Evenes
Interkommunalt arkivsamarbeid i Nordland	Narvik, Ballangen, Tysfjord, Evenes og Tjeldsund	De fleste kommunene i Nordland	Bodø
KomRev NORD IKS	Narvik, Ballangen, Tysfjord, Evenes og Tjeldsund		Harstad
Nord-Salten skatteoppkreverkontor	Tysfjord og Ballangen		
Innkjøpsamarbeid Ofoten			Narvik
PPT Ofoten	Narvik, Ballangen, Tysfjord, Evenes og Tjeldsund	Nordland fylke og Hamarøy	Narvik
Regional kompetanseutviklingskontor Ofoten	Narvik, Ballangen, Tysfjord, Evenes og Tjeldsund	Hamarøy	Hamarøy
Narvik og omegn krisesenter	Narvik, Evenes++		Narvik
Felles landbrukskontor Ballangen - Narvik	Ballangen og Narvik		Ballangen
Narvik veterinæravaktdistrikt	Narvik og Ballangen		Narvik
Ofoten friluftsråd	Narvik, Ballangen, Tysfjord, Evenes og Tjeldsund	Gratangen	Narvik
Hålogaland Ressursselskap IKS	Narvik, Ballangen, Tysfjord, Evenes og Tjeldsund	Harstad, Gratangen, Lavangen, lbestad, Kvæfjord	Narvik
Ofoten IUA (beredskap mot akutt forurensning)	Narvik, Ballangen, Tysfjord, Evenes og Tjeldsund	Hamarøy, Lødingen	Narvik
Ofoten interkommunale brannvesen IKS	Narvik, Ballangen og Tysfjord		Narvik
Geodatasamarbeid Ofoten			
Regionalt næringsfond Ofoten	Narvik, Ballangen, Tysfjord, Evenes og Tjeldsund		Regionrådet

Kommunal- og moderniseringsdepartement
Postboks 8112 Dep

0032 OSLO

Ballangen, 05.07.2016

Saksnr.
14/562

Løpenr./Vår ref
3578/16

Arkivkode
002

Avd/Sek/Saksb Deres ref.
RÅD/STAB/MS

MELDING OM VEDTAK

Kommunestyret behandlet i møte 23.06.2016 sak 47/16. Følgende vedtak ble fattet:

SAK PS 47/16

KOMMUNESTRUKTUR FOR BALLANGEN KOMMUNE FRA 2020

Vedtak:

1. Kommunestyremøtet mener at sammenslåing med andre kommuner på nåværende tidspunkt og etter folkeavstemming ikke lenger er aktuelt.
2. Ballangen kommune velger å fortsette som egen kommune.

Vedtatt mot en stemme.

Med vennlig hilsen

Knút Einar Hanssen
møtesekretær/konst.rådmann

Kopi til: Fylkesmannen i Nordland, Kommunalavdelingen, Moloveien 10, 8002 BODØ ✓
Narvik kommune, Postboks 64, 8501 NARVIK

Fylkesmannen i Nordland

Moloveien 10

8002 Bode

Telefon: 75531500

Telefaks: 75520977

E-post: fmnopost@fylkesmannen.no

Hjemmeside: <http://www.fylkesmannen.no/nordland>**Nytt eDocument**

Prosessforløp		
Kommune	E-postadresse	
Ballangen	post@ballangen.kommune.no	
Dato for:		
Oppstartsvedtak		
15.12.2014		
Felles utredning		
Start	Ferdigstillelse	Deltakere
21.01.2015	22.05.2015	Ordfører, varaordfører og en opposisjonspolitiker
Start	Ferdigstillelse	Deltakere
Start	Ferdigstillelse	Deltakere
Start	Ferdigstillelse	Deltakere
Start 0-alternativet		
01.03.2016		
Ferdigstillelse av 0-alternativet		
19.04.2016		
Nabopratt		
Start	Slutt	
18.05.2016	18.05.2016	
Intensjonsavtaler		
Dato	Avtaleparter	
Dato	Avtaleparter	
Dato	Avtaleparter	
Dato	Avtaleparter	
Retningsvalg		
18.06.2015		
Innbyggerinvolvering		
Start	Slutt	
01.08.2015	25.05.2016	
Endelig vedtak		
23.06.2016		

Beskrivelse
Resultat endelig vedtak
1. Kommunestyremøtet mener at sammenslåing med andre kommuner på nåværende tidspunkt og etter folkeavstemming ikke lenger er aktuelt.

2. Ballangen kommune velger å fortsette som egen kommune. Vedtatt mot en stemme.
Kort beskrivelse av nabopratt Løpende dialog mellom kommunene som er tilsluttet Ofoten regionråd gjennom hele perioden 2015-2016, samt eget møte med Narvik kommune 18.05.16.
Retningsvalg 18.06.15. ble det fattet vedtak om retningsvalg. Etter valget 2015 kom 0-alternativet sterkere frem i lyset.
Kort beskrivelse av innbyggerinvolvering Det er gjennomført FEM informasjonsmøter, tre i 2015 og to i 2016. De tre første handlet om ren faktainformasjon om reformen og pågående arbeid med fakta- og intensjonsgrunnlag, mens de to i 2016 handlet om de to alternativene å slå seg sammen med andre eller stå alene.
Kommuner en ønsker å slå seg sammen med Ingen.
Prossesser det jobbes videre med Det er ikke fattet noe politisk vedtak på videre arbeid med reformen, men jeg mener bestemt at det er diskutert på et foreløpig stadium å videreføre diskusjon i regionrådet.

Vedlegg	
Vedleggslisten skal bestå av følgende:	
<ul style="list-style-type: none"> -Endelig vedtak med saksutredning -Felles utredninger -Utredning av 0 – alternativet der alenegang er valgt -Alle politiske vedtak som omhandler kommunereformen som er gjort i reformperioden -Eventuelle grensejusteringssaker eller andre spesielle saker/forhold -Innbyggerinvolvering – hvordan er det gjennomført, når er det gjennomført, og hva er resultatet? -Eventuelle intensjonsavtaler -Andre dokumenter kommunen vurderer som relevant for vedtaket. 	
Hvis flere elementene i vedleggslisten fremkommer i samme dokument, må det tydeliggjøres i oversendelsen hvor man finner dem.	
Eventuelle kommentarer til vedleggsliste	
Vedleggene er nummerert fra og oppover ut fra strekpunktene over.	
Vedlegg 3: 0-alternativet lot seg ikke laste opp, blir sendt separat med post.	
Beskrivelse	Vedlegg
1-A: Protokoll kommunestyret 23.06.16	Vedlegg 1_A Møteprotokoll kommunestyret 23_06_16.pdf
Beskrivelse	Vedlegg
1-B: Saksfremlegg - Kommunereformen	Vedlegg 1_B Saksfremlegg Kommunereform.pdf
Beskrivelse	Vedlegg
2: Fakta- og intensjonsgrunnlag Ofoten	Vedlegg_2 Ofotenalternativet.pdf
Beskrivelse	Vedlegg
3: 0-alternativet (For stor - sendes i posten)	
Beskrivelse	Vedlegg
4: Saksprotokoller - Kommunereformen	Vedlegg_4 Saksprotokollene - Kommunereformen.pdf
Beskrivelse	Vedlegg
6: Innbyggermedvirkning	Vedlegg 6 Innbyggermedvirkning.pdf
Beskrivelse	Vedlegg
8-1: Mandat arbeidsgruppen	Vedlegg 8_1 Mandat arbeidsgruppen.pdf
Beskrivelse	Vedlegg
8-2: Momentliste - intensjonsavtale	Vedlegg_8_2 Momentliste_Samtaler_Intensjonsavtale_Ver_2_Pr_12_05_16.pdf
Beskrivelse	Vedlegg
8-3: Møtebok for valgstyret	Vedlegg 8_3 Møtebok for valgstyret.pdf
Beskrivelse	Vedlegg
8-4: Invitasjon - bilaterale samtaler	Vedlegg_8_4 Invitasjon til bilaterale samtaler.pdf

MØTEPROTOKOLL

Kommunestyret

Møtested: Kommunestyresalen
Møtedato: 23.06.2016 Tid: 09:00 - 15:00

Til stede på møtet

Medlemmer: Per Kristian Arntzen, Asle Spj. Hansen, Bente Havaas, Eirik A. Jenssen, Tor-Armand Havaas, Hermod Amundsen, Gro Hoseth, Tommy Nymo, Ove Storøy, Olav Steinland, Helene Gabrielsen, Helge Hveding, Frank Johannessen, Trond-Erik Johansen, Arne P. Pettersen, Ingolf Kvandal og Roger Bordal.

Forfall: Lene Fjelldal, Torbjørn Sommerset og Daniel Skjevik-Aasberg.

Varamedlemmer: Arne P. Pettersen, Ingolf Kvandal og Roger Bordal.

Fra adm. (evt. andre): Konstituert rådmann Knut Einar Hanssen og sak 49/16 Per Ove Bjørnå og revisor Jan-Egil Dørum/KomRev NORD IKS.

Merknader til sakslisten: Administrasjon bes kvalitetssikre utsendelser slik at saker unntatt offentlighet ikke sendes på e-post.

Grunngitt spørsmål: Lærlingeplasser i Ballangen v/Bente Havaas – besvart skriftlig og i møtet.

Spørsmål:

1. Utviklingen på Evenes referert til Langtidsplan for Forsvaret v/Olav Steinland – besvart i møtet.
2. Gang og sykkelstien på Ballangsløira v/Olav Steinland – besvart i møtet.
3. Videre drift av Balnytt v/Per Kristian Arntzen – besvart i møtet.
4. Rutiner for stillingsutlysning v/Asle Spj. Hansen – besvart med at rutiner tas opp i administrasjonsutvalget.

Orientering
Møteplan 2. halvår Økonomisk status ved utgangen av 1 tertial/2016.

MØTEPLAN 2. HALVÅR 2016

Formannskapet fastsatte møteplan for politiske møter i formannskapet og kommunestyret i møte 09.06.16.

Formannskapet:	25.08.16.	22.09.16.	27.10.16.	24.11.16.
Kommunestyret:	08.09.16.	06.10.16.	10.11.16.	15.12.16.

SAKSLISTE

Saksnr.	Arkivsaksnr.	Tittel
46/16	16/393	MØTE I KOMMUNESTYRET DEN 19.05.2016.
47/16	14/562	KOMMUNESTRUKTUR FOR BALLANGEN KOMMUNE FRA 2020
48/16	16/381	TV-AKSJON 2016 - KOMMUNEKOMITE
49/16	16/282	REGNSKAP 2015
50/16	16/281	KULTURMIDLER 2016 SØKNAD FRA BALLANGENS LØVER
51/16	16/302	ETABLERING AV BEREDSKAP BRAKKEBY FOR FLYKTNINGER I BALLANGEN
52/16	16/425	Unntatt offentlig ofl §13 Ofi §13 BALLANGEN FOTBALLKLUBB - NÆRINGSFOND
53/16	16/415	DEN KULTURELLE SKOLESEKKEN (DKS)
54/16	15/287	GANG- OG SYKKELVEG, SENTRUM - TOPPÅSEN - KOMMUNAL EGENANDEL
55/16	15/69	Personalsaker Ofi §5a, fvl §13 EVALUERING OG PLANLEGGING - RÅDMANN I BALLANGEN KOMMUNE KNUT EINAR HANSSEN
56/16	16/451	KJELDEBOTN BUTIKKDRIFT (JOKER) - SALGSBEVILLING ØL 2016 - 2019
57/16	16/236	VIDEREFØRING AV BEVILLINGER 2012 -15 - DEL 2

46/16

MØTE I KOMMUNESTYRET DEN 19.05.2016.

Innstilling:

Protokollen godkjennes.

Behandling:

Feil i etternavn på representanten Trond-Erik Johansen.

Vedtak:

Protokollen godkjennes.

Enstemmig.

47/16

KOMMUNESTRUKTUR FOR BALLANGEN KOMMUNE FRA 2020

Innstilling:

1. Formannskapet mener at sammenslåing med andre kommuner, etter folkeavstemming, ikke lengre er aktuelt.
2. Ballangen kommunestyre velger å fortsatt være egen kommune og avslutter med dette videre prosesser om sammenslåing med andre kommuner.

Behandling:

Under behandlingen fremkom synspunkter på at saken er godt nok opplyst og utredet, og at kommunens driftsnivå ikke kan videreføres på dagens nivå, samtidig som det forventes tilførsel av midler for å opprettholde driften. Gjennom forslaget fra formannskapet lukker vi dører og det bør fremmes et alternativt forslag. Innstillingen ansees som i overkant negativ.

Alternativt forslag (fellesforslag utarbeidet av kommunestyret i plenum):

1. Kommunestyremøtet mener at sammenslåing med andre kommuner på nåværende tidspunkt og etter folkeavstemming ikke lengre er aktuelt.
2. Ballangen kommune velger å fortsette som egen kommune.

Vedtak:

1. Kommunestyremøtet mener at sammenslåing med andre kommuner på nåværende tidspunkt og etter folkeavstemming ikke lengre er aktuelt.
2. Ballangen kommune velger å fortsette som egen kommune.

Vedtatt mot en stemme.

48/16

TV-AKSJON 2016 - KOMMUNEKOMITE

Innstilling:

Formannskapet vedtar å velge til kommunekomite i forbindelse med TV-aksjon 2016 og ber administrasjon i samråd med leder av aksjonskomiteen å endre sammensetning basert på villighet blant de som satt i komiteen i 2015.

1. Varaordfører Hermod Amundsen (leder)

2. Ballangen Røde Kors
3. Ofoten Sparebank
4. Ballangen skole
5. Øvrige medlemmer avgjøres etter samråd med den enkelte.

Sekretær: Solfrid Pedersen.

Behandling:

Det ble stilt spørsmål om vi innretter TV-aksjonen på rett måte, og det fremkom forslag om å arrangere «kulturmønstring» for å bedre resultatet og komiteens leder bes om å ta forslaget videre.

Vedtak:

Formannskapet vedtar å velge til kommunekomite i forbindelse med TV-aksjon 2016 og ber administrasjon i samråd med leder av aksjonskomiteen å endre sammensetning basert på villighet blant de som satt i komiteen i 2015.

6. Varaordfører Hermod Amundsen (leder)
7. Ballangen Røde Kors
8. Ofoten Sparebank
9. Ballangen skole
10. Øvrige medlemmer avgjøres etter samråd med den enkelte.

Sekretær: Solfrid Pedersen.

Enstemmig.

49/16

REGNSKAP 2015

Innstilling:

1. Regnskap 2015 godkjennes.
2. Regnskapsmessig mindreforbruk i driftsregnskapet kr. 15 341 653 avsettes i sin helhet til dekning av tidligere års merforbruk.

Behandling:

Under orienteringen fra KomRev NORD kom det frem at det ikke er fattet vedtak om håndtering av tidligere års merforbruk i investeringsregnskapet og dette avklares gjennom vedtak punkt 3 med ordlyden «Tidligere års merforbruk i investeringsregnskapet for 2014 dekkes inn i 2016 med bruk av ubundne investeringsfond kr 457 099,- og ved salg av kommunal utleieboliger. Tidligere merforbruk i investeringsregnskapet er på totalt kr 666 749,-.

Fra KomRev NORD ble det også påpekt at regnskap og årsmelding var avlevert for sent i forhold til tidsfrister.

Det ble igjen etterlyst skriftlige rutiner og praksis på håndtering og rapportering av overforbruk. Det må rettes spesiell oppmerksomhet på reduksjon av sykefraværet. Videre ble det stilt spørsmål om inntektsnivået på bosetting av flyktninger og hvorfor det ikke var fremlagt årsmelding fra enheter uten leder.

Vedtak:

1. Regnskap 2015 godkjennes.
2. Regnskapsmessig mindreforbruk i driftsregnskapet kr. 15 341 653 avsettes i sin helhet til dekning av tidligere års merforbruk.

3. Tidligere års merforbruk i investeringsregnskapet for 2014 dekkes inn i 2016 med bruk av ubundne investeringsfond kr 457 099,- og ved salg av kommunal utleieboliger. Tidligere merforbruk i investeringsregnskapet er på totalt kr 666 749,-.

Enstemmig.

50/16

KULTURMIDLER 2016 SØKNAD FRA BALLANGENS LØVER

Innstilling:

Kommunestyret vedtar at dersom det finnes budsjettmessig dekning for utlysning av kulturmidler henvises søknader om støtte fra kulturmidlene til slik utlysning. Kommunestyret i Ballangen kommune avslår søknaden om økonomisk støtte til Ballangens Løver på grunn av den økonomiske vanskelige situasjon som kommunen befinner seg i.

Behandling:

Formannskapet behandling av saken ligger til grunn for behandlingen i kommunestyret. Vanskelig å finne dekning, men det er nødvendig å gjenopprette tidligere ordning med budsjettering, utlysning og fordeling etter søknader som sees i sammenheng for å skape bedre forutsigbarhet. Administrasjon bes om å innarbeide utgifter til kulturformål i 2017.

Vedtak:

Kommunestyret vedtar at dersom det finnes budsjettmessig dekning for utlysning av kulturmidler henvises søknader om støtte fra kulturmidlene til slik utlysning.

Kommunestyret i Ballangen kommune avslår søknaden om økonomisk støtte til Ballangens Løver på grunn av den økonomiske vanskelige situasjon som kommunen befinner seg i.

Enstemmig.

51/16

ETABLERING AV BEREDSKAP BRAKKEBY FOR FLYKTNINGER I BALLANGEN

Innstilling:

Kommunestyret i Ballangen kommune tilbyr Statsbygg tomt for etablering av beredskap brakkeby i Ballangen.

Enstemmig.

Behandling:

I vedtaket fra formannskapet er det utelatt er IKKE som innarbeides, og dette gir en innstilling som lyder: «Kommunestyret i Ballangen kommune vedtar å ikke tilby Statsbygg tomt for etablering av beredskap brakkeby i Ballangen».

Vedtak:

Kommunestyret i Ballangen kommune vedtar å ikke tilby Statsbygg tomt for etablering av beredskap brakkeby i Ballangen.

Enstemmig.

52/16 **Unntatt offentlig ofl §13 Ofl §13**
BALLANGEN FOTBALLKLUBB - NÆRINGSFOND

Innstilling:

Kommunestyret vedtar at dersom det finnes budsjettmessig dekning for utlysning av kulturmidler henvises søknader om støtte fra kulturmidlene til slik utlysning.

Kommunestyret i Ballangen kommune avslår søknaden om økonomisk støtte til Ballangens Fotballklubb på grunn av den økonomiske vanskelige situasjon som kommunen befinner seg i.

Behandling:

Kommunen har i dag et egnet utstyr til ulike kulturelle arrangementer, noe som er etterlenget fordi vi ofte må ut å leie slik utstyr som fra private leverandører. Det hadde vært en fordel om flere kunne gått sammen å spleise på slikt utstyr.

Vedtak:

Kommunestyret vedtar at dersom det finnes budsjettmessig dekning for utlysning av kulturmidler henvises søknader om støtte fra kulturmidlene til slik utlysning.

Kommunestyret i Ballangen kommune avslår søknaden om økonomisk støtte til Ballangens Fotballklubb på grunn av den økonomiske vanskelige situasjon som kommunen befinner seg i.
Enstemmig.

53/16
DEN KULTURELLE SKOLESEKKEN (DKS)

Innstilling:

Kommunestyret godtar den framlagte «Plan for den kulturelle skolesekken – Ballangen kommune 2016/17- 2019/20», datert 25.mai 16 til bruk for grunnskolene i Ballangen og Enhet for kultur og voksenopplæring.

Behandling:

Vedtak:

Kommunestyret godtar den framlagte «Plan for den kulturelle skolesekken – Ballangen kommune 2016/17- 2019/20» datert 25.mai 16 til bruk for grunnskolene i Ballangen og Enhet for kultur og voksenopplæring.

Enstemmig.

54/16
GANG- OG SYKKELVEG, SENTRUM - TOPPÅSEN - KOMMUNAL EGENANDEL

Innstilling:

Formannskapet vil anmode overfor fylkeskommunen at prosjektet finansieres over fylkesvegbudsjettet og gjennomføres i regi av Statens vegvesen.

Anlegning av gang- og sykkelvegen vil bidra til økt trafikksikkerhet for myke trafikanter langs ved fylkesveg 819.

Ballangen kommune har ikke økonomiske midler å avsette til egenandel for prosjekt gang- og sykkelveg Sentrum – Toppåsen.

Behandling:

Det er økende trafikk på veistrekningen etter etablering av barnehage, bedriftene Miljøkalk og Ballangen Sjøfarm. Kommunestyret etterlyser bedre kart som viser hvilken side av veien gang- og sykkelstien skal ligge på.

Det ble stilt spørsmål om det var søkt trafikksikkerhetsmidler i 2017. Videre er forslaget om å forlenge grunnarbeidet forbi Toppåsen i samme prosjekt.

Vedtak:

Formannskapet vil anmode overfor fylkeskommunen at prosjektet finansieres over fylkesvegbudsjettet og gjennomføres i regi av Statens vegvesen.

Anlegning av gang- og sykkelvegen vil bidra til økt trafikksikkerhet for myke trafikanter langs ved fylkesveg 819.

Ballangen kommune har ikke økonomiske midler å avsette til egenandel for prosjekt gang- og sykkelveg Sentrum – Toppåsen.

Enstemmig.

55/16 **Personalsaker Ofi §5a, fvl §13**
EVALUERING OG PLANLEGGING - RÅDMANN I BALLANGEN KOMMUNE
KNUT EINAR HANSSEN

Innstilling:

Formannskapet initierer til utvikling av ny lederavtale for konstituert rådmann Knut Einar Hanssen og diskusjon om tilsetting av rådmann settes opp som sak til diskusjon i formannskapet.

Behandling:

Kommunestyret mener at dette arbeidet videreføres i formannskapet i første omgang og at dette følges opp umiddelbart etter ferien 2016.

Vedtak:

Kommunestyret delegerer til formannskapet å utarbeide ny lederavtale for konstituert rådmann Knut Einar Hanssen og diskusjon om tilsetting av rådmann settes opp som sak i første møte etter ferien 2016.

Enstemmig.

56/16
KJELDEBOTN BUTIKKDRIFT (JOKER) - SALGSBEVILLING ØL 2016 - 2019

Innstilling:

Kommunestyret vedtar i medhold av Alkohollovens §1-7 å fornye den gitte salgsbevilling for øl ovenfor Kjeldebotn Butikkdrift AS (Joker Kjeldebotn) for perioden 2016 – 2019. Som styrer for bevillingen godkjennes Renate Bergsnev, 8543 Kjeldebotn med Iren Pedersen, 8543 Kjeldebotn, som stedfortreder.

Minimumsgebyret som fastsatt av Helse- og Omsorgsdepartementet, f.t. kr. 1.540,- pr. år, må innbetales på forskudd innen 1. mars i bevillingsåret, for år 2016 innen 1. juli 2016, for at bevillingen skal være gyldig. Omsetningsoppgave for forrige år skal sendes uoppfordret til bevillingsmyndigheten innen 1. mars i det påfølgende år.

Behandling:

Vedtak:

Kommunestyret vedtar i medhold av Alkohollovens §1-7 å fornye den gitte salgsbevilling for øl ovenfor Kjeldebotn Butikkdrift AS (Joker Kjeldebotn) for perioden 2016 – 2019. Som styrer for bevillingen godkjennes Renate Bergsnev, 8543 Kjeldebotn med Iren Pedersen, 8543 Kjeldebotn, som stedfortreder.

Minimumsgebyret som fastsatt av Helse- og Omsorgsdepartementet, f.t. kr. 1.540,- pr. år, må innbetales på forskudd innen 1. mars i bevillingsåret, for år 2016 innen 1. juli 2016, for at bevillingen skal være gyldig. Omsetningsoppgave for forrige år skal sendes uoppfordret til bevillingsmyndigheten innen 1. mars i det påfølgende år.

Vedtatt mot en stemme.

57/16

VIDEREFØRING AV BEVILLINGER 2012 -15 - DEL 2

Innstilling:

Kommunestyret viser til sitt vedtak 19/16 av 31. mars 2016, og vedtar i medhold av Alkohollovens §1-6 nytt tredje ledd at de gitte salgsbevillinger for perioden 2012 – 2015 skal gjelde for en ny periode på inntil 4 år, 2016 – 2019, med opphør senest 30. september 2020 for følgende:

- COOP Ekstra Ballangen
- Rema 1000 Normann Holm AS
- Ballangen Camping Drift

Rådmannen utferdiger bevillingsbrev til de overnevnte i tråd med dette

Behandling:

Vedtak:

Kommunestyret viser til sitt vedtak 19/16 av 31. mars 2016, og vedtar i medhold av Alkohollovens §1-6 nytt tredje ledd at de gitte salgsbevillinger for perioden 2012 – 2015 skal gjelde for en ny periode på inntil 4 år, 2016 – 2019, med opphør senest 30. september 2020 for følgende:

- COOP Ekstra Ballangen
- Rema 1000 Normann Holm AS
- Ballangen Camping Drift

Rådmannen utferdiger bevillingsbrev til de overnevnte i tråd med dette

Vedtatt mot en stemme.

SAKSFRAMLEGG

Utvalg:
Møtedato:
Saksbehandler: Knut Einar Hanssen

Arkivsaksnr.: 14/562-44
Løpenr.: 16/2898
Emnekode: P002//
Objektkode: /

KOMMUNESTRUKTUR FOR BALLANGEN KOMMUNE FRA 2020

Rådmannens innstilling:

Kommunestyret i Ballangen kommune vedtar kommunesammenslåing med «Ofotenalternativet» for fremtidig kommunestruktur fra 2020.

Bakgrunn:

Fakta- og intensjonsgrunnlag

Fakta- og intensjonsgrunnlag ble utarbeidet av sekretariatet i Ofoten regionråd, og denne ble distribuert til kommunene etter behandling i hovedstyret våren 2015. I Ballangen kommune lå denne til grunn for informasjonsmøtene med innbyggerne i august 2015. Utredningen inneholdt en faktadel om demografi og økonomi, målsettinger for kommunealternativet, politisk organisering ved ny kommunestruktur, tjenestetilbud, administrativ organisering og vurdering av nye oppgaver. Videre gav utredningen en bred oversikt over interkommunal oppgaveløsning i dag.

Arbeidsgruppe

Kommunestyret vedtok i møte 25.02.16. å etablere en arbeidsgruppe bestående av representanter fra alle politiske partier, ungdomsrådet og en representant for de eldre. Arbeidsgruppen utarbeidet en momentliste på 10 avklaringspunkter som ble tatt opp med Narvik kommune i møte medio mai 2016, der det ble gitt muntlig tilbakemelding fra politisk ledelse i Narvik kommune.

Momentlisten inneholdt tema på lokaldemokrati, sjømatnæring, tjenestebehov innenfor helse og omsorg, fremtiden for kraftselskapene, infrastruktur innen kommunikasjoner, havnesamarbeid, krav til tjenester der folk bor, kultur, opprettholdelse av kommunale arbeidsplasser og forhold knyttet til attføringsbedriftene.

Utredning ved å stå alene som kommune (0-alternativet)

Telemarksforskning ble valgt som leverandør av utredning og denne forelå 19.04.16. I denne utredningen scorer Ballangen kommune 165 poeng av 400 mulige. I oppsummeringen pekes

det på nedgangen antall innbyggere, negativ utvikling i antall arbeidsplasser, utfordringer med dagens samfunnsutvikling.

Videre peker utredningen på kommunens negative netto driftsresultat som en stor utfordring om kommunen fortsetter som egen kommune, selv om kommunen ser ut til å bli skjermet som følge av innføringen av nytt inntektssystem. I aldersgruppen 0-66 år er det beregnet mindre utgifter på om lag 10 millioner, mens det for aldersgruppen over 67 år vil bli en merutgift på 34 millioner kroner.

Tjenestetilbudet blir vurdert som relativt godt, men er sårbart i små tjenester, og det oppleves som en utfordring å kunne rekruttere kvalifiserte medarbeidere. Det forventes stor økning i antall årsverk innen pleie og omsorg. Utredningen peker på godt fungerende interkommunalt samarbeid som det tas til ordet for å utvide i årene fremover.

Ballangen kommune vil ha utfordringer med å håndtere nye oppgaver på egen hånd, og disse må løses gjennom (mer) utvidet interkommunalt samarbeid, fremfor å stå alene som egen kommune.

Økonomi

Ballangen kommune hadde ved utgangen av 2015 et akkumulert overforbruk på 25 millioner, tross uttak av ekstraordinært utbytte på 27 millioner fra Ballangen Energi i 2015. Ved utgangen av 2016 forventes det akkumulerte overforbruket å stige til 40 millioner. Om ikke driftsutgiftene reduseres med virkning fra og med 01.01.17. vil den økonomiske utviklingen bli kritisk for tjenestetilbudet i kommunen.

Kommunen har fraskrevet seg utbytte og deler av konsesjonskraftsinntekter i seks år regnet fra og med 2015, men på inntektssiden er dette kompensert litt gjennom innføring av eiendomsskatt i kommunen.

Basert på TBU beregninger vil Ballangen få økte demografikostnader tilsvarende 10,4 % av dagens brutto driftsinntekter.

Innbyggermedvirkning

Det ble gjennomført tre folkemøter i august 2015 basert på Fakta- og intensjonsgrunnlaget, samt egne presentasjoner i regi av Fylkesmannen i Nordland. Til sammen var det ved 100 som møtte opp. I mai 2016 ble det gjennomført to folkemøter med likt antall fremmøtte som på de tre folkemøtene i 2015.

Innbyggerne var opptatt av fremtiden for kommunalt eide selskap, næringsutvikling, fremtidens kompetanse- og fagmiljø, teknisk drift og lokaldemokrati i distriktene.

Det politiske engasjementet på kommunereformen var i foregående valgperiode lav, og det ble ikke tatt politiske initiativ for å se på intensjonsavtaler med samarbeidende kommuner i Ofoten.

Rådgivende folkeavstemming

Folkeavstemming ble gjennomført 30. mai 2016 med en fremmøteprosent på 26 %. 76 % stemte for å bestå som egen kommune, 21 % for Ofotenalternativet, mens 3 % stemte «vet ikke».

Vurdering:

Kommunens kritiske økonomiske situasjon, sett opp mot de demografiske endringene i alderssammensetningen frem mot 2014, og tilførsel av et ukjent antall og omfang av nye oppgaver fra 2020 ansees det som svært vanskelig å se at Ballangen kommune kan fortsette som egen kommune.

Den økonomiske situasjon tvinger frem fortsatt betydelig interkommunalt samarbeid som ikke ligger inne som et alternativ i kommunereformen, og som nytt inntektssystem ikke tar høyde for fordi det er valgt en modell med generalistkommune, basert på likt tilbud uavhengig av hvor folk bor.

Om Ballangen kommune velger å stå som egen kommune og ikke jobber målrettet for, og med en ny kommunestruktur, kan kommunens mulige medvirkning ved fordeling av arbeidsplasser og tjenestetilbud i Ballangen bli redusert, med det resultat at utfallet kan bety mindre innflytelse på fremtiden.

Ballangen kommune taper arbeidsplasser, innbyggertallet går ned med 200 pr år, og handlingsrommet for god samfunnsutvikling med bærekraftig økonomi er negativt, noe som gjør det nødvendig å tenke sammenkobling til større fagmiljø og økonomisk solide aktører utenfor Ballangen kommune. Reformstøtten som gis til de nye kommunene gir dette handlingsrommet som i dag er fraværende i kommunen.

Dersom Ballangen kommune skal klare å redusere de årlige driftsutgiftene, samtidig med nedbetaling av tidligere års overforbruk, må tjenestetilbudet reduseres i så stort omfang, antydnet til 20 millioner hvert år, kan medføre at innbyggerne søker tjenestetilbud i andre kommuner, eller dette gir seg utslag i fraflytting for å sikre egne interesser innenfor etterspørselen av kvalifiserte kommunale tjenester.

Folkemøtene og innbyggerforankringen har hatt for lite fokus den fremskrevne befolkningsutviklingen, og når det er beregnet at det i Ballangen kommune i 2040 vil være 4,2 i arbeidsfør alder per 80 åring eller endre, er det ikke bærekraft i kommunens, eller inntektssystemet innretning, for å klare å opprettholde et forsvarlig tjenestetilbud.

Vedlegg:

Ballangen kommune, den 31. mai 2016

Knut Einar Hanssen
Konstituert rådmann

Notat

Til:

RÅD//KEH Knut Einar Hanssen

Kopi til:**Fra:** Knut Einar Hanssen**Sak:** FOLKEMØTER 2015 OG 2016 - KOMMUNEREFORMSaksnr./Arkivkode
14/562-49 002Sted
BALLANGENDato
04.07.2016

FOLKEMØTER 2015 OG 2016 - KOMMUNEREFORM

Det ble i 2015 gjennomført TRE folkemøter, ett i Kjeldebotn og to i Ballangen sentrum. I 2016 ble det gjennomført TO folkemøter, ett i Kjeldebotn og ett i Ballangen sentrum.

Folkemøtene i 2015 var lagt opp med orienteringer fra fylkesmanne, samt med muligheter for å komme med innspill og synspunkter, i, eller i etterkant av møtet. Folkemøtene i 2016 var mer komkret i forhold til [e](#)-alternativet, samt gjennomførte intensjonssamtaler med Narvik kommune.

Alle innspill som kom frem på folkemøtene er innarbeidet i momentlisten for intensjonssamtaler med Narvik – se eget vedlegg.

Ballangen 04.07.16.

Knut Einar Hanssen
Konstituert rådmann

Sendes:
De valgte

Ballangen, 03.03.2016

<i>Saksnr.</i>	<i>Løpenr./Vår ref</i>	<i>Arkivkode</i>	<i>Avd/Sek/Saksb</i>	<i>Deres ref.</i>
14/562	1222/16	002	RÅD/STAB/MS	

MELDING OM VEDTAK

Kommunestyret behandlet i møte 01.03.2016 sak 23/16. Følgende vedtak ble fattet:

SAK PS 23/16
MANDAT TIL ARBEIDSGRUPPE - KOMMUNEREFORMEN

Vedtak:

Formannskapet vedtar å melde tilbake til Narvik kommune at Ofotenalternativet fortsatt ligger til grunn som et alternativ for fremtidig kommunestruktur for Ballangen kommune jfr. vedtak 18.06.15.

Kommunestyret oppnevner en arbeidsgruppe bestående av en representant fra hvert av partiene i tillegg til ordfører og varaordfører, samt administrative ressurser.

Følgende medlemmer velges med bakgrunn i forslag fra partiene; Bente Havaas, Frank Johannessen, Helene Gabrielsen, Tommy Nymo og Helge Leidulf Hveding. I tillegg deltar ordfører og varaordfører.

Administrasjon bes om å fremlegge forslag til arbeidsgruppens mandat innen 01.03.16. Forslaget fra administrasjon på mandat gjennomgått i møtet slik:

Arbeidsgruppen skal med utgangspunkt i Fakta og intensjonsgrunnlag fremskaffe informasjonsgrunnlag for fremleggelse for innbyggerne i Ballangen kommune på fordeler og ulemper på alternativene:

1. «O-alternativet» om Ballangen kommune velger å forbli egen kommune,
2. Sammenslåing med kommunene som er aktuelle for Ofotenalternativet.

Alternativ 1: O-alternativet skal i størst mulig grad inneholde en konsekvensvurdering av økonomiske sider, samt konsekvenser for tjenestetilbudet til innbyggerne i Ballangen

kommune, sett opp mot nye oppgaver som er vedtatt overført kommunene etter reformen, samt gjennomføre en grov analyse på fagområder/tjenester som det må søkes bistand fra andre kommune fra etter at reformen er gjennomført (videreføring eller nye interkommunale samarbeidsarenaer og -områder).

Alternativ 2: Ofotenalternativet skal i tillegg til de to konsekvensvurderingene som gjøres i alternativ 1 også omfatte kravstillinger til ny kommunestruktur innen alle virkeområder som omfattes av Fakta og intensjonsgrunnlaget, eksempelvis hvilke tjenester som kan opprettholdes, og eventuelt videreutvikles, i Ballangen, forhold knyttet til næringsutvikling, utbytte fra kraftselskap, samt etablering av nye fagmiljø i Ballangen etc.

Enstemmig.

Med vennlig hilsen

Knut Einar Hanssen
møtesekretær/konst.rådmann

KOMMUNEREFORMEN

Rådgivende folkeavstemning – kommunesammenslåing

Dato: 30.05.2016

MØTEBOK FOR VALGSTYRET

Kommune: Ballangen

A Administrative forhold

A1 Valgstyret

Navn	Funksjon	Møtt (sett kryss)
Per Kr. Arntzen	leder	X
Hermot Amundsen	N.leder	X
Asle Spi. Hansen	medlem	X
Helene Gabrielsen	— " —	X
Heine Fjeldal	— " —	X

Stemmekretser og tid:

Stemmekrets	Åpningstider
Ballangen	12.00 – 20.00

B Behandling av forhåndsstemmer

B1 Forhåndsstemmer – mottatt totalt

B1.1 Mottatt – forkastet – godkjent

	Mottatt	Forkastet	Godkjent
Antall forhåndsstemmer	104	0	104

B1.2 Grunn til at forhåndsstemmegivning ble forkastet

SUM=	0

C Behandling av valgtingstemmer

C1 Valgtingstemmer mottatt totalt

	Mottatt	Forkastet	Godkjent
Antall valgtingstemmer	427	0	426

C.1.2 Grunn til at valgtingstemmer ble forkastet

Ingen kryss i boksene	
SUM=	1

C.1.3 Oversikt over stemmegivninger mottatt

Bør bestå som egen kommune	Bør slå seg sammen med andre kommuner i Ofoten	VET IKKE
400	114	16

D. UNDERSKRIFTER

DATO: 30. MAI 2016

Per Kr. Arvola
Leder

Helene Gabrielsen

Jens H. Gjelldal

Harvard Amundsen

Øvrige medlemmer

	Bør bestå	Bør slå sammen	Vet ikke
FORHAND:	73	29	2
VALGTING:	327	85	14
	<u>400</u>	<u>114</u>	<u>16</u>

KOMMUNEREFORMEN

Rådgivende folkeavstemning – kommunesammenslåing

Dato: 30.05.2016

MØTEBOK FOR STEMMESTYRET

Stemmekrets: Ballangen	Åpningstid
	Kl. 10.00 – 20.00

Kommune: Ballangen

A Administrative forhold

A1 Stemmestyret

Navn	Funksjon	Møtt (sett kryss)
<i>Einar Gabrielsen</i>	<i>medl.</i>	☒
<i>Erling Knudsen</i>	<i>n</i>	☒
<i>Wenche Storfjell</i>	<i>leder</i>	☒
<i>Pauline Spj. Hansen</i>	<i>medl.</i>	☒

B Foreløpig optelling av stemmesedler

B1 Stemmesedler i urne

Type	Opptalte stemmesedler i urne	Registrerte kryss i manntall
Stemmesedler	<i>427</i>	<i>427</i>

Merknad: *ingen*

C Andre forhold

D UNDERSKRIFTER

DATO: 30. MAI 2016

Wenke Starfield

Leder

Pauline Spj. Hansen *Erling* *Einar Pabrian*

Øvrige medlemmer

Heidi Pedersen

Fra: Kjell Mentzen
Sendt: 31. mai 2016 10:21
Til: Post Ballangen kommune
Kopi: Per Kristian Arntzen; Knut Einar Hanssen
Emne: Folkeavstemningen - Møtebok for stemmestyret og valgstyret
Vedlegg: SKMBT_C22416053109430.pdf

Hei

Vedlagt møtebok for stemmestyret i Ballangen, og møtebok for valgstyret.

Med dette avsluttes folkeavstemningen.

Mvh
Kjell Inge Mentzen
Ballangen kommune

Saksprotokoll

Utvalg: Kommunestyret
Møtedato: 25.02.2016
Sak: 16/16

Resultat: Annet forslag vedtatt

Arkivsak: 14/562

Tittel: **SAKS PROTOKOLL - VIDERE PROSESS I ARBEIDET MED
KOMMUNEREFORM 2016**

Behandling:

Det fremkom flere synspunkter på tidsmomentet for behandling av denne saken, og at det ikke har vært fremdrift. Tiden er knapp og det er viktige beslutninger som skal tas, og vi bør se 20 år frem i tid for å kunne gjøre våre beslutninger.

Alternativt forslag:

Formannskapet vedtar å melde tilbake til Narvik kommune at Ofotenalternativet fortsatt ligger til grunn som et alternativ for fremtidig kommunestruktur for Ballangen kommune jfr. vedtak 18.06.15. (Som i innstillingen)

Kommunestyret oppnevner en arbeidsgruppe bestående av en representant fra hvert av partiene i tillegg til ordfører og varaordfører, samt administrative ressurser.

Administrasjon bes om å fremlegge forslag til arbeidsgruppens mandat innen 01.03.16.

Vedtak:

Formannskapet vedtar å melde tilbake til Narvik kommune at Ofotenalternativet fortsatt ligger til grunn som et alternativ for fremtidig kommunestruktur for Ballangen kommune jfr. vedtak 18.06.15. (Som i innstillingen)

Kommunestyret oppnevner en arbeidsgruppe bestående av en representant fra hvert av partiene i tillegg til ordfører og varaordfører, samt administrative ressurser.

Administrasjon bes om å fremlegge forslag til arbeidsgruppens mandat innen 01.03.16.

Enstemmig.

Saksprotokoll

Utvalg: Formannskapet
Møtedato: 09.06.2016
Sak: 35/16

Resultat: Annet forslag vedtatt

Arkivsak: 14/562

Tittel: SAKSPROTOKOLL - KOMMUNESTRUKTUR FOR BALLANGEN
KOMMUNE FRA 2020

Behandling:

Under behandling av saken fremkom et to til innstilling fra formannskapet; slik:

1. Formannskapet mener at sammenslåing med andre kommuner, etter folkeavstemming, ikke lengre er aktuelt.
2. Ballangen kommunestyre velger å fortsatt være egen kommune og avslutter med dette videre prosesser om sammenslåing med andre kommuner.

Vedtak:

1. Formannskapet mener at sammenslåing med andre kommuner, etter folkeavstemming, ikke lengre er aktuelt.
2. Ballangen kommunestyre velger å fortsatt være egen kommune og avslutter med dette videre prosesser om sammenslåing med andre kommuner.

Enstemmig.

Saksprotokoll

Utvalg: Kommunestyret
Møtedato: 25.02.2016
Sak: 16/16

Resultat: Annet forslag vedtatt

Arkivsak: 14/562
Tittel: SAKSPROTOKOLL - VIDERE PROSESS I ARBEIDET MED
KOMMUNEREFORM 2016

Behandling:

Det fremkom flere synspunkter på tidsmomentet for behandling av denne saken, og at det ikke har vært fremdrift. Tiden er knapp og det er viktige beslutninger som skal tas, og vi bør se 20 år frem i tid for å kunne gjøre våre beslutninger.

Alternativt forslag:

Formannskapet vedtar å melde tilbake til Narvik kommune at Ofotenalternativet fortsatt ligger til grunn som et alternativ for fremtidig kommunestruktur for Ballangen kommune jfr. vedtak 18.06.15. (Som i innstillingen)

Kommunestyret oppnevner en arbeidsgruppe bestående av en representant fra hvert av partiene i tillegg til ordfører og varaordfører, samt administrative ressurser.

Administrasjon bes om å fremlegge forslag til arbeidsgruppens mandat innen 01.03.16.

Vedtak:

Formannskapet vedtar å melde tilbake til Narvik kommune at Ofotenalternativet fortsatt ligger til grunn som et alternativ for fremtidig kommunestruktur for Ballangen kommune jfr. vedtak 18.06.15. (Som i innstillingen)

Kommunestyret oppnevner en arbeidsgruppe bestående av en representant fra hvert av partiene i tillegg til ordfører og varaordfører, samt administrative ressurser.

Administrasjon bes om å fremlegge forslag til arbeidsgruppens mandat innen 01.03.16.

Enstemmig.

Saksprotokoll

Utvalg: Formannskapet
Møtedato: 11.02.2016
Sak: 8/16

Resultat: Annet forslag vedtatt

Arkivsak: 14/562

Tittel: SAKSPROTOKOLL - VIDERE PROSESS I ARBEIDET MED
KOMMUNEREFORM 2016

Behandling:

Vedtak:

Formannskapet vedtar å melde tilbake til Narvik kommune at Ofotenalternativet fortsatt ligger til grunn som et alternativ for fremtidig kommunestruktur for Ballangen kommune jfr. vedtak 18.06.15.

Formannskapet innstiller på igangsetting av samtaler med Narvik kommune på intensjoner i ny kommunestruktur med utgangspunkt i foreliggende faktagrunnlag med deltakelse fra ordfører, varaordfører, opposisjonen og administrasjon.

Enstemmig.

Saksprotokoll

Utvalg: Kommunestyret
Møtedato: 18.06.2015
Sak: 37/15

Resultat: Innstilling vedtatt

Arkivsak: 14/562

Tittel: SAKSPROTOKOLL - KOMMUNEREFORMEN - FAKTA- OG
INTENSKONSGRUNNLAG

Behandling:

Vedtak:

Kommunestyret i Ballangen kommune vedtar å legge Ofoten-alternativer for kommunesammenslåing til grunn for igangsetting av samtaler med samarbeidskommunene og innbyggerne med bakgrunn i siste versjon av Fakta og intensjonsgrunnlag, jamfør tidligere vedtak i PS 12/15.

Enstemmig.

Saksprotokoll

Utvalg: Kommunestyret
Møtedato: 16.04.2015
Sak: 12/15

Resultat: Annet forslag vedtatt

Arkivsak: 14/562

Tittel: SAKSPROTOKOLL - KOMMUNEREFORM

Behandling:

Formannskapet behandlet saken om kommunereformen 20.02.15, og de fire punktene i det vedtaket er ikke oversendt kommunestyret. Formannskapets vedtak innarbeides i vedtaket i dette kommunestyremøte.

Innstillingens avsnitt 1 ble endret fra «Ballangen formannskap ber rådmannen...» til «Ballangen formannskap ber ordfører...»

Siden Fakta og intensjonsgrunnlager er forsinket endres fremleggelse av denne fra 16. april 2015 til «neste kommunestyre».

I vedtaket fra formannskapet lød det «avgjørende folkeavstemming». Dette ble endret til «folkeavstemming».

Vedtak:

Ballangen kommunestyre ber ordfører igangsette planlegging av innbyggermedvirkning gjennom folkemøter på kommunereformen slik at innspill kan innarbeides i kommunens intensjonsavtaler høsten 2015 og til saksfremlegg når vedtak om kommunetilknytning skal vedtas innen 01.06.16.

Folkemøter arrangeres etter at fakta- og intensjonsgrunnlag foreligger og etter at kommunestyret er orientert om arbeidet med kommunereformen på møte 16. april 2015. Rådmannen igangsetter informasjon for ansatte for å sikre medvirkning som er harmonisert med innbyggermedvirkningen.

Det etableres eget temavalg på kommunens «nye» hjemmeside på KOMMUNEREFORMEN,

Fakta- og intensjonsgrunnlag for Ofoten legges frem til orientering på neste møte i kommunestyret.

Vedtatt mot tre stemmer.

Hovedstyret i Regionrådet utgjør prosjektgruppe med mandat til å fremføre fakta- og intensjonsgrunnlag i og mellom kommunene.

Enstemmig.

Arbeidet ledes av Regionrådets leder/sekretariat.

Ekstra kostnader til dette arbeidet dekkes av Regionrådet.

Enstemmig.

Endelig beslutning om eventuell kommunesammenslåing tas etter folkeavstemming.

Falt mot 9 stemmer.

Enstemmig.

Saksprotokoll

Utvalg: Formannskapet
Møtedato: 17.03.2015
Sak: 11/15

Resultat: Innstilling vedtatt

Arkivsak: 14/562
Tittel: SAKSPROTOKOLL - KOMMUNEREFORM

Behandling:

Rådmannen informerte om mulighetene for å søke støtte til folkehøring og informasjon til innbyggerne på kommunereformen, en engangsstøtte som det kan søkes om på kr 100 000,-. Rådmannens innstilling sendes kommunestyret uten at det fremkom spesielle innspill til saken.

Vedtak:

Ballangen formannskap ber rådmannen igangsette planlegging av innbyggermedvirkning gjennom folkemøter på kommunereformen slik at innspill kan innarbeides i kommunens intensjonsavtaler høsten 2015 og til saksfremlegg når vedtak om kommunetilknytning skal vedtas innen 01.06.16.

Folkemøter arrangeres etter at fakta- og intensjonsgrunnlag foreligger og etter at kommunestyret er orientert om arbeidet med kommunereformen på møte 16. april 2015. Rådmannen igangsetter informasjon for ansatte for å sikre medvirkning som er harmonisert med innbyggermedvirkningen.

Det etableres eget temavalg på kommunens «nye» hjemmeside på KOMMUNEREFORMEN,

Fakta- og intensjonsgrunnlag for Ofoten legges frem til orientering på kommunestyrets møte 16. april 2015.

Enstemmig.

Saksprotokoll

Utvalg: Formannskapet
Møtedato: 20.01.2015
Sak: 4/15

Resultat: Annet forslag vedtatt

Arkivsak: 14/562
Tittel: SAKSPROTOKOLL - KOMMUNEREFORM

Behandling:

Lene Fjelldal (SP) foreslo:

Forslag til nytt pkt. 3:

Ekstra kostnader til dette dekkes av Regionrådet.

Forslag til nytt pkt. 4:

Endelig beslutning om eventuell kommunesammenslåing tas etter avgjørende folkeavstemning.

Vedtak:

1. Hovedstyret i Regionrådet utgjør prosjektgruppe med mandat til å få fremført fakta- og intensjonsgrunnlag i og mellom kommunene før 01.04.2015
Enstemmig
2. Arbeidet ledes av Regionrådets leder/sekretariat.
Enstemmig
3. Ekstra kostnader til dette dekkes av Regionrådet.
Enstemmig
4. Endelig beslutning om eventuell kommunesammenslåing tas etter avgjørende folkeavstemning.

Vedtatt med 4 mot 1 stemme.

Saksprotokoll

Utvalg: Kommunestyret
Møtedato: 15.12.2014
Sak: 60/14

Resultat:

Arkivsak: 14/562
Tittel: SAKSPROTOKOLL - KOMMUNEREFORM VIDERE UTREDNING

Behandling:

Vedtak:

Ballangen kommunestyre ønsker å fortsette det videre arbeidet med tanke på å få frem ulike alternativer til fremtidig organisering av kommunene i regionen.

Kostnader forutsettes finansiert med eksterne midler.

Enstemmig.

KOMMUNEREFORMEN

Forslag til

MOMENTLISTE

for samtaler om innhold og forventninger til
intensjonsavtale mellom
Narvik og Ballangen kommune

Versjon 2 – Opprettet 12.05.16

Momentliste til samtaler om intensjonsavtale

Nr	Temaområde	Momenter
1.	Lokaldemokrati og utviklingslag	<p>1.1. Det forventes at det gis klare føringer for hvordan utviklingslagene skal organiseres, deres mandat, økonomiske rammer, samt hvilket mandat den dedikerte politiker til utviklingslaget skal ha. Det betyr at det må gis en forutsigbar slik det fremkommer i Fakta og intensjonsgrunnlag.</p> <p>1.2. Det forventes at kultursektoren som identitetsbygger videreføres som del av utviklingslagenes oppgaver, og at det sikres finansiering.</p> <p>1.3. Det er en klar forventning av ungdomsrådene fortsetter sine oppgaver der ungdommene bor og virker, og at disse knyttes organisatorisk til utviklingslagene.</p>
2.	Sjømatnæringen i Ofoten	<p>2.1. Narvik kommune må avklare ovenfor omkringliggende kommuner hva en «oppdrettsfri Ofotfjorden» legger av begrensinger og definere den grensen som kan virke hemmende på videreføring av oppdrettsnæringen hvis det går mot kommunesammenslåing.</p>
3.	Tjenestebehovet innenfor Helse og omsorg og boligpolitisk handlingsplan	<p>3.1. Det er behov for å igangsette en felles Helse og omsorgsplan for alle kommunene som omfattes av Ofoten alternativet slik at det skapes fremskrevet kapasitet og kompetanse der innbyggerne bor. Målsettingen er at eldre kan få bo og bli gammel så nær hjemsted som mulig. Kommunene.</p> <p>3.2. Tidspunkt og tidsfrist for utarbeidelse av boligpolitisk handlingsplan fastsettes, et forpliktende planarbeid som skal stimulere til ny bosetting, hjemflytting og at ungdommene sikres et attraktiv botilbud som skal stimulere til å vende tilbake etter endt utdanning.</p>
4.	Kraftselskapene, kraftinntektene, med forventninger til lokal verdiskaping	<p>4.1. Det forventes at kraftinntekter forblir igjen i de gamle kommunenes geografiske område som skal sikre aktivitetene i utviklingslagene og at en prosentvis del av disse inntektene øremerkes næringsutvikling.</p> <p>4.2. Det er en klar forventning om at ansatte i kraftselskapene forblir lokalisert det virksomheten utføres.</p> <p>4.3. Det forventes at det igangsettes arbeid med å identifisere og formalisere andre kommunale oppgaver som ansatte i kraftselskapene kan løse for å sikre opprettholdelse av lokale arbeidsplasser.</p>
5	Infrastruktur og planlagte veiprojekter	<p>5.1. Ballangen og Tysfjord kommune forventer at Narvik kommune støtter veiprojekter utenfor egen geografisk område for å stimulere til bedre og kortere reiseavstander slik at tilbudet til</p>

		pendlere styrkes. 5.2. Videre forplikter Ballangen og Tysfjord kommune seg til å støtte lokale veiprosjekter i Narvik kommune som sikrer reduserte reisetider og øker veistandard for pendlere.
6	Havnesamarbeid, havneutbygging og næringsareal	6.1. Det forventes at Narvik kommune gjennom aktiv eierstyringen ovenfor Narvik Havn KF på medvirkning til markedsføring, utvikling og drift av eksisterende og nye havner og næringsareal i Ofoten.
7	Krav til basistjenester der folk bor	7.1. Det må legges inn som et absolutt krav om opprettholdelse av legekantor og helsestasjon, 7.2. Det må planlegges og avklares opprettholdelse av kapasitet harmonisert med Helse og omsorgsplan. 7.3. Det forventes at det så snart som mulig igangsettes arbeid med å definere hva som skal til av basistjenester der folk bor og hvilke føringer som legges inn som en nedre kritiske grense for opprettholdelse av tjenestetilbud innenfor pleie, helse, omsorg, skole, SFO og barnehage.
8	Kulturlivet , ingen koordinator, kan lønne seg å samarbeid med Narvik,	8.1. Identiteten til Ballangen er knyttet nær til den kulturelle arven og et foreningsliv som viktig faktor for et sted som det er godt å bo og vokse opp, og det bør legges opp til å få etablert en koordinerende rolle i Ballangen som også står seg etter eventuell kommunesammenslåing, og at dette er en prosess som starter før reformen som en kontinuitet når reformen trer i kraft,
9	Opprettholdelse av kommunale «resterarbeidsplasser» i de gamle geografiske områdene	9.1. Det må avklares tidligst mulig hvilke kommunale tjenester og – arbeidsplasser som kan videreføres og at disse defineres sett opp mot krav om at ingen ansatte skal sies opp.
10	Attføringsbedriftene	10.1. Det forventes at det igangsettes arbeid med å etablere en forutsigbar strategi som skal medvirke til opprettholdelse av attføringsbedriftene slik at det oppnås synergier mot de basistjenestene som skal videreføres der folk bor, og at det etableres en aktiv eierstyring som skal sikre opprettholdelse av virksomhetene som statlig aktør i attføringsarbeidet og som leverandør av kommunale tjenester.

Knut Einar Hanssen

Konstituert rådmann/sekretær for arbeidsgruppen i Ballangen

NARVIK KOMMUNE

Ballangen kommune
Postboks 44

8546 BALLANGEN

BALLANGEN KOMMUNE	
13/146-8	EH/KEH
27 JAN. 2016	
L. nr.	446/16
Akr. kode F	002
Akr. kode S	

Vår ref. (oppgi ved henvendelse)
14/2616-21/GRM

Deres ref.

Narvik, 26.01.2016

Endring i kommunestrukturen - fremdrift

Jeg viser til det pågående kommunereformarbeidet og den prosess alle av landets kommuner er i. Vårt utgangspunkt i dette arbeidet er bl.a. fakta- og intensjonsgrunnlag for Ofoten-alternativet (Narvik, Evenes, Ballangen og Tysfjord). Det er i denne sammenheng ytret ønske fra vår side og deres side om bilaterale samtaler.

Tiden frem til at et vedtak skal fattes går fort og vi ber derfor om tilbakemelding på om dere ser sammenslåing med Narvik kommune som et mulig alternativ.

For at vi skal kunne ivareta de prosesser som kreves i et slikt arbeide ber jeg om tilbakemelding innen 15. februar 2016.

Med vennlig hilsen

Rune Edvardsen
Ordfører